

Kronika

***města
Dobrušky***

za rok 2014

Obsah kroniky

1. Počasí.....	1
2. Významná dobrušská výročí roku 2014.....	2
3. Nejdůležitější události v životě města.....	5
4. Hlavní celoměstské akce.....	7
5. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti.....	12
6. Kulturní dění	18
7. Školství.....	29
8. Církev	38
9. Spolky a spolkový život.....	43
10. Sportovní život.....	46
11. Zajímavosti ze života města.....	52

1. Počasí

Leden spíše vypadal jako jarní měsíc. Srážky padaly převážně dešťové a teplota vzduchu se pohybovala převážně nad bodem mrazu. Maximální teplota vzduchu vystoupila v lednu na hodnotu 10,7 °C dne 19. ledna. V lednu bylo zaznamenáno 8 ledových dnů (max. teplota nižší jak 0 °C) a 20 mrazových dnů (min. teplota nižší jak 0°C).

Únor byl teplotně nadprůměrný, srážkově podprůměrný a hodně větrný měsíc. Že se jedná o měsíc zimní jsme si mohli všimnout jen 12. února, kdy padaly sněhové srážky a vytvořily souvislou sněhovou pokrývku, která ovšem vydržela pouze do 15. února.

Březen byl teplotně silně nadprůměrný a srážkově podprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila v březnu na hodnotu 16,9 °C dne 30. března. V březnu byly zaznamenány 4 mrazové dny (min. teplota nižší jak 0°C).

Duben byl teplotně nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila v dubnu na hodnotu 18,2 °C dne 24. a 30. dubna. Bylo registrováno 29 dnů se slunečním svitem.

Květen byl teplotně průměrný a srážkově zase nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na 23,4 °C dne 23. května. Minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu 0,3 °C dne 4. května. Vyskytly se i bouřky.

Červen byl teplotně průměrný, ale srážkově podprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 29,6 °C dne 10. června, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu 6,8 °C dne 3. června. V červnu byly zaznamenány 4 letní dny (max. teplota 25°C a vyšší) a dvě tropické noci (min. teplota 20°C a vyšší).

Červenec byl teplotně i srážkově nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 27,7 °C dne 20. a 21. července, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu 9,3 °C dne 1. Července. Byly registrovány i bouřky. V červenci bylo zaznamenáno 11 letních dnů (max. teplota 25°C a vyšší).

Srpen byl chladnější a srážkově nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 26,2 °C dne 2. srpna, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu 6,5 °C dne 25. srpna. Bylo celkem zaznamenáno 28 dnů s výskytem slunečního svitu.

Září bylo teplotně nadprůměrné. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 22,4 °C dne 5. září, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu 3,4 °C dne 24. září. Bylo celkem zaznamenáno 23 dnů s výskytem slunečního svitu.

Říjen byl teplotně nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 19,3 °C dne 12. října, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu -0,8 °C dne 24. října. Bylo celkem zaznamenáno 23 dnů s výskytem slunečního svitu.

Listopad byl teplotně výrazně nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 14,7 °C dne 5. listopadu, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu -5,7 °C dne 30. listopadu. Bylo celkem zaznamenáno 16 dnů s výskytem slunečního svitu. V listopadu bylo zaznamenáno 7 mrazových dnů (min. teplota nižší jak 0°C) a 3 ledové dny (max. teplota nižší jak 0 °C).

Prosinec byl také teplotně nadprůměrný měsíc. Maximální teplota vzduchu vystoupila na hodnotu 8,3 °C dne 19. prosince, minimální teplota vzduchu klesla na hodnotu -12,5 °C dne 31. prosince. V prosinci bylo 17 mrazových dnů (min. teplota nižší jak 0°C) a 9 ledových dnů (max. teplota nižší jak 0 °C).

2. Významná dobrušská výročí roku 2014:

- Před rokem 1344: z okolí Dobrušky byly oznámeny případy kacířství spočívající ve zpochybňování skutečné božské přítomnosti ve svátosti oltářní – 670 let
- 1354 se uvádí první známý dobrušský plebán Dominik – 660 let
- 26. května 1364 udělil Sezema z Dobrušky městu práva hradecká čili magdeburská, zahrnující též právo hrdelní a právo dědit po bezdětných – 650 let
- 1369 se v rejstříku papežských desátků připomíná dobrušské děkanství s 35 farnostmi – 645 let
- 13. května 1544 udělil Jan ml. Trčka z Lípy a na Lichtemburce dobrušským měšťanům právo volného stěhování, opatří-li za sebe na grunt nástupce – 470 let
- 1579 získal Jan Sokol, malíř z Dobrušky, měšťanské právo na Novém Městě Pražském – 435 let
- 12. června 1589 koupilo město od lazebníka Václava Zejdy lázně za 18 kop 15 gr. č. – 425 let
- 1624 byly městu Dobrušce odňaty všechny výsady – 390 let
- V srpnu a září 1634 přitáhli do Dobrušky císařští vojáci – 380 let
- 13. října 1634 Adam z Valdštejna a ostatní poručníci po Janu Rudolfu Trčkovi z Lípy potvrdili Dobrušce všechna privilegia a určili městu roční poplatek 400 kop gr. míš. – 380 let
- 13. března 1639 zemřel Andreáš Nejman rytíř z Ryglic a Löwensteinu, úředník opočenského panství a majitel dvorů v Pulicích a Běstvinách. Byl pohřben v kostele u Svátého Ducha. Narodil se r. 1570 v Ryglicích – 375 let
- 3. listopadu 1639 byla poblíž Dobrušky švédskými vojáky povražděna a oloupena skupina zdejších obyvatel – 375 let
- K roku 1644 existovaly v Dobrušce 4 hostince a 2 hospody – 370 let
- 24. dubna 1649 potvrdil hejtman opočenského panství Jan Rašín z Rýzmburka jménem hraběte Rudolfa Colloredo artikule cechu řeznického v Dobrušce – 365 let
- V roce 1654 byla jako základ trvalé daňové soustavy vypracována tzv. berní rula, soupis poddanské půdy a dobytka. Dle ní bylo napočítáno:
  - a/ V Dobrušce 29 susedů, 46 chalupníků, 75 zahradníků bez polí, 13 pustých stavení, 1.400 strychů rolí prostředních, 26 potahů, 206 krav, 109 ks jalového dobytka, 402 ovce a 61 prasat. Z celkového počtu obyvatel bylo 62 řemeslníků.
  - b/ V Křovicích 9 sedláků, 1 chalupník, 5 zahradníků, 372 strychy polí úrodných, 27 potahů, 45 krav, 32 ks jalového dobytka, 68 ovcí a 14 prasat.
  - c/ V Pulicích 8 sedláků, 2 chalupníci, 13 zahradníků, 284 strychy rolí úrodných, 29 potahů, 50 krav, 43 ks jalového dobytka, 64 ovce a 14 prasat.
  - d/ V Mělčanech 8 sedláků, 270 strychů rolí úrodných, 25 potahů, 29 krav, 29 ks jalového dobytka, 8 ovcí a 12 prasat.

e/ V Běstvinách a Březinách 1 dvůr, 6 chalupníků, 1 stavení pusté, 200 strychů rolí prostředních, 9 potahů, 29 krav, 31 ks jalového dobytka, 60 ovcí a 3 prasata.

f/ V Domašíně 12 sedláků, 3 chalupníci, 6 zahradníků, 334 strychy rolí úrodných, 36 potahů, 65 krav, 67 ks jalového dobytka, 110 ovcí a 18 prasat.

g/ Ve Spáleníšti 5 chalupníků, 6 zahradníků, 59,2 strychu rolí neúrodných, 4 potahy, 27 krav a 24 ks jalového dobytka.

h/ V Miškově 3 sedláci, 1 chalupník, 147 strychů rolí prostředních, 11 potahů, 31 krav, 28 ks jalového dobytka, 11 ovcí a 6 prasat. – 360 let

- 1. srpna 1669 bylo započato s generální opravou radniční věže – 345 let
- V roce 1674 napáchala mračna kobylek v dobrušském okolí nesmírné škody – 340 let
- V roce 1699 si dobrušský sládek Jan Tmej [jinak Karafiát] u pramene ve Studánce vyléčil údajnou slepotu – 315 let
- V roce 1709 byla zahájena přestavba kostela P. Marie a sv. Václava, která trvala až do roku 1724, kdy byl chrám přejmenován na kostel sv. Václava – 305 a 290 let
- 1. listopadu 1739 udeřily kruté mrazy, trvající až do května příštího roku. Naprostý nedostatek vody, která v potocích vymrzla až na dno, úplně znemožnil mletí obilí – 275 let
- V roce 1744 se v Dobrušce narodil Václav Chudý, vynikající vídeňský malíř miniatur a smaltové malby. Zemřel ve Vídni koncem roku 1780 – 270 let
- Protože právovárečníci nerespektovali vrchnostenský zákaz vaření piva z ječného sladu, byl jim 8. ledna 1749 pivovar zapečetěn na tak dlouho, pokud nebudou vařit jenom pivo pšeničné. Zabavený slad a ječmen byly prodány vinopalníkům – 265 let
- 1764 vydal Jan Kliment Tibelli, tiskař v Hradci Králové, knihu literátského kůru v Dobrušce *Bezpečné k blahoslavené věčnosti putování* – 250 let
- 11. dubna 1769 se v Dobrušce narodil pozdější významný národní buditel, hudební skladatel a spisovatel František Vladislav Hek, hrdina románu Aloise Jiráska *F. L. Věk*. Zemřel 4. září 1847 v Letohradě, tehdejším Kyšperku – 245 let
- 10. července 1774 byly na radniční věž pořízeny hodiny – 240 let
- 10. prosince 1779 bylo v Dobrušce a okolí zaznamenáno silné zemětřesení – 235 let
- V roce 1804 zřídil dobrušský učitel Josef Müller pro mládež školní knihovnu – 190 let
- 15. října 1804 vypukla v Dobrušce penězokazecká aféra mědirytcce Jana Wolfa – 190 let
- V roce 1809 postavil místní sochař Martin Bartoš na místě bývalých stínadel na Novoměstském kopci u silnice pozdně rokokovou sochu Nejsvětější Trojice. Obnovena byla roku 1864 – 185 a 150 let
- 15. srpna 1809 se v Kostelci nad Orlicí narodil vlastenecký kněz a národní buditel, první historik města Dobrušky, Josef Mnohoslav Roštlapil. Zemřel v Dobrušce 10. října 1888 – 185 let
- 6. října 1814 při pobytu u J. L. Zieglera na dobřanské faře sloužil v tamním kostele mši Josef Dobrovský, který v těchto dnech také navštívil v Dobrušce F. Vl. Heka – 200 let
- V roce 1829 byly hodiny na radniční věži opatřeny ciferníky do všech čtyř stran. Doposud byly jen směrem k Opočnu a ke kostelu – 185 let
- V roce 1834 způsobila dlouhotrvající sucha katastrofální nedostatek vody. Městskou kašnu hlídala ozbrojená stráž – 180 let
- 2. ledna 1839 byla v Mělčanech založena první obecní pamětní kniha – 175 let
- V roce 1844 byla při východu z náměstí do Pulické ulice mezi domy s dnešními čp. 20 a 21 zbořena tzv. "Branka", pátý vchod do města. Její základy byly odkryty při rekonstrukci komunikace v roce 2014 – 170 let

- Roku 1849 byl z výtěžku veřejné sbírky do kaple Panny Marie v Domašíně pořízen zvonek – 165 let
- 1. ledna 1849 byla v Dobrušce zřízena stanice povozní pošty s přípoji do Rychnova nad Kněžnou a Náchoda – 165 let
- 27. března 1849 se v Dobrušce narodil František Adolf Šubert, ředitel Národního divadla v Praze, spisovatel, dramatik a novinář. Zemřel v Praze 8. 9. 1915 – 165 let
- 19. srpna 1849 se v Dobrušce konala první volba prozatímního obecního zastupitelstva. Regulovaný magistrát byl zrušen výnosem ministerstva vnitra z 1. 8. 1849 – 165 let
- 13. července 1859 se na Cháborách narodil Jindřich Hušák, ruský legionář a autor pamětí „Čtyři roky mého života a moje cesta kolem světa.“ Zemřel 30. 3. 1987 v Novém Městě nad Metují – 155 let
- 9. ledna 1864 se v Dobrušce narodil JUDr. Josef Laichter, autor *Sychrový éry*, knihy z dobušského prostředí. Zemřel v Praze 23. května 1949 – 150 let
- 29. července 1869 byla v Dobrušce dána do provozu telegrafní stanice – 145 let
- 3. října 1869 byla v Domašíně slavnostně vysvěcena nová budova jednotřídní školy – 145 let
- 22. října 1869 schválily úřady stanovy Spolku divadelních ochotníků v Dobrušce – 145 let
- 5. července 1874 byl u kostela Svatého Ducha vysvěcen nový městský hřbitov. Prvním pohřbeným byl Josef Hoffmann, který zemřel 3. července téhož roku – 140 let
- 20. července 1874 byl v Dobrušce založen Sbor dobrovolných hasičů – 140 let
- 27. října 1874 se v Dobrušce narodil řezbář Jindřich Adámek. Zemřel tamtéž 22. 10. 1955 – 140 let
- V roce 1879 se začalo dláždit dobušské náměstí. Práce pokračovaly do roku 1881 – 135 let
- V roce 1884 byl v Pulicích založen hasičský sbor a za 420 zl. zakoupena nová stříkačka – 130 let
- 1. července 1889 byla v Dobrušce založena městská spořitelna – 125 let
- 25. srpna 1889 byla v Dobrušce slavnostně zahájena I. hospodářsko-průmyslová krajinská výstava, první toho druhu na českém severovýchodě – 125 let
- 18. března 1894 byla v Dobrušce založena Křesťanská jednota sv. Václava, odnož strany křesťansko-sociální. Úředně byla Jednota schválena 19. 4. téhož roku. Zanikla 5. března 1952 – 120 let
- 16. září 1894 byla u Zastavilky vysvěcena kaple Panny Marie – 120 let
- 19. prosince 1899 se v Mělčanech narodil Jan Evangelista Kupka, významný laický regionální historik a kronikář v Mělčanech. Zemřel tamtéž 10. 10. 1966 – 115 let
- 28. dubna 1904 rozhodlo městské zastupitelstvo o odstranění kašny z Velkého náměstí. Zbořena byla 1. 7. 1904 – 110 let
- 15. srpna 1904 přijel do Dobrušky k letnímu pobytu univerzitní profesor T. G. Masaryk se synem Janem. Bydleli v hotelu Rýdl na náměstí, odkud Masaryk téměř denně jezdil do Náchoda přednášet na univerzitních feriálních kursech – 110 let
- V roce 1909 byl v Pulicích postaven nový kamenný most – 105 let
- 1. srpna 1909 byla zrušena povozná pošta jezdící z Dobrušky do Solnice, Rychnova nad Kněžnou a na nádraží do Opočna – 105 let
- 15. ledna 1914 se v Plzni narodil František Matoušek, řezbář betlémů, malíř, fotograf a hudební skladatel. Zemřel v Dobrušce 5. ledna 1987 – 100 let
- 30. května 1914 byla v Dobrušce založena místní skupina Svazu českých textilníků – 100 let

- 27. července 1914 nastoupily do války první mobilizované ročníky vojenských záložníků z Dobrušky a okolí – 100 let
- 29. července 1914 byl v Dobrušce zveřejněn manifest císaře Františka Josefa I. z 28. 7. o vypovězení války Srbsku – 100 let
- 4. září 1914 rozhodla městská rada o zrušení rybníčků - požárních nádržek v Domašínské a Svatodušské ulici – 100 let
- V říjnu 1914 bylo přes 50 válečných uprchlíků z Haliče ubytováno v Pulicích v hostinci U Dvořáků a v obecním domku čp. 20 – 100 let
- 14. listopadu 1914 bylo do vojenského lazaretu v sále hostince U Labutě v Dobrušce přivezeno prvních 30 raněných – 100 let
- 30. prosince 1914 zemřel v dobušském lazaretu první raněný voják Lazar Rosemberg ze Slovenska. Byl pohřben na městském hřbitově – 100 let
- V roce 1964 byla ve městě dokončena centrální kanalizace – 50 let
- 10. března 1964 v 16.10 hod. se při jízdě z Opočna vykolejil na železniční trati v úrovni ulice Za Vodou motorový vlak – 50 let
- 5. srpna 1964 se v Opočně narodil pozdější významný arabista František Ondráš. V Dobrušce studoval na gymnáziu, pak arabistiku na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze, kde dnes tento obor přednáší – 50 let
- 1. prosince 1964 byly v Dobrušce v dnešní ulici Čs. odboje dány do provozu nové závodní jesle národního podniku Stuha s kapacitou 55 dětí – 50 let

3. Nejdůležitější události v životě města

Vývoj počtu obyvatel města

Celkový počet obyvatel Dobrušky se v roce 2014 opět o něco snížil. Oproti 6845 obyvatelům na konci roku 2013 jich v závěru roku 2014 bylo 6826. Narodilo se 63 a zemřelo 59 občanů. Přistěhovalo se 124 a odstěhovalo 151 obyvatel. Celkový úbytek obyvatelstva je tedy způsoben především počtem odstěhovaných.

V jednotlivých částech žil na konci roku 2014 následující počet obyvatel: Dobruška – 5637, Pulice – 377, Domašín – 217, Křovice – 214, Spáleníště – 142, Mělčany – 94, Chábory – 77, Běstviný – 68.

Nejdůležitější stavební akce ve městě

Na mateřské škole v ulici Za Univerzitou bylo provedeno zateplení pláště, střechy a výměna oken na nové budově, dále se uskutečnila přístavba zádveří a požárních schodišť a bylo dokončeno oplocení za celkové finanční náklady 10,32 mil. Kč.

Při společné rekonstrukci ulic Novoměstské a části Poddolí bylo instalováno nové veřejné osvětlení, vyměněny kryty komunikací, vybudovány chodníky a vyměněn vodovod. Finanční náklady představovaly 6,7 mil. Kč.

Kvůli zhoršení kvality pitné vody přistoupilo město Dobruška k rekonstrukci úpravny vody a čerpací stanice na Chlumu v Semečnicích, která nejen že kvalitu vody zlepšila, ale také zajistila dostatečnou kapacitu pro případné odstávky. Na akci bylo vynaloženo 10,61 mil. Kč. Další práce na vodárenských zařízeních představovala oprava poruchového vodovodního potrubí pod Zlatým potokem v Mělčanech za 512 tis. Kč.

Centrum města, především náměstí F. L. Věka, prošlo významnou změnou. Došlo k předláždění části mezi mariánským sloupem, radnicí a čp. 33. Byl odstraněn stávající asfaltový povrch, všechny plochy byly opatřeny krytem ze žulové dlažby a rozšířeny byly stávající chodníky. Byly vyměněny lavičky, odpadkové koše i stojany na kola. Celková výše finančních nákladů činí 1,4 mil. Kč.

V rámci pokračujících rekonstrukcí a oprav chodníků bylo uskutečněno několik akcí v celkové finanční výši přes 2,17 mil Kč. Šlo např. o ulici Belveder ke zdravotnímu středisku, Družstevní, Mírovou a u Společenského centra – Kina 70.

Nadále v roce 2014 pokračují práce na Rýdlově vile, konkrétně na rekonstrukci plotu a pergoly dle původních návrhů za finanční náklady 1 mil. Kč.

Pro zlepšení prostředí na městském koupališti bylo instalováno automatické zavlažování travnatých ploch. Finanční náklady na toto opatření představují 205 tis. Kč.

Jednou z nejsledovanějších stavebních akcí byla úprava venkovního areálu u Společenského centra – Kina 70, která byla zahájena již v roce 2013 a dokončena v květnu 2014. Přitom byla odkryta původní studna, která byla opravena a stala se nejen pohledovou dominantou, ale i funkční součástí automatického systému zavlažování vzniklé klidové zóny. Celkové finanční náklady dosáhly výše 2,3 mil. Kč.

Návštěva předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu v Dobrušce

V úterý 19. srpna odpoledne zavítal na krátkou návštěvu Dobrušky předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Jan Hamáček. Návštěva se uskutečnila na pozvání starosty města Ing. Mgr. Petra Tojnara, který také vzácného hosta uvítal v reprezentačních prostorách historické radnice. Ve svém vystoupení mj. připomněl, že na této radnici úřadoval jako radní protokolista František Vladislav Hek, vlastenecký spisovatel, jemuž zajistil nesmrtelnost Alois Jirásek ve svém F. L. Věkovi a čestný občan Dobrušky Radoslav Brzobohatý v televizním ztvárnění této osobnosti. Starostoval zde i otec významného českého nakladatele Jana Laichtera, osobního přítele našeho prvního prezidenta Masaryka, a jako obecní tajemník zde působil otec světově proslulého malíře Františka Kupky.

Po oficiální části si předseda dolní sněmovny se zájmem prohlédl malou galerii obrazů Františka Kupky a ocenil její výjimečnost. Poté se starostou Tojnarem i se svým doprovodem, v němž byl i senátor JUDr. Miroslav Antl, navštívil Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce.

Petr Tojnar vyhlášen nejlepším starostou roku

V soutěži Nejlepší starosta 2010 – 2014 byl v Královéhradeckém kraji vyhodnocen na prvním místě dobroušský starosta Petr Tojnar. Soutěž uspořádal pod záštitou prezidenta republiky Miloše Zemana poprvé v historii Svaz měst a obcí ČR. Cílem soutěže je vybrat starosty, kteří se v letech 2010 – 2014 nejvíc zasloužili o rozvoj svého města či obce, zlepšili jejich zázemí, infrastrukturu, životní prostředí, podmínky pro podnikání či informovanost občanů a přispěli tak ke zvýšení kvality života obyvatel.

Do soutěže se přihlásilo nebo bylo nominováno na tři sta lidí. Ve dvou kolech je hodnotila odborná porota tvořená ze zástupců státní správy, akademické sféry i soukromého sektoru. Posuzovala jejich osobní přínos pro město či obec, přístup k funkci starosty a rovněž výsledky jejich činnosti. Vítězové dostali originální cenu z čirého křišťálu a akvamarínu ve tvaru trojúhelníku symbolizující stoupání vzhůru za světlem. Ocenění bylo předáno za účasti předních představitelů politického života České republiky na Pražském hradě.

Starosta Petr Tojnar obdržel ještě jednu cenu. Byl vyhodnocen jako starosta Čech a Moravy za rok 2014 v soutěži vyhlašované portálem CZREGION, když obdržel nejvíce hlasů ze všech starostů a primátorů měst České republiky.

Nová kniha Dobrušsko – stopami minulosti

Na obálce knihy je obrázek klepadla. Jako by vybízela pohostinným gestem našich předků: pojd'te dál. Jako by symbolizovala úctu minulých dob ke každému, kdo vstupuje. Kniha *Dobrušsko – stopami minulosti* vrací čtenáře do časů minulých, do časů našich dědečků, pradědečků a ještě mnoha a mnoha generací, které nás předcházely.

Ty, kdo se zajímají o to, co bylo dříve, zavede do dávno minulých časů, které se však neztratily úplně. Zanechaly po sobě stopy v podobě četných památek, kolem nichž takřka denně procházíme, aniž bychom si mnohdy uvědomovali, že jde vlastně o vzkazy minulosti časům budoucím, tedy i našim. Smyslem této knihy je mimo jiné pomoci jim lépe porozumět a pochopit jak jejich poselství, které nám jejich prostřednictvím vzkazují naši předci a předchůdci, tak i jejich smysl pro naši současnost, ale i závazek, který nám určuje zachovat je i pro naše nástupce.

Vydání knihy se těšilo mimořádné podpoře dobrošské městské samosprávy, což zvýrazňuje i předmluva starosty města Petra Tojnara. Město Dobruška je také vydavatelem této publikace. Autorský úvod se zabývá nejen smyslem celého díla, ale zároveň ohraničuje i limity, kterými jsme byli vymežováni. Výběr památek byl zřejmě tím nejnesnadnějším úkolem, který před autory stál. Snažili se o reprezentativnost, tj. o to, aby byly zastoupeny všechny typy památek. Kritériem nebylo v žádném případě jen jejich zastoupení ve státním památkovém seznamu, do knihy byly zařazeny i památky méně známé, které však mají k minulosti našeho města a kraje co podstatného sdělit. U jednotlivých památek se autoři snažili, aby nebyly jen suše popsány, ale aby byla zachycena i jejich zajímavá minulost včetně osudů lidí, které jsou s nimi spjaty.

Nedílnou součástí knihy je její fotografický doprovod, který není pouhou ilustrací textu, ale spolu s ním pomáhá vytvářet komplexní obraz o památkovém bohatství dobrošského regionu. Autorem barokizovaného dobrošského znaku na titulním listu je dobrošský výtvarník Josef Benedikt. Konečnou tvář dala knize velmi pečlivá, nápaditá a kvalitní grafická úprava Martina Moravce. Knihu vytiskla tiskárna AG TYP v Kostelci nad Orlicí.

Publikace volně navazuje na knihu *Dobruška* z roku 2008, jíž odpovídá i svým formátem, a spolu s ní vytváří ucelený obraz o minulosti a současnosti našeho kraje. Kniha, tištěná plnobarevně na křídovém papíru a s pevnou šitou vazbou, má i velmi příznivou cenu 290,- Kč.

4. Hlavní celoměstské akce

Volby do městského zastupitelstva a Senátu Parlamentu České republiky

Ve dnech 10. a 11. října se konaly volby do obecních zastupitelstev a do jedné třetiny Senátu Parlamentu České republiky. V Dobrušce se volilo ve dvanácti okrscích a voleb do městského zastupitelstva se zúčastnilo 2989 občanů, což je 53,44 % oprávněných voličů. V prvním kole senátních voleb přišlo v Dobrušce odevzdat svůj hlas 2831 občanů, tj. 50,63 % a v kole druhém 1677, tj. 29,78 % oprávněných voličů.

Ve volbách do obecního zastupitelstva měl každý volič k dispozici 15 hlasů, které mohl rozdělit mezi jednotlivé kandidáty, dát všechny jedné volební straně nebo kombinovat oba způsoby. Kandidující strany obdržely následující počet hlasů:

ANO 2011 – 3879 (10,23 %);

ČSSD – 3783 (9,98 %);

Veřejnost za všestranný rozvoj Dobrušky – 6641 (17,52 %);

TOP 09 – 3911 (10,32 %);

ODS – 8180 (21,58 %);

KDU-ČSL – 38,13 (10,06 %);

VÝCHODOČEŠI – 3539 (9,34 %);

KSČM – 4160 (10,97 %).

Po přepočítání v tzv. druhém skrutiniu vyšli z voleb vítězně následující volební strany a jejich kandidáti (v závorce počet obdržovaných hlasů kandidáta):

ANO 2011

- Petr Sadovský (711)

ČSSD

- František Nagy (668)

Veřejnost za všestranný rozvoj Dobrušky

- Karel Brázdil (1082)
- Petr Lžíčař (1078)
- Pavel Štěpán (787)

TOP 09

- Oldřich Bittner (594)
- Jana Šťásková (457)

Občanská demokratická strana

- Petr Tojnar (1208)
- Josef Horák (959)
- Petr Poláček (691)
- Libuše Kujalová (660)

KDU-ČSL

- Pavel Hůlek (524)

VÝCHODOČEŠI

- Blanka Čiháčková (861)

KSČM

- Karel Joukl (707)
- Josef Jindra (503)

Tito zvolení kandidáti tvoří nové zastupitelstvo města Dobrušky.

Ve volbách do Senátu potvrdil roli favorita JUDr. Miroslav Antl. Již v prvním kole obdržel 16799 hlasů, což představovalo 41,12 % všech odevzdaných hlasů. V Dobrušce to bylo 610 hlasů pro Miroslava Antla (22,31 %) a 1085 hlasů pro Luboše Řeháka (39,73 %). Do druhého kola tedy postoupili Miroslav Antl a kandidát KDU-ČSL Luboš Řehák z Valu. V tomto druhém kole, které se konalo o týden později, přesvědčivě zvítězil opět Miroslav Antl s 10823 hlasy, což činí 59,76 %. Jeho protikandidát obdržel 7286 hlasů (40,23 %). V Dobrušce obdržel Miroslav Antl 586 hlasů (35,06 %) a Luboš Řehák 1085 hlasů (64,93 %).

Ustavující zasedání nového městského zastupitelstva

Poprvé se na svém ustavujícím zasedání sešli nově zvolení zastupitelé 29. října ve velkém sále Společenského centra-Kina 70. Hlavním úkolem zasedání bylo zvolit nové městské orgány.

Ve veřejném hlasování byl zvolen starostou města opět Ing. Mgr. Petr Tojnar. Město bude mít nadále i dva místostarosty; uvolněným místostarostou byl zvolen Ing. Petr Poláček, neuvolněným Ing. Petr Lžíčař. Dalšími členy městské rady jsou Ing. Karel Brázdil, CSc., a Karel Joukl.

Předsedou finančního výboru byl zvolen Karel Brázdil a jeho členy Blanka Čiháčková a Josef Horák. Předsedou kontrolního výboru byl zvolen Petr Sadovský a členy Ing. arch. Oldřich Bittner a Pavel Hůlek.

Ustavující zasedání pověřilo členy městského zastupitelstva přijímáním prohlášení o vstupu do manželství. Novomanžele budou na dobušské historické radnici oddávat Petr Lžíčař, Blanka Čiháčková, Libuše Kujalová a Karel Joukl. Ze zákona náleží toto právo i starostovi města Petru Tojnarovi a místostarostovi Petru Poláčkovi.

Staronový starosta města Petr Tojnar ve svém vystoupení mj. řekl: „*Nechci zde představovat nějaká programová prohlášení a podrobné záměry do příštího období. To vše jste si mohli přečíst v programech, s nimiž šla jednotlivá uskupení do voleb, to vše bude*

samořejmě věci dalších diskusí, stanovování priorit a koncepčních záměrů. Chtěli bychom také, aby při tomto procesu byl slyšen i hlas veřejnosti. Protože právě tato veřejnost, vy, občané našeho města, jste těmi konečnými příjemci všeho, co se zde plánuje a realizuje.

Naší společnou snahou musí být vytváření města Dobrušky jako opravdu dobrého místa pro život. Jako místa, které každý jeho obyvatel bude přijímat jako svůj domov, jako něco, k čemu patří a kde je rád.

Dovolte mi, abych nám všem, kteří na příští čtyři roky převzali odpovědnost za rozvoj tohoto našeho společného domova, popřál hodně vnímavosti k potřebám jeho obyvatel, vzájemné tolerance, chuti do práce na společném díle a koneckonců i pevné nervy a hodně zdraví. Vám, občanům, pak přeji, abychom naši práci vykonávali k vaší spokojenosti a ve váš prospěch.“

Dobrušská pouť

Obnovená dobrušská pouť se stala již tradicí, neodmyslitelnou od života města. V posledních letech jsou tradiční pouťové atrakce doplňovány a zpestřovány kulturním programem. V roce 2014 to byl dvouhodinový pořad *Vosa jede*, sestávající z písniček, tanečků, soutěží, her a dalších aktivit pro děti všech věkových kategorií. Od 19 hodin pak na pódiu vystoupil zpěvák Karel Emanuel Gott, kterého o dvě hodiny později vystřídala hudební skupina *Verona*. Poutě se konala již tradičně předposlední květnový víkend, od pátku 23. do neděle 25. května.

Den bezpečnostních a záchranářských složek

Tak jako již tradičně byl i letos první červnový pátek (6. června) věnován v Dobrušce bezpečnostním a záchranářským složkám. Na náměstí F. L. Věka bylo k vidění opravdu mnoho. Od staré hasičské techniky, která má své nostalgické kouzlo, až po přelet gripenu chránících vzdušný prostor nejen naší republiky, ale i dalších evropských států, členů NATO.

Pozvání na letošní *Den bezpečnostních a záchranářských složek*, který letos pořádalo město Dobruška ve spolupráci s Nadačním fondem na podporu bezpečnosti za podpory Královéhradeckého kraje, přijala i řada vzácných hostů, mezi jinými např. ředitel krajské policie generál Červíček, ředitel hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje Mencl, ředitel dobrušského Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu v Dobrušce Marek Vaněk, ale také populární olympionik Imrich Bugár a mnozí další.

Po slavnostním zahájení propukl opravdový festival všeho, co bezpečnostní a záchranářské složky dokážou pro nás všechny vykonat a čím vším se ve prospěch nás všech zabývají. Nebylo toho málo a všechno bylo dostatečně atraktivní, aby přilákalo velké množství malých i velkých diváků. Od zásahu rychlé zdravotní služby přes ukázkou nejrůznějších druhů zásahů policejních a hasičských složek až třeba po unikátní výstavu plastikových modelů a ručních zbraní. Svoji precizní sladěnost předvedla i jednotka Čestné stráže Armády České republiky posádkového velitelství Praha, návštěvníci si mohli na nástupišti dobrušských kasáren prohlédnout vrtulník Mi 17 nebo sledovat seskok parašutistů na náměstí F. L. Věka. A děti se přímo s rozkoší brodily pěnou, kterou jim na náměstí nastříkali hasiči. K odpolední pohodě pak přispěla i hudební vystoupení dechové hudby Valánecky a country skupiny RELAX. Zkrátka, letošní *Den bezpečnostních a záchranářských složek*, kterému přálo i počasí, se opravdu vydařil.

A konečně poslední akcí související s obranou a bezpečností, byť již jen historicky, byla výstava o tvorbě historických map z produkce Vojenského zeměpisného ústavu v Praze a Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu v Dobrušce v období 1918 – 2014. Výstavu v malém sále Společenského centra - Kina 70 uspořádalo Sdružení přátel vojenské zeměpisné služby ve spolupráci s městem Dobruškou a Vojenským geografickým a hydrometeorologickým úřadem v Dobrušce. Přestože byla otevřena jen jediný den, 23.

června, dostalo se jí zasloužené pozornosti od dětských i dospělých návštěvníků, kteří ocenili precizní práci vojenských geografů minulých i současných.

Dobrušské letní muzicírování

Již osmým rokem se na náměstí F. L. Věka konalo v měsících červenci a srpnu *Dobrušské letní muzicírování*. Muzikantská letní odpoledně byla opět naplněna žánrově pestrými kapelami, které zpříjemnily letní chvíle odpočinku občanům i návštěvníkům města. Na pódiu se vystřídal country kapely *Tomy* z Opočna a *Relax* z Dobrušky, pop kapely *Song* z Kostelce nad Orlicí a *Staněkmuzic* z Nového Města nad Metují, pop rockové skupiny *Trop* z Olešnice v Orlických horách a *Rocksorry* z Houdkovic, jazzová kapela *Jazz Police* z Hradce Králové a nechyběla ani dobrušská *Stará parta*. Závěr obstaral *Malý dechový orchestr Východočeské energetiky* z Hradce Králové. *Dobrušské letní muzicírování* si získalo trvalou oblibu svých návštěvníků, o čemž svědčí i jejich hojný počet.

Dny evropského kulturního dědictví

Dobrušští milovníci památek je z dřívějších ročníků znají spíše pod názvem *Toulky po dobrušských památkách*. Po několika úspěšných předchozích ročnících byla v roce 2014 přijata nabídka Nového Města nad Metují ke společnému konání této akce. Novoměstští tedy měli možnost poznat památky našeho města a Dobrušští zase ty novoměstské.

Myšlenka to byla zdařilá, o čemž svědčily stovky spokojených návštěvníků. V Dobrušce na ně čekal rodný domek Františka Vladislava Heka – F. L. Věka, renesanční radnice s expozicemi *Mládí Františka Kupky* a *Dobrušské hrdelní právo*, malý sál Společenského centra - Kina 70 s výstavou *První světová válka a náš kraj*, muzeum a synagoga, kostel sv. Václava, kovárna a pivovar. Na posledních dvou uvedených místech měli zájemci možnost zhlédnout práci kováře na dnes již historickém původním zařízení a podrobně se seznámit s tradiční výrobou piva. V pivovaru si také mohli posedět při dobrém dobrušském moku a poslechnout si muziku dvou pozvaných kapel.

Zajímavé byly i památky v Novém Městě nad Metují, ať již šlo o zámeckou věž, historický sklep pod sochou sv. Jana Nepomuckého, muzeum, kostel a další zajímavosti, včetně výstavy automobilových veteránů či zámeckého jarmarku. Dopravu mezi oběma městy obstarávaly každou půl hodinu zdarma jezdící autobusy.

A když k tomu všemu přidáme ještě počasí, které se v sobotu 13. září navzdory chmurným meteorologickým předpovědím vydařilo, výsledkem byl velmi příjemně prožitý den ve společnosti toho nejlepšího, co mohou obě města ze svého památkového fondu nabídnout.

Svatováclavské slavnosti

Ve dnech 26. – 28. září se uskutečnil další ročník Svatováclavských slavností. Jeho pořadatelem byla opět Kulturní a sportovní zařízení města Dobrušky. Páteční podvečer zahájila svým vystoupením dobrušská hudební skupina *Stará parta*. V 19:30 přivítaly fanfáry z radniční věže svatého Václava s jeho družinou a půl hodiny poté již opatřilo pódium na náměstí Yo Yo Bandu, známé pop rockové skupině z Prahy. Závěr pátečního večera obstarala rocková skupina *Furt Fajn* z České Skalice. V sobotu zaplnil náměstí tradiční jarmark, obohacený o vystoupení *Zdeňka Vlčka* a *Divadla Wagabundus Collective* z České Lípy. Odpoledně patřilo opět hudebním skupinám. Postupně se až do pozdních večerních hodin na pódiu vystřídal Skautská kapela z Hradce Králové, cimbálová muzika *Šmytec* z Brna, dixielandová kapela *Black Buřňos* z Týniště nad Orlicí, *SkANDaal* z Hradce Králové, *La Grande* z Prahy, rock revivalová skupina *Legendy se vrací* z Ostravy a přehlídku uzavřela dobrušská *Čí je to vina?*. V neděli večer byl pak v kostele sv. Václava koncert houslistky

Gabriely Demeterové a varhaníka Pavla Černého, kterým byl zahájen Mezinárodní hudební festival F. L. Věka.

Součástí Svatováclavských slavností byly i výstavy. V synagoze se prezentovaly svými výtvary dobrušské patchworkářky na výstavě *Hrátky z látky*, výstava *Zrození* v městské knihovně nabízela sochy a obrazy Zdeňka Macháčka, v městském lapidáriu se těšily pozornosti obrazy a keramika Karla Štětiny a ve Spolkovém domě – Rýdlově vile výstava ručních prací.

Mezinárodní hudební festival F. L. Věka

Již čtvrtý ročník festivalu byl slavnostně zahájen v neděli 28. září koncertem v kostele sv. Václava v Dobrušce. Ještě předtím se však v kostele sv. Maří Magdaleny v Deštném v Orlických horách konal v sobotu 13. září koncert, na němž vystoupil ansábl Czech Brass a tympanistka Cécile Boifin. V neděli 26. října vystoupilo v novoměstském zámku Dvořákovo trio a největší zájem návštěvníků se soustředil na neděli 9. listopadu, kdy ve velkém sále Společenského centra – Kina 70 vystoupil populární Ondřej Havelka a jeho Melody Makers. Festival, oblíbený u návštěvníků, si získává stále větší renomé i v uměleckém světě.

Orlicko-kladský varhanní festival

Již po osmnácté se v roce 2014 uskutečnil *Orlicko-kladský varhanní festival*, jeho spolupředatelem je i město Dobruška. Festival vždy představuje to nejlepší, co se týká skladeb i interpretů varhanní hudby. K těm, kteří představují absolutní špičku, patří nepochybně profesor Michal Novenko, který je nejen vynikajícím varhaníkem, ale i skladatelem. Vystoupil na zahajovacím koncertu festivalu v dobrušském kostele sv. Václava v sobotu 13. září. Koncert se tak stal i příjemnou tečkou za *Dnem evropského kulturního dědictví*, který proběhl ve spolupráci Dobrušky a Nového Města nad Metují.

Den veteránů

Až několik let po sametové revoluci v listopadu 1989 se i v naší zemi začal slavit Den veteránů. Akce, která má připomínat ukončení první světové války a zároveň oběti všech válek na všech frontách a ze všech zemí, se koná vždy 11. listopadu v 11 hodin, tedy v dobu, kdy byla německými představiteli podepsána ve vagónu u francouzského Compiègne kapitulace.

Den veteránů v roce 2014 měl zvláštní význam. Připomněli jsme si v něm, že od vypuknutí prvního světového válečného konfliktu ve 20. století uplynulo již celé století. Přes tento časový odstup bychom na oběti první světové války neměli zapomínat. Vždyť mezi nimi byli i naši dědové a pradědové. Proto byla tomuto vyznanému celosvětově vzpomínanému výročí věnována pozornost i v našem městě.

V uvedený den, tedy 11. listopadu, byly položeny věnce a kytice k památníkům obětí v Dobrušce i ve sloučených obcích, včetně hrobu vojáků na městském hřbitově, kteří zemřeli v dobrušském lazaretu. Poté následovalo vzpomínkové setkání v malém sále Společenského centra - Kina 70. Vedle představitelů města Dobrušky se jej zúčastnili i zástupci *Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu* v Dobrušce, představitelé církví, které působí v našem městě a další pozvaní hosté. Slavnostní vzpomínkové projevy přednesli starosta města Petr Tojnar a ředitel *Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu* Jan Marša. Ve druhé části setkání byl promítnut film vlastivědného muzea *Za císaře pána – i proti němu*, který je věnován právě období první světové války v našem městě.

I touto formou byla vzdána pocta více než osmi desítkám vojáků pocházejících z našeho města, kteří položili své životy na bojištích první světové války.

Vzpomínka na 17. listopad 1989

Jako připomínka historických událostí 17. listopadu před 25 lety, které odstartovaly proces demokratických přeměn naší společnosti, bylo i v Dobrušce uspořádáno vzpomínkové shromáždění. Přesto, že je 17. listopad státním svátkem, tedy dnem pracovního volna, sešlo se na dobrušském náměstí mnoho lidí, kteří si zapálením svíčky tuto historickou událost připomněli. Akce byla zorganizována z popudu nového místostarosty města Petra Poláčka.

Česko zpívá koledy, Vánoce a Silvestřík pro děti

O první adventní neděli, 30. listopadu, byl na náměstí F. L. Věka slavnostně rozsvícen vánoční strom. Ten letošní pocházel z Podbřezí. Stával v parčíku u sochy panny Marie při vjezdu do obce a Dobrušce jej darovala obec Podbřezí.

Vedle celé řady další předvánočních a vánočních programů, které jsou uvedeny na jiných místech, se ve středu 10. prosince konal další ročník akce *Česko zpívá koledy*, pořádaný ve spolupráci s *Deníkem*. Zaplněné náměstí si opět s chutí zazpívalo tradiční vánoční koledy a navodilo předvánoční atmosféru. Program obohatilo i vystoupení skvělého a oblíbeného dětského souboru *Mezissimo* z Českého Meziříčí a dobrušských mažoretek.

Měsíc prosinec byl doslova nabit nepřehledným množstvím akcí s vánoční tematikou. Jeho závěr pak patřil oblíbenému tradičnímu Silvestříku pro děti. Podvečer plnému her a nejrůznějších zábav, zakončenému tentokrát českou státním hymnou a velkým ohňostrojem.

5. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti

Rozpočet

Rozpočet města Dobrušky na rok 2014 schválilo zastupitelstvo města na svém zasedání dne 13. března 2014. Schválený rozpočet příjmů činil 139 613 304 Kč, schválený rozpočet výdajů činil 201 378 304 Kč. Rozpočet byl tedy schválen jako schodkový. Vyšší výdaje byly pokryty úsporou finančních prostředků z roku 2013 ve výši 61 765 000 Kč.

Během roku 2014 prováděla na základě pověření rada města část rozpočtových opatření, kterými byl upravován rozpočet. Následně tyto úpravy na svých pravidelných zasedáních schvalovalo zastupitelstvo města. Konečná výše upraveného rozpočtu k 31. 12. 2014 u příjmů činila 167 192 452 Kč a u výdajů činila 228 957 452 Kč. Po úpravách byl rozpočet opět schodkový se stejnou ztrátou.

Upravený rozpočet příjmů v roce 2014 byl splněn na 102,75 %. Skutečnost vyinkasovaných příjmů v roce 2014 činila celkem 171 782 672,50 Kč.

Upravený rozpočet výdajů v roce 2014 byl splněn na 76,08 %. Skutečné výdaje byly vykázány celkem ve výši 174 184 385,71 Kč.

Hospodaření města Dobrušky za rok 2014 skončilo přebytkem hospodaření ve výši 2 401 713,21 Kč. Hospodaření bylo ovlivněno nerealizováním nebo nedočerpáním některých investičních akcí – např. zateplení a rekonstrukce MŠ v ul. Komenského (4,48 mil. Kč), zateplení budovy ZŠ FK čp. 433 (12,40 mil. Kč) – u obou akcí se žádá o dotaci, sportovní hala v Pulické ulici (2,35 mil. Kč). V rozpočtové rezervě kapitálových výdajů zůstalo 12,49 mil. Kč. Běžné výdaje byly nedočerpány ve výši 9,77 mil. Kč.

Úspěchy dobrušských firem

Pivo roku

Dobrušská jedenáctka získala titul *Pivo České republiky 2014* v nejprestižnější a nejobsazenější kategorii „světlý ležák“ z pivovarů s objemem výroby do deseti tisíc hektolitřů v rámci degustační soutěže na 18. ročníku populární výstavy *Slavnosti piva* v Českých Budějovicích.

Na českobudějovické soutěži se tradičně schází silná konkurence. Letos se na jihu Čech představila téměř stovka pivovarů. Přesné číslo bylo devadesát sedm. V soutěži se nakonec představilo více než tři sta vzorků piv. Dobrušští reprezentanti se opět neztratili a potvrdili svoji kvalitu.

Úspěch dobrušské jedenáctky nebyl jediným úspěchem společnosti *Staročeský pivovárek*. Předloňská novinka v sortimentu dobrušského pivovaru, 13% polotmavý speciál *Muderlant*, obsadila druhou příčku v kategorii polotmavých speciálních piv z pivovarů s objemem výroby do deseti tisíc hektolitřů.

V dobrušském pivovaru, který byl uzavřen v roce 1995, se pivo opětovně začalo vařit až po změně vlastníka pivovaru v roce 2008. Nejprve se začal vařit *Rampušák*, který byl jen kvasnicový.

O dva roky později přibyla „*Dobrušská jedenáctka*“ kvasnicová i filtrovaná. V roce 2011 rozšířila sortiment polotmavá 13% *Muderlant* a o rok později doplnila nabídku 15% světlá s názvem *F. L. Věk*. Ani poté se rozšiřování bohaté nabídky piv nezastavilo. Vloni Staročeský pivovárek představil pšeničnou 11% *Mutina* a příležitostně vaří 14% a 13% světlé speciály.

V provozu je stále klasická humnová sladovna, ve které se za jednu kampaň vyrobí přibližně tři sta tun sladu, ječmen tu klíčí na původních pískovcových humnech.

Dvanáctka *Rampušák*, nefiltrovaný světlý ležák, je držitelem ocenění *Regionální potravina Královéhradeckého kraje* – vítězný výrobek v kategorii alkoholické a nealkoholické nápoje, které obdržel v roce 2012. Vítězství ve stejné kategorii a ocenění *Regionální potravina Královéhradeckého kraje* získal v letošním roce 15% *F. L. Věk*, speciální světlé pivo.

Stavba roku

V soutěži *Stavba roku Královéhradeckého kraje* vybrala porota na hlavní cenu nově postavený sborový dům Církve bratrské v Bystrém ELADA. Projekt na tuto stavbu je dílem dobrušského projekčního ateliéru *BITTNER architects, s.r.o.* Nová budova vyrostla na místě staré modlitebny a slouží nejen jako modlitebna Církve bratrské, ale také pro kulturní akce obce a je v ní umístěna i mateřská škola. Pro projekční firmu jde o vysoké uznání její kvalitní práce.

Obchod, živnosti a služby

Úvod roku byl ve znamení pokračujícího vydávání koncesí na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin v souvislosti se změnou živnostenského zákona. Všichni prodejci lihovin (obchodníci i provozovatelé restaurací) museli v období od 17. října 2013 do 17. dubna 2014 požádat o koncesi. Úkon nepodléhal z důvodu změny zákona správnímu poplatku a nová koncese s předmětem podnikání Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin byla udělena celkem 205 podnikatelům. Do tohoto počtu jsou zahrnuty i spolky hasičů nebo sportovců, které pro pořádání kulturních a sportovních akcí, na nichž je prodáváno občerstvení a rozléván alkohol, také koncesi potřebují.

Každá změna legislativy vždy přináší zvýšení administrativní zátěže nejen pracovníků úřadu, ale samozřejmě také podnikatelů, a je otázka, zda v praxi přinese potřebný efekt. I díky těmto opatřením došlo v roce 2014 k nárůstu počtu vydaných dokumentů. Na základě přijatých žádostí a podání bylo vydáno celkem 2 246 dokumentů a na správních poplatcích vybráno 168 280,- Kč.

Ke konci roku 2014 evidoval Obecní živnostenský úřad Dobruška ve svém správním obvodu 3 595 podnikajících fyzických osob, 1 fyzickou osobu se zahraniční složkou, 53 zahraničních fyzických osob, 350 právnických osob a 1 zahraniční právnickou osobu. Na

území samotné Dobrušky k tomuto datu mělo živnostenské oprávnění 1 036 osob, z nich 993 má aktivní živnost.

Nadále průběžně pokračovala kontrola podnikatelů - během roku proběhla u 246 podnikatelů a také v tomto období se uskutečnily společné kontroly s Českou obchodní inspekcí.

Obecní živnostenský úřad byl otevřen každý pracovní den v týdnu a kvalita poskytovaných služeb zůstala na vysoké úrovni. Většina podání klientů byla zajišťována elektronickou cestou prostřednictvím jednotných registračních formulářů. Při kontrolách v terénu byly v rámci kontrolního řízení s podnikateli vyřízeny také záležitosti týkající se správnosti dat v živnostenském rejstříku s tím, aby už nemuseli na úřad.

Vedle živnostenského podnikání zajišťovali pracovníci odboru v tomto roce i nadále výkon státní správy na úseku podnikání v zemědělství. K 31. prosinci 2014 se v evidenci úřadu nacházelo 180 fyzických a 23 právnických osob.

Poslední oblastí výkonu státní správy v kompetenci odboru Obecní živnostenský úřad je povolování výherních hracích přístrojů na území města. V roce 2014 bylo rozhodnuto o povolení provozu čtyř hracích přístrojů v každém pololetí. V průběhu roku proběhla na základě pokynů Ministerstva financí kontrola všech přístrojů na území města s cílem zmapovat, zda v provozovnách nejsou nainstalovány tzv. kvízomaty, což je nový druh přístrojů, které se vydávají za vědomostní hru, ale přitom se jedná o čistý hazard.

Technické služby

Tak jako každý rok i v roce 2014 pracovaly technické služby usilovně na údržbě a vzhledu veřejných prostor a především zeleně v našem městě. Jde o sekání trávy, prořez stromů, stříhání živých plotů a keřů. Velké úsilí je věnováno také údržbě květinových záhonů, velkoobjemových a závěsných květináčů, okrasným ostrůvkům z kačírku a mulčovací kůry. Díky nově zakoupené technice je možné práce realizovat s větší efektivitou a kvalitou. Např. s novou pařezovou frézou odstranili pracovníci technických služeb z veřejných prostor téměř veškeré pařezy včetně pařezových náběhů a nerovností. Nový kropicí vůz zpříjemňoval občanům města horké letní dny a výrazně pomáhal při zalévání zeleně a květin.

Během celého roku město realizovalo a dokončovalo stavební akce většího rozsahu. Ať už je to dokončení areálu kolem Společenského centra-Kina 70, rekonstrukce části nám. F. L. Věka, nově vybudované parkoviště u polikliniky, rekonstrukce ul. Domašínské, Komenského, části Poddolí a prostoru kolem domku F. L. Věka nebo nové chodníky v Družstevní ulici. Na všech jmenovaných akcích a mnoha dalších se technické služby větší či menší měrou podílely a podílí. Z celkového portfolia prací jsou to především nové instalace veřejného osvětlení a rekonstrukce stávajícího, rušení a odstraňování starých chodníků, kovových konstrukcí, demontáž starých dopravních značek a montáž nových, finalizace terénních úprav kolem nově vzniklých komunikací a chodníků, odstraňování a prořezávání starých stromů a keřů, výsadba nových dřevin a květin a mnoho dalších prací.

Přes veškerou snahu a úsilí se technickým službám ne vždy a včas podaří vše podchytit a zrealizovat. Proto vítají podněty od občanů, kteří nejsou ke svému okolí lhostejní, nelení věnovat část svého času telefonátu, e-mailu či osobní návštěvě. Vedení technických služeb se snaží na tyto podněty a připomínky reagovat a postupně je i realizovat.

Dobruška opět dobrým městem pro byznys

Stejně jako již po několika předchozích letech, proběhla i v závěru roku 2014 soutěž *Město pro byznys*. Je potěšitelné, že v ní naše město opět zaujalo přední místa. V Královéhradeckém kraji byla Dobruška vyhodnocena na místě třetím, v celé České republice obsadila sedmou příčku. Oproti létům předchozím by se mohlo zdát, že jde o zhoršení, ale rozdíly mezi prvními jsou velmi malé, takže i tato loňská umístění můžeme považovat za úspěšná.

Město pro byznys není žádnou anketou, v níž je možné si kdesi na internetu „naklikat“ hlasy. Jde o srovnávací výzkum, do něhož se jednotlivá místa nepřihlašují, ale jsou zařazována automaticky. Srovnávání slouží dvě skupiny kritérií, přičemž každá z nich obsahuje 50% možných bodů. První hodnocenou oblastí je podnikatelské prostředí v dané lokalitě. Zde je posuzováno celkem 17 kritérií, mezi nimi například podíl podnikatelských fyzických osob k celkovému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva, podíl středních a velkých firem v místním podnikatelském prostředí, ale i nezaměstnanost, znečištění ovzduší nebo cena bytů. V této oblasti byla Dobruška v Královéhradeckém kraji druhá.

Dalších 17 kritérií ve druhé skupině hodnotí přístup veřejné správy. Patří sem například úspěšnost v získávání dotací, hospodaření radnice, ale také úřední hodiny městského úřadu nebo otevřenost městského informačního centra. Také zde zaujala Dobruška v rámci kraje druhé místo.

Jak je patrné, jde o kritéria, která jsou ve velké většině vyčíslitelná, takže případná manipulace v podobě „nadržování“ je téměř vyloučena. O to cennější jsou výsledky, kterých naše město dlouhodobě dosahuje. Podílí se na nich nejen správa města, či místní podnikatelé, ale v řadě aspektů všichni občané.

Pečovatelská služba

Posláním pečovatelské služby je zajistit potřebnou péči osobám, které se dostaly do nepříznivé životní situace z důvodu snížené soběstačnosti v důsledku věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a nejsou schopny pomocí jiných zdrojů tuto situaci sami vyřešit. Služba se poskytuje ve vymezeném čase a v domácnostech osob a na pracovišti pečovatelské služby, na území města Dobrušky. Služba je poskytována v oblasti osobní péče a péče o domácnost příjemců a to na základě individuální dohody s potřebnými příjemci v rozsahu a kvalitě umožňující klientům žít ve svém přirozeném domácím prostředí a zůstat i nadále rovnocennými členy společnosti, žít nezávisle a v kontaktu s ostatními občany města Dobrušky.

Cílem pečovatelské služby je

- umožnit uživatelům co nejdelší a kvalitní setrvání v domácím prostředí
- zachovat dosavadní způsob života na jaký jsou zvyklí
- udržovat dovednosti uživatele pro vlastní sebeobsluhu
- umožnit uživatelům využívat místní instituce poskytující služby veřejnosti
- podporovat uživatele v udržování kontaktů s rodinou a přáteli
- podporovat sociální začleňování
- podpora uživatelů při uplatňování práv a zájmů

Terénní služby využívá padesát klientů, ambulantní služby dva. V roce 2014 byla služba poskytnuta 81 uživatelům, z toho 21 nově přijatým. Žádná žádost nebyla odmítnuta. Služby jsou poskytovány po všech sedm dní v týdnu.

V zařízení pečovatelské služby proběhlo mnoho kulturních a společenských akcí. Vedle již tradičních setkání starosty města a seniorů zde bylo k vidění mnoho kulturních vystoupení. Pro zaměstnance a pozvané zájemce proběhla beseda s pracovníky nově vzniklé služby obyvatelstvu - a to Domácí hospic Setkání, který má sídlo v Rychnově nad Kněžnou.

S velmi poučnými radami přišli za seniory také pracovníci Záchraného hasičského sboru z Rychnova nad Kněžnou. V měsíci říjnu proběhla oslava Dne seniorů, které se zúčastnil PaedDr. Josef Lukášek, radní Královéhradeckého kraje. Se svým vánočním programem přišly děti z obou mateřských škol, ze Základní školy Opočenská, maminky s dětmi z Mateřského centra Hlásek představily publiku svůj *Vánoční muzikál*. V roce 2014 také pokračovala velmi úspěšná akce *Setkání s knihou*. Příznivci této akce se mohli i nadále zaposlouchat do krásného vyprávění a čtení členky divadelního souboru F. A. Šubert Evy Žabokrtské.

Zájemci o dění ve městě měli možnost se každou středu sejit ve společenské místnosti Pečovatelství služby a zhlédnout program městského televizního vysílání. Senioři, kterým zdravotní stav nedovoluje vycházet, měli možnost zhlédnout souhrn zajímavostí jak z kulturního, tak i běžného života ve městě.

Informace o změnách a novinkách v pečovatelské službě jsou pravidelně zveřejňovány v Dobrušském listu. O činnosti pečovatelské služby jsou občané města Dobrušky informováni také formou příspěvků do kabelové televize.

Potřebné informace o pečovatelské službě mohou zájemci dále získat na webových stránkách města Dobrušky, v letáčích, které jsou nabízeny v ordinacích praktických lékařů, informačním centru města, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, nebo přímo v sídle pečovatelské služby. Případní zájemci, kteří navštíví přímo zařízení pečovatelské služby, jsou podrobně informováni o možnostech poskytované služby tak, aby byla naplněna jejich objednávka dle jejich konkrétních požadavků. Poskytování služby je ryze individuální záležitostí, to znamená, že služby jsou plánovány konkrétnímu uživateli s ohledem na jeho požadavky, zdravotní stav a sociální situaci. Kromě podrobných informací pečovatelská služba zapůjčuje DVD, které informuje o postupu při zavedení služby, úkonech, které mohou uživatelé využít, a umožňuje nahlédnout do prostor zařízení. Pečovatelství služby také spolupracuje s dalšími poskytovateli sociálních služeb v regionu.

Nezaměstnanost

Situace v informovanosti o trhu práce se oproti předchozímu poněkud zlepšila, přesto však údaje, které jsou k dispozici, se většinou vztahují k celému území okresu Rychnov n. Kn. Z těchto údajů je nejzajímavější číslo celkového počtu nezaměstnaných, které v průběhu roku značně kolísalo. Nejvyšších hodnot dosahovalo v měsíci lednu (3474 osob) a únoru (3385 osob). V závěru roku došlo k plynulejšímu snižování nezaměstnanosti, takže na jeho konci bylo bez práce 2534 osob. Značný podíl na této pozitivní statistice má zřejmě zvyšování výroby ve firmě Škoda-Volkswagen v Kvasínách, a to nejen přímým zaměstnáváním, ale i v rozšiřování potřeby subdodávek od regionálních dodavatelů. Ke konci roku bylo k dispozici 305 volných pracovních míst, přičemž na jedno volné pracovní místo připadlo 8,31 uchazeče.

Na Dobrušsku bylo koncem roku 396 evidovaných nezaměstnaných, z toho 219 žen. Jejich podíl k celkovému počtu obyvatel činil 4,6 %, u žen pak 5,2 %. Bylo zde ovšem 61 volných pracovních míst. Celkově má situace na trhu práce na Dobrušsku pozitivní trend, počet nezaměstnaných se trvale snižuje.

Městská policie

Město Dobruška zaměstnává k 31. 12. 2014 celkem 5 strážníků zařazených u městské policie s osvědčením o splnění stanovených odborných předpokladů k výkonu svých povinností. Jeden strážník městskou policii opustil na vlastní žádost ke dni 12. listopadu 2014.

Strážníci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku:

- přispívají k ochraně osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení města,
- podílí se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností činí opatření k jeho obnovení,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhalují přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,

- podílí se na prevenci kriminality v obci.

Zastupitelstvo města Dobrušky se usneslo vydat obecně závaznou vyhlášku č. 3/2014 o zákazu požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství. Z tohoto důvodu bylo prioritou pochůzkové činnosti strážníků dohlížení na dodržování této vyhlášky a s úspěchem se podařilo obnovit pořádek v některých problémových lokalitách, jako je např. Šubertovo nám.

Městskou policii řídí starosta Petr Tojnar. Zastupitelstvo města Dobrušky pověřilo plněním některých úkolů při řízení městské policie Dobruška od 13. června 2014 strážníka Norberta Beneho. Vrchní strážník je pověřen koordinací a kontrolou činností strážníků, kteří pracují ve dvanáctihodinovém režimu s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby v denních i nočních směnách.

Za průběh plnění úkolů uložených zákonem o obecní policii, starostou a vrchním strážníkem v instruktážích na jednotlivé dny zodpovídá velitel hlídky. Každá směna je obvykle obsazena dvěma strážníky, kteří vykonávají především pěší hlídkovou činnost v ulicích města. Při plánovaných kulturních a sportovních akcích může být naopak směna posílena větším počtem strážníků.

Město Dobruška má uzavřenou veřejnoprávní smlouvu o plnění úkolů městské policie s obcemi Opočno, Přepychy, Pohoří, České Meziříčí, Rohenice, Králova Lhota, Olešnice v Orlických horách, Val, Provoz a Kvasiny.

Městská policie provozuje celkem 15 kamer v nepřetržitém provozu, jejichž účelem je monitorování veřejných prostranství, zejména náměstí F. L. Věka, Šubertova náměstí a ulic Opočenské, Komenského a Mírové.

Městská policie spolupracuje s organizacemi města při pořádání kulturních a společenských akcích. V roce 2014 to byly *Dobrušský majáles*, *Dobrušská pouť*, *Den bezpečnostních a záchranných složek*, *Dobruška FEST*, *Svatováclavské slavnosti*. Mezi sportovní akce se řadily cyklistické závody *Triclubu Dobruška*, jednodenní cyklistický závod *Grand Prix Královéhradeckého kraje*, soutěž historických vozidel *Veteran rallye Podorlicko 2014*, *fotbalový turnaj V. Šperla* a další. Městská policie prováděla také součinnost na žádost obcí s veřejnoprávní smlouvou při pořádání akcí. V uplynulém roce to byla *Porcinkule* a *Mezinárodní setkání sokolníků* v Opočně.

I v uplynulém roce strážníci spolupracovali s ostatními odbory Městského úřadu Dobruška. S odborem dopravy a vnitřních věcí spolupracovali při doručování písemností, s odborem životního prostředí se jednalo především o oznamování černých skládek na území města a jeho přilehlých částech a poškozování veřejné zeleně. Pracovníci pečovatelské služby pomáhali s handicapovanými lidmi apod.

Pro orgány města, správní orgány a soudy provádějí strážníci doručování písemností. Toto doručování se provádí až po marném pokusu o doručení poštou a doručuje se lidem, kteří poštu záměrně nepřebírají, nebo mají trvalé bydliště registrované na městském úřadě. Úspěšnost doručování provedené strážníky je velmi vysoká. V loňském roce bylo takto úspěšně doručeno na písemnou žádost 46 písemností a další neurčené množství na osobní požádání pracovníků jednotlivých odborů města.

Městská policie při obchůzkové činnosti zjišťuje nedostatky v pořádku ve městě, poškozené značky a veřejné osvětlení, vzniklé náledí aj. Všechny závady jsou neprodleně hlášeny pracovníkům technických služeb města Dobrušky nebo organizacím zodpovědným za tyto nedostatky. V mimopracovní dobu technických služeb se o těchto závadách dozví ihned, jakmile jim započne pracovní doba, a tím se urychlí odstranění nedostatků.

Spolupráce s Policií ČR byla i v loňském roce na velmi dobré úrovni. Jednalo se především o spolupráci při předvádění osob, zadržení pachatelů trestné činnosti popř. přestupků, zjišťování totožnosti osob, zjišťování majitelů vozidel, spolupráce při obnově bezpečnosti a plynulosti silničního provozu v důsledku dopravních nehod.

Na dobré úrovni je také spolupráce s hasičským záchranným sborem a se sborem dobrovolných hasičů. Při zásazích těchto jednotek integrovaného záchranného systému zabezpečuje městská policie uzávěry silničního provozu, zákaz vstupu do určených míst, kontaktuje dotčené majitele zasažených objektů, případně kontaktuje další osoby nutné k zabezpečení místa nebo objektu po ukončení zásahu a plní další nezbytné úkoly dle pokynu velitele zásahu.

Spolupráce se záchrannou zdravotní službou spočívá v ověření některých případů žádostí o příjezd sanitky, v dalších případech přítomností strážníků při ošetřování agresivních pacientů nebo pacientů, kteří jsou pod vlivem alkoholu.

Druhé setkání seniorů (24. září)

Přestože se konalo teprve podruhé, získalo si setkání seniorů se starostou města již značnou oblibu. Svědčí o tom zcela zaplněný malý sál Společenského centra – Kina 70.

Příslušníci dříve narozené generace se zde dozvěděli o tom, co se ve městě udělalo, co se připravuje a řadu dalších zajímavých informací jak od starosty Petra Tojnara, tak i od pracovníků a vedoucích jednotlivých odborů městského úřadu a organizačních složek města. Šlo nejen o informace o dění ve městě, ale např. o sociálních záležitostech, kultuře apod. Vítaným obohacením programu bylo promítnutí časoměrného dokumentárního filmu o tom, co všechno se v našem městě v uplynulém období událo.

6. Kulturní dění

Mezinárodní folklórní festival

Zcela zaplněné náměstí F. L. Věka 19. srpna již třetím rokem nadšeně aplaudovalo přehlídce folklorních souborů, které do České republiky přijíždějí účastnit se Mezinárodního folklorního festivalu, jehož dějištěm je Červený Kostelec. Výjimečná přehlídka světového folkloru se chlubí dlouholetou tradicí. Právě letos v Červeném Kostelci slaví obdivuhodné kulaté výročí – festival se koná již po šedesáté. V předpremiéře se na dobrušském náměstí představily tři taneční soubory reprezentující tři světové kontinenty.

V pestrobarevných krojích nastoupili na pódium hudebníci a tanečníci z Indie, neméně barevnými úbory a indiánskou symbolikou se pochlubil mexický soubor. Barvy evropského kontinentu hájili v Dobrušce tanečníci z Rumunska. Dobrá spolupráce měst Dobrušky a Červeného Kostelce přinesla místnímu publiku opět nezapomenutelné zážitky.

Virtuální univerzita třetího věku

I v roce 2014 pokračoval úspěšný projekt Virtuální Univerzity třetího věku v konzultačním středisku v Dobrušce, které zde bylo zřízeno ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Kontaktní osobou a organizátorkou výuky zůstala vedoucí knihovny. Po absolvování pilotního semestru na podzim roku 2013 byl v únoru 2014 zahájen regulérní semestr, tentokrát už šestipřednáškový. Zájem o toto studium je v konzultačním středisku v Dobrušce velký, do pilotního semestru se přihlásilo přes dvacet studentů a v letním semestru 2013/2014 studovalo už 32 zájemců - seniorů nejen z Dobrušky, ale také z blízkého okolí. Tématem byly zvoleny Evropské kulturní hodnoty. Většina dobrušských studentů se také zúčastnila prvního slavnostního zakončení semestru v podobě závěrečného semináře. Ten se konal v květnu v malebném městečku Semily, kde na účastníky čekal bohatý program, na kterém byli přítomni také představitelé z ČZU z Prahy, statutární zástupci města Semily a účastníci z jednotlivých konzultačních středisek VU3V tohoto kraje. Oficiální část vyvrcholila předáním pamětních listů o absolvování kurzu daného semestru. Následoval neoficiální program v podobě poznávání tohoto městečka, kterého se dobrušští studenti také zúčastnili.

Na podzim pokračovalo studium dalším semestrem, který navštěvovalo 36 studentů a jehož tématem byla Kouzelná geometrie.

Kulturní zařízení města Dobrušky

Společenské centrum – Kino 70

Společenské centrum - Kino 70 Dobruška zajišťovalo pro občany města a jeho širokého okolí následující služby:

1. Provozování audiovizuálních projekcí: promítání všech dostupných filmů dle možnosti distribuce v ČR – uzavřeny smlouvy s patnácti distributorskými partnery a dále pak s AČFK pro potřeby zahájeného promítání tzv. ART filmů, Projektu 100 a KF Praha. Bylo odehráno 332 filmových představení, které navštívilo 8.603 diváků, kteří v pokladně kina utratili 877.234,- Kč. Za půjčovné bylo zapláceno 530.726,- Kč.

2. Organizování ostatních kulturních akcí města a jejich fotodokumentace.

3. Poskytování služeb v oblasti pronájmu prostor kina a jeho zařízení. Společenské centrum - Kino 70 dále pronajímalo další prostory SC - Kina 70 (malý sál, klubovna, šatny, velký sál, kinokavárna).

4. Služby v oblasti reklamy. Z reklamní inzerce jsou hrazeny vstupenky na všechna představení v SC - Kině 70 a vydáván malý měsíční program.

Společenské centrum - Kino 70 zajistilo na závěr školního roku přistavení a provoz oblíbeného Kinematovlaku, který se uskutečnil ve dnech 25. 6. – 6. 7. 2014 a navštívilo ho 1.245 diváků při 30 představeních a s jedním koncertem.

V letních měsících roku bylo poprvé v areálu městského venkovního koupaliště realizováno tzv. letní kino. V měsících červenci a srpnu ho navštívilo 460 diváků, kteří za vstupenky utratili 21.060,- Kč.

K nejúspěšnějším titulům patřily filmy *Hobit*, *Jak vycvičit draka*, *Rio*, *Gravitace*, *Lego příběh*, *Babovřesky 2*, *Díra u Hanušovic*, *Něžné vlny* a nejúspěšnějším filmem celého roku byla pohádka *Tři bratři*.

Dále byly v průběhu roku 2014 zajištěny další akce, jak komerčního, tak nekomerčního rázu. Jednalo se např. o koncert Novoměstské filharmonie, výroční akademie dobrušských MŠ, vystoupení souboru mažoretek, zahájení školního roku, večer k výročí rekonstrukce kina, den otevřených dveří, jarní tvoření s jarmarkem, setkání s důchodci, večerní univerzita třetího věku, pravidelné bohoslužby CB Bystré. V tomto širokém výčtu akcí nejsou uvedena zasedání a školení městského zastupitelstva, jednání o záležitostech města (výběrová řízení), schůze komisí, výstavy na malém sále apod.

Ve spolupráci s ostatními kulturními zařízeními byly uspořádány přednášky, besedy, vernisáže a výstavy. Klubovna byla využívána pro pronájmy a pro zasedání kulturní komise města.

Významnou novinkou bylo promítání přímých přenosů koncertů různých hudebních žánrů a divadelních představení.

Kulturní dům města Dobrušky

Kulturní zařízení města Dobrušky – středisko Kulturní dům zajišťoval v roce 2014 kulturní akce a servis pro občany, občanská sdružení a organizace města, ale i ostatní, dle předmětu své činnosti jako v předešlých letech.

Šlo především o realizace zábavných pořadů, koncerty, taneční kurzy pro začátečníky i pokročilé apod. Technicky zajišťoval pořádání plesů, tanečních zábav, schůzovní činnost, školení firem, zkoušky divadelních a jiných zájmových souborů. Dále organizoval nebo se pořadatelsky podílel na venkovních akcích, jako byly akce *Čarodějnice*, *Majáles*, *Den bezpečnostních složek*, *Dobrušské letní muzicírování*, *Mezinárodní folklórní festival* (do

statistiky nezapočítáno), Svatováclavské slavnosti, Rozsvěcení a zhášení vánočního stromu, Silvestřík pro děti a mnoho dalších.

Kulturní dům v roce 2014 uskutečnil 79 akcí s celkovou návštěvností 18.861 návštěvníků. V roce 2013 uskutečnil kulturní dům 84 akcí s návštěvností 18.654 občanů, v roce 2012 to bylo 94 akcí s návštěvností 19.257 občanů. To je dáno tím, že se některé akce natrvalo přesunuly do Společenského centra - Kina 70 (profesionální i amatérská div. představení, větší koncerty, divadelní představení pro děti, vystoupení ZUŠ apod.).

Do celkové statistiky za rok 2014 nejsou započítány schůze komisí, využití KD jako volební místnosti, zkoušky divadelních spolků a hudebních či tanečních souborů, zkoušky před vystoupeními apod. Do výdajů na akce nejsou započítány náklady na el. proud, topení, vodu, mzdy stálých pracovníků a pomocného personálu, výdaje na propagaci, autorské poplatky apod.

Městská knihovna

Služby veřejné knihovny byly v průběhu roku 2014 poskytovány plynule, vyjma uzavření knihovny na jeden pracovní týden v červenci z důvodu malování a tradiční uzavírky v období vánočních svátků z důvodu minimálního zájmu čtenářů.

V roce 2014 využilo služeb městské knihovny celkem 23 051 uživatelů (v čemž jsou zahrnuti návštěvníci půjčoven, uživatelé internetu a návštěvníci kulturních a vzdělávacích akcí).

Webové stránky městské knihovny navštívilo v průběhu roku 2014 celkem 9 102 uživatelů. Také v roce 2014, stejně jako tomu bylo v minulých letech, stoupala návštěvnost facebookového profilu knihovny. V roce 2014 ho navštívilo 4 466 uživatelů, kteří se zde informovali zejména o dění v knihovně a o připravovaných kulturních akcích. Pracovnice knihovny vyřídily stejně jako každoročně mnoho dotazů prostřednictvím telefonu a e-mailu.

Meziknihovní výpůjční služba patří mezi běžně využívané služby městské knihovny. V roce 2014 knihovnice vyřídily celkem 99 čtenářských požadavků na vypůjčení knih z jiných knihoven a 61 vlastních knih zapůjčila Dobrušská knihovna jiným knihovnám.

V březnu byla v městské knihovně zavedena nová rozšířená výpůjční doba pro čtenáře v obou odděleních, kdy na oddělení pro dospělé nově přibyl výpůjční den (pátek) a na oddělení pro děti byla výpůjční doba rozšířena o dopoledne především pro maminky s dětmi na mateřské dovolené.

Městská knihovna Dobruška eviduje k 31. 12. 2014 ve svém fondu celkem 33 490 knihovních jednotek a 64 titulů periodik.

Na pořízení knihovního fondu bylo v roce 2014 z rozpočtu městské knihovny vydáno celkem 201 097 Kč. Z toho byla částka 57 846 Kč použita na nákup periodik. Přírůstky činily 777 svazků, úbytek vyřazených zastaralých a zničených knih byl 546 svazků.

Ke dni 31. 12. 2014 bylo v městské knihovně zaregistrováno 1 241 čtenářů, což přibližně kopíruje rok 2013. Z tohoto počtu čtenářů bylo 441 do patnácti let, což činí zhruba 35 % z celkového počtu čtenářů.

Půjčovny navštívilo 19 093 osob, návštěvníků internetu bylo 1 362, on-line služby knihovny (elektronický katalog) využilo celkem 6 001 uživatelů.

Čtenáři uskutečnili celkem 46 390 výpůjček, prolongací bylo provedeno 8 535. Stejně jako v letech minulých tvořilo zhruba 85 % výpůjček knihy a 15 % výpůjček periodika. V roce 2014 bylo vyřízeno celkem 2 030 rezervací.

Městská knihovna Dobruška slouží jako středisková. Do její spádové oblasti patří 19 knihoven. Síť tvoří tyto obce: Bačetín, Bílý Újezd, Bohdašín, Bystré, Byzhradec, Deštné v Orlických horách, Dobré, Dobřany, Hlinné, Hroška, Chlístov, Janov, Kamenice, Kounov, Ohnišov, Podbřezí, Rovné, Sedloňov a Val.

Jedním z hlavních úkolů regionálních funkcí v roce 2014 bylo získání financí na nákup výměnných fondů formou dotací od zřizovatelů obsluhovaných knihoven, což se dařilo vcelku úspěšně. Dále to byla propagace celokrajské kampaně Královéhradeckého kraje *Bohatství regionálních fondů a informací v našich knihovnách* a na to navazujících doprovodných akcí.

Regionální funkce byly financovány jednak dotací z rozpočtu Královéhradeckého kraje ve výši 79 500 Kč, dále potom částkou 43 145 Kč získanou od obecních úřadů obsluhovaných knihoven na základě uzavřených smluv. Tyto prostředky byly použity především na nákup knih.

V rámci výměnných fondů bylo v roce 2014 vypůjčeno celkem 61 souborů obsahujících 3 054 svazků.

V oblasti regionálních služeb pro obvod Dobruška nedošlo k žádným personálním změnám.

V roce 2014 bylo uspořádáno městskou knihovnou celkem 117 akcí, z toho 68 kulturních a 49 vzdělávacích. Celkový počet návštěvníků uvedených akcí byl 2 596.

Skladbu akcí tvořily stejně jako v minulých letech výstavy, besedy s literárními osobnostmi, přednášky, exkurze a informační lekce pro žáky mateřských, základních a středních škol.

Tradičně byla každý měsíc instalována vždy nová výstava v prostorách foyer knihovny. Mezi nejvíce navštěvované patřily například výstavy *Tvořivě prožitý čas* (ke 100. výročí narození dobrušského občana Františka Matouška), *Staré knihařské řemeslo ještě žije!* nebo *Sochy uprostřed knih*.

Také v roce 2014 pokračovala městská knihovna ve spolupráci s vlastivědným muzeem v pořádání cestopisných přednášek, které jsou u veřejnosti velmi oblíbené – konaly se tak přednášky o Expedici Mahali, Ománu, ostrově Siberut, Etiopii nebo Sumatře.

Velkému zájmu se těšily přednášky *Léčebný kód* Mgr. Lenky Fleischmannové nebo *Přednáška s meditací* Márie Koudelkové. V říjnu uspořádala městská knihovna přednášku na téma *Finanční gramotnosti proti zadlužování*.

Městská knihovna se jako tradičně zapojila do celostátní akce vyhlášené oborovou organizací SKIP *Březen – měsíc čtenářů*, v rámci které bylo pro čtenáře, širokou veřejnost i žáky základních a středních škol uspořádáno hned několik akcí. Začátek této akce se nesl jako každoročně v duchu ocenění nejpilnějších čtenářů obou oddělení městské knihovny. Městskou knihovnu navštívili při besedách spisovatelka Petra Dvořáková a přední filmový historik, publicista a scénárista dr. Pavel Taussig.

V rámci celostátního *Týdne knihoven* se konala beseda s regionálním spisovatelem Ladislavem Mičekem, žáci dobrušských základních škol byli pozváni na besedu se spisovatelkou Annou Birke-Semerákovou o její knize *Moudré pohádky vesmírných skřítků*. Uspořádána byla burza vyřazených knih a časopisů.

Vernisáž výstavy *Krajiny poezie* s autorským čtením spisovatelky Věry Kopecké se uskutečnila v listopadu u příležitosti Dne poezie.

Každý první čtvrtek v měsíci probíhala tradiční akce pro děti předškolního věku *Povídám, povídám pohádku*. V dubnu proběhla pro 13 přihlášených dětských čtenářů *Noc s Andersenem*, v rámci které se pro děti proměnila knihovna v detektivní kancelář. V květnu prošli žáci 1. tříd dobrušských základních škol tradičním *Pasováním prvňáčků na čtenáře*. Na letní prázdniny připravila knihovnice pro děti prázdninovou hru *Známe své okolí?*, které se zúčastnilo celkem 25 dětských čtenářů.

Závěr roku patřil tradičně akci *Vánoce v knihovně*, kdy bylo pro čtenáře v oddělení pro dospělé připraveno občerstvení v podobě vánočního cukroví a kávy či čaje za poslechu vánočních koled.

Počet pracovních úvazků v knihovně byl zachován – celkem 4 – vedoucí knihovny, knihovnice v oddělení pro dospělé, knihovnice v oddělení pro děti a knihovnice v oddělení katalogizace. Na těchto úvazcích nedošlo k žádným personálním změnám.

V průběhu roku 2014 se pracovnice městské knihovny vzdělávaly formou seminářů, přednášek a konferencí.

V lednu se vedoucí knihovny zúčastnila kurzu *Minimum pro produkci a organizaci akcí*, pořádaným Centrem rozvoje v České Skalici.

Vzdělávacího cyklu přednášek na téma *Grafický design* se zúčastnila vedoucí knihovny společně s pracovníci v úseku katalogizace (obě pracovnice se podílejí na vytváření plakátů a letáků na akce pořádané městskou knihovnou). Cyklus zahrnoval přednášky *Psychologie reklamy*, *Plakáty* a praktický workshop *Grafický design*.

Vedoucí knihovny a knihovnice z oddělení pro děti se zúčastnily též *Základního knihovnického kurzu*, který pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové v jarních měsících. Tento kurz zahrnoval celkem 6 výukových dnů zaměřených na jednotlivé tematické okruhy pro získání orientace v oboru.

V květnu se vedoucí knihovny zúčastnila společně se studenty *závěrečného semináře Virtuální univerzity třetího věku*, který se konal v Semilech při příležitosti zakončení letního semestru 2013/2014.

V červnu se knihovnice v oddělení pro dospělé a knihovnice v úseku katalogizace zúčastnily přednášky nazvané *Řešení obtížných komunikačních situací* pořádané Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové. Tamtéž se zúčastnila vedoucí knihovny přednášky na téma *Občanský zákoník pro knihovny*.

V podzimních měsících pořádala Krajská knihovna v Pardubicích cyklus nazvaný *Besedník aneb Jak na ně poutavě a správně*, kterého se zúčastnila knihovnice v oddělení pro děti.

Vzdělávací cyklus v oblasti informačních a komunikačních technologií se konal v podzimních měsících ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. Knihovnice z oddělení pro dospělé a pro děti se zúčastnily dvoudílného kurzu *Microsoft Office Word pro pokročilé*. Knihovnice v oddělení katalogizace se zúčastnila školení práce v programu *Power Point*.

Pozvání na druhý ročník *Královéhradecké knihovnické konference* přijala koncem listopadu vedoucí knihovny.

Na rok 2014 bylo schváleno Zastupitelstvem města Dobrušky pro městskou knihovnu 1 743 000 Kč, z něhož bylo skutečně vyčerpáno 1 648 966 Kč.

Náklady na provoz knihovny, vyjma mzdového fondu, tvořily v roce 2014 celkem 517 498 Kč. Tato částka zahrnuje energii, vytápění, vodu, služby, telekomunikace, opravy, nákup knihovního fondu a jiné náklady. Největší položkou v rozpočtu byly tradičně náklady na nákup knihovního fondu, v roce 2014 bylo za knihy a periodika utraceno 201 097 Kč. Mzdové náklady na rok 2014 činily 1 131 468 Kč, v čemž jsou zahrnuty mzdy, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady.

V průběhu roku 2014 byl do městské knihovny pořízen nový PC (18 339 Kč), byla vymalována půjčovna pro děti a kancelář (11 003 Kč), zakoupeno bylo v rámci rekonstrukce dětského oddělení nové vybavení a doplňky na půjčovnu pro děti (sedací pytle, taburety, knižní regál, stůl, regál na časopisy, police s boxy do dětského koutku a další různé doplňky a hračky (35 498 Kč), koupeny byly nové deskové hry na dětské oddělení (999 Kč).

Příjmy plánované v rozpočtu na rok 2014 činily 107 000 Kč, skutečné příjmy za rok 2014 však dosáhly částky 121 101 Kč. Kromě registračních poplatků od čtenářů, poplatků za kopírování, tisk a sankčních poplatků je zde započítán i výnos z prodeje vyřazených knih a časopisů a výtěžek dobrovolného vstupného z cestopisných přednášek. Vyšších příjmů bylo dosaženo především v oblasti kopírovacích služeb a sankčních poplatků.

Informační centrum

Informační centrum je důležitým článkem v systému šíření informací. Vedle svého hlavního poslání, jímž je kvalitní poskytování informací návštěvníkům a občanům města, plní mnohé další úkoly. Zabezpečuje bohatou nabídku propagačních materiálů města a dalších míst regionu. Prezентuje a propaguje naše město prostřednictvím zadávání novinek na různé webové portály cestovního ruchu, facebook, přispívá články do turistických časopisů a novin. Pracovnice informačního centra vytvářejí v profesionálním grafickém programu plakáty na dobrušské kulturní a společenské akce a obstarávají nové turistické suvenýry s dobrušskými motivy.

Dobrušské informační centrum je členem Asociace turistických informačních center (ATIC), úzce spolupracuje s Českou centrálou cestovního ruchu. Dobruška je členem Destinační společnosti Orlické hory a Podorlicko, se kterou spolupracuje na různých projektech marketingové strategie turistického ruchu. Zprostředkovává prostřednictvím svých služeb zasílání e-mailových zpráv o plánovaných odstávkách vody a elektřiny v Dobrušce a okolí, dále informace o plánovaných kulturních, společenských a sportovních akcích, laminování a faxování, on-line prodej vstupenek Společenského centra – Kina 70 a nově on-line prodej vstupenek v síti Kupvstupenku.cz, což zvyšuje komfort služeb poskytovaných veřejnosti.

V srpnu nastoupila do informačního centra nová pracovnice Bc. Eliška Lukešová, která nahradila odcházející Bc. Marii Novákovou.

24. srpna se pracovnice informačního centra, zástupce kultury a vedení města zúčastnili Dožínek v partnerském městě Miejské Górcze v Polsku. Jejich hlavním úkolem byla propagace a reprezentace města Dobrušky. Na místě byl připravený stánek s nabídkou propagačního materiálu o Dobrušce a okolí a na ochutnávku rozdávali dobrušské pivo Rampušák 10° a 12° s preclíky z pekařství Klobas.

V říjnu proběhla oficiální kontrola dobrušského infocentra, kterou provedla paní Michaela Bělinová, radní ATIC pro Královéhradecký kraj. Informační centrum opět obhájilo klasifikační třídu „B“, a to i za zpřísněných podmínek, které letos vydala Rada ATIC.

Informační centrum ve spolupráci s vlastivědným muzeem se podílelo na vytvoření nové turistické vizitky MUZEUM SE SYNAGOGOU V DOBRUŠCE.

Vlastivědné muzeum

Jednou z hlavních oblastí, kterou se muzeum zabývá dlouhodobě, je výzkum regionálních a místních dějin, zahrnutý v programu *Paměť města*.

Přehled o jednotlivých oblastech programu:

- *Paměť písma (archiválie, psané vzpomínky, kroniky apod.)* – Bylo pokračováno v digitalizaci mimořádně historicky cenného materiálu, deníků rolníka Josefa Slezáka z Domašína, které zahrnují léta 1920 – 1968.
- *Paměť slova (magnetofonové záznamy vzpomínek pamětníků – události, historky)*. - Fond záznamů vzpomínek pamětníků se rozrostl o další přírůstky.
- *Paměť fotografie (darování nebo poskytnutí fotografií k digitálnímu záznamu)*. – Tyto fotografie byly občany poskytovány průběžně a doplňovaly stávající fond.
- *Paměť lidí (psané vzpomínky a životopisné medailonky významných regionálních osobností)*. - Všechny životopisy významných dobrušských osobností jsou zpracovány v programu Clavius, takže jsou přehledné a operativně dostupné. Regionální databáze životopisných medailonků obsahuje již 163 záznamů o osobnostech dobrušské historie.

Trvalá pozornost je v muzeu věnována práci se sbírkami. V roce 2014 byl prohlédnut a ošetřen sbírkový fond textilu. Zároveň s revizí probíhá také fotodokumentace sbírek.

V roce 2014 se sbírkový fond muzea rozrostl o 65 nových přírůstkových čísel (67 kusů) získaných vlastním sběrem. Sbírkový fond muzea tak čítá celkem 7.251 přírůstkových čísel.

Digitalizované fotografie, filmové záznamy i písemnosti jsou kromě CD ROM a DVD ukládány i na externí disky, čímž je zabezpečeno jejich dlouhodobé uchování. Navíc jsou v dalších kopiích uloženy ve Státním okresním archivu v Rychnově nad Kněžnou.

Odborná knihovna muzea slouží všem zájemcům o historii, zvláště pak o historii regionální. V roce 2014 zde bylo registrováno 170 čtenářů, kteří si vypůjčili 121 knih. Do knihovny přibýlo 94 knih. Celkem je v muzejní knihovně 6.783 knih. Podstatnou část výpůjček tvoří regionální kroniky a odborná regionální historická literatura, která slouží především zájemcům z řad studentů.

Badatelům, především studentům vysokých škol, jsou poskytovány konzultace a všechny potřebné archivní materiály i studijní literatura.

V roce 2014 byla otevřena pro veřejnost nová expozice v čp. 45 na Šubertově náměstí. Má tři části: *Osobnosti dobrušské historie*, *Příběh města Dobrušky* a *Příběh židovské obce dobrušské*; třetí část pokračuje i v synagoze.

Na radnici byla zcela renovována a pro veřejnost otevřena stálá expozice *Hrdelní právo města Dobrušky*, kterou kromě popravčích a mučicích nástrojů ztraktivňuje i postava kata. Scénář zpracoval Jiří Mach, výtvarný scénář Zdeněk Bláha. Realizací expozice byla pověřena firma Tázler z Hradce Králové, truhlář Pavel Ulrych a pracovníci muzea.

Po znovuotevření byly v synagoze instalovány výstavy fotografií Pavla Štěpána, patchworku (v rámci Svatováclavských slavností), v posledních měsících roku zde proběhla výstava fotografií Hany Maršíkové a v předvánočním čase výstava *Vánoce první republiky*.

V malém sále Společenského centra – Kina 70 instalovalo muzeum výstavy *Archeologické nálezy na Dobrušku* (ve spolupráci s Muzeem Orlických hor v Rychnově n. Kn.), retro výstavu věnovanou druhé polovině 19. století a výstavu *První světová válka a náš kraj*.

Přednášková činnost probíhala jednak v synagoze, jednak ve školách a jednak v malém sále Společenského centra - Kina 70. Posledně uvedené místo bylo dějištěm především přednášek cestopisných realizovaných ve spolupráci s městskou knihovnou. Přednášky pro školy byly zaměřeny na období národního obrození a první světové války v našem regionu. Uskutečnily se v ZŠ v Pulické ulici, ZŠ v Opočně a na gymnáziu.

V synagoze byl zahájen cyklus nového typu programů pro veřejnost pod názvem *Setkání v synagoze*. V roce 2014 se uskutečnily následující programy:

- 8. ledna – *Kde bylo Leštno?* (počátky města Dobrušky)
- 29. ledna – *Vyprávění o starých mlýnech* (Hejzlarova kronika)
- 19. února – *Ezopovy bajky* (literárně hudební program)
- 5. března – *Historiky kronikáře Vaňka* (Vaňkova kronika Kamenice)
- 15. října – *Z kronik a vzpomínek na první světovou válku* (literárně hudební program)
- 30. října - *Výkřik ze zapomnění* (prezentace knihy Tomáše Kašpara)
- 19. listopadu - *Dobrušské podzemí* (sklepy, chodby)
- 26. prosince - *Vyprávění o Vánocích našich pradědečků*
- 30. prosince - *Evropské legendy* (literárně hudební program)

Většina těchto programů byla zahájena komentovanou prohlídkou nových historických expozic, zaměřenou na některý z vystavených exponátů. O tyto programy měla veřejnost značný zájem.

O Vánocích se uskutečnily tři pořady pro veřejnost. 26. a 30. prosince to byla již uvedená *Setkání v synagoze*, 27. prosince vánoční koncert Gabriely a Zdeňka Svědíkových, který byl plně vyprodán. V týdnu před Štědrým dnem a před vánočními programy byla otevřena i výstava *Vánoce první republiky*, rovněž v synagoze.

V malém sále Společenského centra - Kina 70 proběhla beseda se známým publicistou a historikem Stanislavem Motlem o osudech československého zlatého pokladu. Přes velmi nevhodnou dobu (dopoledne) se jí zúčastnila téměř stovka návštěvníků.

V malém sále kina 70 proběhl druhý ročník akce *Jarní tvoření*, ukázek tradičních lidových a uměleckých řemesel, spojené s workshopem. Ve školní jídelně SODEXHO ZŠ Františka Kupky se uskutečnil oblíbený tradiční *vánoční jarmark*.

Akce muzea i samotné město Dobruška byly propagovány prostřednictvím dobrušského televizního vysílání, několik relací bylo odvysíláno i v Českém rozhlasu Hradec Králové.

Ve spolupráci s dobrušským televizním vysíláním byly připraveny dva nové filmy: *Dobrušský kaleidoskop 2010 – 2014* a *Dobruška z oblaků*. Oba byly odvysílány v městském televizním vysílání a druhý z nich uveden na slavnostním večeru ve Společenském centru-kině 70.

Společně se sborem Církve bratrské připravilo muzeum programy pro seniory. Probíhaly každé pondělí od ledna do dubna a od listopadu do prosince vždy v 15 hodin ve Spolkovém domě – Rýdlově vile.

Jarní část:

6. ledna – Po stopách bojů 1. světové války v Itálii a ve Slovinsku (Jan Prudil)

13. ledna – beseda s velitelem městské policie

20. ledna – setkání u kávy

27. ledna - Péče o památky na Dobrušsku (Petr Slavík)

3. února – Hudební tradice Dobruška (Jiří Mach)

10. února – filmy o dějinách Dobrušky

17. února – setkání u kávy

24. února – návštěva muzejních expozic

3. března – Ekvádor (Bohumil Vašíček)

10. března – setkání u kávy

17. března – Zanzibar (Milič Světlík)

24. března – Jarní ptačí příroda (Vojtěch Volf)

31. března – beseda se starostou města Ing. Mgr. Petrem Tojnarem

7. dubna – prohlídka synagogy

14. dubna – Velikonoce (Roman Toušek)

Podzimní část:

3. listopadu – Úvodní setkání (Roman Toušek)

10. listopadu – beseda o nové knize *Dobruško-stopami minulosti* (Mach)

24. listopadu – setkání u kávy

1. prosince – Nigérie (Vašíček)

8. prosince – beseda s vedoucím *A Rochy* Pavlem Světlíkem

15. prosince – Vánoce (Roman Toušek)

Muzeum se významně podílelo na přípravě nové publikace města *Dobruško - stopami minulosti*. Za knihu *Příběhy z muzejního depozitáře* obdržel vedoucí muzea Jiří Mach čestné uznání v rámci *Regionální ceny Egona Ervína Kische*, udělovanou za knihy literatury faktu.

Stálé expozice muzea navštívilo v roce 2014 celkem 6 819 platících návštěvníků, z toho domek F. L. Věka 2 709, radniční věž 3 058 a muzeum 1 052. Celkem bylo vybráno za vstupné do expozic 193 260 Kč. Pořadů v synagoze se uskutečnilo 9 a navštívilo je 346 zájemců, kteří zaplatili za vstupné 9 360 Kč. Při třech přednáškách ve Společenském centru – Kině 70 bylo vybráno dobrovolné vstupné ve výši 2 895 Kč.

V roce 2014 bylo zvýšeno vstupné do expozic z 10 a 20 Kč na 20 a 40 Kč a zároveň byly vytištěny nové vstupenky s kresbami jednotlivých objektů od Josefa Benedikta. Bylo

zavedeno tzv. sdružené vstupné, které poskytuje slevu při návštěvě všech tří expozic na 50, resp. 100 Kč.

Příjem z prodeje suvenýrů činil 83 440 Kč, z toho 44 210 Kč za nově vydanou publikaci *Dobrušsko - stopami minulosti*.

Nová expozice hrdelního práva na radnici

Popraviště, mučírny, kati. To jistě nepatří k nejsvětlejším stránkám naší minulosti. Přesto však je to cosi, co nás již od dob, kdy to přestalo být realitou, zajímá, vzrušuje a tak trochu jako pověstné zakázané ovoce láká. Asi jako lákají děti pohádky, nebo nás dospělé horory. Chceme se tak trochu bát, ale bez nebezpečí, které v sobě skrývá realita. Uchylujeme se tedy k jakési virtuální realitě gotického románu, či v moderním hávu k nejrůznějším počítačovým hrám. Jediným nebezpečím je pak to, že nás od čtení budou bolet oči a od počítače záda.

Takovýto adrenalin s malou příměsí strachu však nabízejí i nejrůznější expozice na hradech, zámcích nebo v muzeích. Patří mezi ně i vlastivědné muzeum v Dobrušce s expozicí hrdelního práva ve věži historické radnice. Právě v minulých dnech byla dokončena její rekonstrukce a představí se tedy návštěvníkům v nové atraktivnější podobě.

Výsadní hrdelní právo získalo město Dobruška spolu s ostatními městskými výsadami v roce 1364, kdy mu pan Sezema z Dobrušky udělil práva hradecká čili magdeburská, tedy celý soubor privilegií, jež v těch dobách města mohla nabývat. Zápisy z jednání hrdelního soudu jsou dochovány od roku 1588 v tzv. smolných knihách. Obvod hrdelního soudu zahrnoval do roku 1635 celkem 132 obce, později 78 obcí. Soud zasedal na radnici, nejprve zřejmě v dnešním čp. 14 na náměstí F. L. Věka, od druhé poloviny 16. století v nově postavené budově, tvořící dodnes se svou 45 m vysokou věží jednu z městských dominant. V čp. 45 bylo nadále vězení a v jeho dvoře mučírna.

Pro menší provinilce byly určeny dva pranýře. Jeden stával přímo u radnice, druhý před kostelem sv. Václava, v místech, kde dnes najdete kamenný kříž. Město Dobruška mělo také tři popraviště. Na kopci na počátku Valského údolí stávala zděná šibenice, na Novoměstském kopci, tam, kde je dnes pilíř se sochou Nejsvětější Trojice, byla stínadla a v městském parku scházeli lidé ze světa těmi nejkrutějšími způsoby: zahrabáváním za živa, probíjením kulem, lámáním kolem apod. Toto popraviště nám připomíná kaplička sv. Jana Nepomuckého, kterou zde nechal postavit potomek posledního dobušského kata Zelingera.

Ano, město mělo i svého vlastního kata. Prvním známým dobušským katem je Michal, který si za městem, v místech dnešní zahrady Husova sboru postavil katovnu. Ta byla zbořena až na počátku minulého století.

Hrdelní právo měla Dobruška až do tereziánské reformy soudnictví v roce 1765. Dnes ho připomíná již jen tato expozice a místa, kde stávala dobušská popraviště.

První expozice hrdelního práva na radnici byla zřízena v devadesátých letech a autorem jejího scénáře byl dobušský historik Václav Matouš. Po dvou desetiletích byla však již značně zastaralá, především co do technického a výtvarného pojetí. Nový scénář se nadále opírá o historické poznatky Václava Matouše shrnuté především v publikaci *Ortel podle práva*, ale zpracování expozice je jiné, především co se týká stránky výtvarné. Autorem scénáře je vedoucí dobušského vlastivědného muzea Jiří Mach, výtvarné zpracování je dílem královéhradeckého výtvarníka Zdeňka Bláhy, expozici realizovala královéhradecká firma pana Tázlera, pracovníci dobušského muzea a dobušští truhláři Pavel a Tomáš Ulrychovi a postavu kata oblékla paní Zuzana Červenková.

Sokolovna

Od prosince roku 2013 na základě zápůjční smlouvy provozuje Město Dobruška budovu sokolovny.

Ve výše zmíněném zařízení jsou pro veřejnost poskytovány služby v oblasti sportovní i nesportovní činnosti, ubytování, kulturních akcí a provozování loutkové scény Svět loutek pro nejmenší.

V roce 2014 využívaly sokolovnu za úplatu (dle schváleného ceníku) tyto zájmové a sportovní oddíly a školská zařízení: ZŠ Pulická Střední škola - Podorlické vzdělávací centrum, oddíly národní házené Dobruška (ml. žáci, žákyně, muži, ženy, dorost), TJ Dobruška – oddíl kopané (A+B+C, ml. žáci a tzv. přípravka), oddíly badmintonu, stolního tenisu, Pilates, oddíl atletiky a florbalu a taneční skupiny AKCENT.

Zařízení využila veřejnost i za účelem levného turistického ubytování, a to jak v deseti chatkách, tak ve „staré“ i „nové“ ubytovně. Vesměs se jednalo o sportovní oddíly a družstva, ale i běžní turisté a cyklisté projíždějící městem. Ubytovacího zařízení ovšem využily i místní firmy k ubytování svých dělníků i obchodních partnerů.

Jednotlivé kulturní akce byly pořádány v minulém roce dvě. Věneček tanečních kurzů pořádáný Kulturním domem města Dobrušky a tradiční Všesportovní karneval, pořádáný TJ oddílem fotbalu, který si takto opatřuje část příjmů na svou činnost.

Z jednotlivých činností a z provozování budovy i chatek vznikají i nemalé výdaje, které dle příslušné smlouvy hradí město. Na druhé straně všechny příjmy jdou zpět na účet města Dobrušky.

Loutková scéna

Loutková scéna *Svět loutek* odehrála v roce 2014 6 premiér a 5 repríz a jedno již desáté Povídání s pimprlaty.

V lednu uvedla hru Kašpárek a hrdina Šmidra s jednou reprízou, potom byl Čert a Káča také s reprízou a v březnu se hrál i reprízou Drak. Na závěr sezóny v dubnu bylo tradiční Povídání s pimprlaty, na které se vždycky těší velcí i malí návštěvníci, protože si po krátké komentované scéně mohou prohlédnout loutky a vůbec všechno v zákulisí a sami si vzít pimprlata do ruky a zkusit je vodit. Také drobný pamlssek tentokrát od fy. Klobas je potěšil.

Po letní přestávce se v říjnu začínalo hrou Krakonoš a její reprízou, pak následoval Neohrožený Mikeš i s opakováním a byla uvedena hra Kašpárek v pekle.

Se začátkem sezóny 2014-15 se soubor rozloučil s kvalitními vodiči Radkem Vildmanem a Lubošem Petrem, kteří končí gymnázium a čeká je maturita. Ale přišla zase nová mládež, takže soubor dál pokračuje v činnosti v této sestavě: důchodci Jiří Víšek, Olda Balaš, Zdena Kolářová, Květa Vorlová, Jitka Kozubová, pracující Jana Lažová a Martina Vomáčková, dále studující Petr Potoček, Matouš Hanousek, Ríša Jandáček, Sára Žabenská, Johanka Václavková, Martina Vomáčková ml. a nejmladší Adélka Žabenská.

Od doby, kdy sokolovnu převzalo do své péče město Dobruška, se výrazně zlepšily podmínky pro práci souboru.

Péče o památky

V městské památkové zóně Dobruška byly v roce 2014 s podporou Ministerstva kultury ČR v Programu regenerace MPZ Dobruška provedeny další opravy kulturních památek, které prostřednictvím zpracovaného městského programu regenerace postupně vedou k opravám architektonického dědictví města. Rodnému domku Fr. Vl.Heka-F. L. Věka v Novoměstské ulici byla od roku 2007 městem Dobruška věnována zvýšená pozornost. Kromě instalování nové expozice v interiéru byly uskutečněny opravy kamenných ohradních zdí, osazena nová dvorní brána a provedeny opravy celého opláštění včetně nových nátěrů. Vedle obnovených nátěrů štítů byly v roce 2014 opětovně provedeny ochranné nátěry šindelové střešní krytiny a konzervace krovu proti dřevokaznému hmyzu a houbě. Nátěr krytiny provedl dodavatel zabývající se výrobou štípaných šindelů Martin Odehnal –

truhlářství, tesařství z Proseče u Skutče. Ochranné nátěry štípaných šindelů prodlouží životnost střešní krytiny řádově na několik let.

V témže roce byly v Dobrušce panem Petrem Tomášem z Nového Města nad Metují restaurovány i tři pamětní pískovcové kříže, které jsou v majetku města Dobrušky – v lokalitách Drnov, směrem k Cháborám, kříž V Loučkách a centrální kříž na hřbitově v Pulicích. Tyto památky, které zahrnujeme do kategorie tzv. objektů v památkovém zájmu, byly očištěny, zbaveny mechů a nečistot, zajištěna konsolidace kamene, přespárování, tmelení, zlacení a závěrečná hydrofobizace. Pozornost byla věnována i opravám kovových částí včetně nápisů na podstavcích. Z mnohých vyčteme dávný odkaz jejich donátorů, kteří nechali na svůj náklad na památku svých blízkých vztyčit kamenné dílo, které se pro nás stalo zcela běžnou součástí města a okolní krajiny.

Prostřednictvím Ministerstva kultury ČR v programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností – ORP Dobruška, bylo možné přispět také vlastníkům kulturních památek na venkově. Oblast ve správě obce s rozšířenou působností Dobruška je místem s mnoha památkami, a tak i finanční kvóta ve výši 262 000,- Kč posloužila ke zlepšení technického stavu některých památek. Příspěvek byl využit k restaurování 22 náhrobků na židovském hřbitově v Podbřezí, které vykazovaly výrazné vychýlení, poškození vlivem svého umístění v lesním areálu a částečně vandalismem a také dlouhodobou absencí odborného restaurátorského zásahu. Provedeno bylo odkopání a uvolnění povalených náhrobků, šetrné očištění od vegetace a náletů, zpevnění a vyrovnání základů za pomoci štětu z tvrdého pískovce a žuly a jeho vyrovnání betonovou mazaninou, osazení soklů náhrobků na připravený podklad, slepení vícedílných náhrobků lepidlem, drobná funkční doplnění poškozených částí umělým probarveným kamenem, injektáž prasklin, barevná retuš vysprávek, biocidní ošetření a hydrofobizace horizontálních ploch. Výsledek restaurování působí přirozeným dojmem se zachováním mírného náklonu stél. Hřbitov u Zlatého potoka patří do správy Židovské obce v Praze, která je zastoupená společností Matana, a.s., se sídlem v Praze. Restaurování náhrobků se ujal pan Milan Šturm ze společnosti Spící kámen, s.r.o., z Prahy a za společnost Matana, a.s., záležitost projednával pan Ing. Mojmír Malý.

Další památkou, která byla opravena v tomto dotačním programu, byl kostel sv. Matouše v Deštném v Orlických horách – Jedlové. Římskokatolická farnost Deštné v Orlických horách, ve stavebních záměrech zastoupená panem Ing. Jiřím Beranem, uskutečnila druhou etapu obnovy interiéru západní části kostelní kruchty. Obnoveno bylo dřevěné schodiště do prvního patra včetně kovaného zábradlí na zpěváckou kruchtou a bezpečnostní dřevěné zábradlí do jednotlivých polí arkád na kruchtě. Dále bylo pokračováno v provádění vnitřních hlazených štukových omítek v prostoru schodiště a instalace rozvodné elektro skříně vlevo pod schodištěm. Na provedených pracích se podílela stavební firma pana Luboše Valeše z Českého Meziříčí, truhlářské práce zhotovil pan Petr Verner z Deštného a kovářské práce zajistil pan Jan Rohlena z Houdkovic. Obnovené schodiště podle původního rozvržení dochovaných kapes ve zdivu umožňuje návštěvníkům kostela vystoupat do patra kruchty s výhledem k chórové části a pohlédnout oknem do okolní horské krajiny.

Knihy o minulosti, která není mrtvá

V září vyšla snad až příliš nenápadně kniha, která se dotýká i minulosti našeho města a regionu. Její autor, Tomáš Kašpar, ji nazval *Výkřik ze zapomnění* s podtitulkem *Cesta vojenského pilota z oblaků do ilegality*. Zabývá se v ní životním příběhem svého otce, prvorepublikového pilota, který se nesmířil s okupací naší vlasti německými nacisty a zapojil se do aktivního odboje ve vojenské organizaci *Obrana národa*.

Přestože autor není historik, velmi důkladně a poctivě prostudoval archivní materiály, na jejichž základě zpracoval životní osudy odbojáře Bohuslava Kašpara. Kniha je umocněna

tím, že nelíčí historické události s chladným neosobním odstupem, ale autor nezřídka popisuje i svoje vlastní pocity a svůj vlastní příběh. Bohuslav Kašpar byl totiž jeho otec. V knize je vzpomenu i autorovy statečné matky Jolany Kašparové, která byla rovněž zapojena do odbojové práce a položila svůj život jako jedna ze čtyř desítek dobrušských obětí holocaustu.

Kašparova kniha je z těch, které se čtou jedním dechem. A přesto, že je nazvána Výkřik ze zapomnění, je napsána proto, aby se nezapomnělo. Ani dnes, ani v generacích příštích.

Kniha je k dostání v dobrušském muzeu a informačním centru za přijatelnou cenu 220,- Kč a představuje výrazné obohacení regionální historické literatury, které se právě období okupace věnuje snad až příliš poskrovnu.

Beseda se Stanislavem Motlem o záhadách zlatých pokladů

Koho by nelákaly záhadné události minulých dob. Tajemství kletby egyptských faraonů, Atilův hrob či jiná tajemství lidských dějin již po generace přitahují mnohé, kteří se po nich pídí, i mnohé, kteří tyto příběhy rádi poslouchají. Někdy jde o seriózní bádání, někdy jen o touhu po laciné senzaci.

Příběhy, které vypráví český novinář, spisovatel a historik Stanislav Motl, patří bezesporu do kategorie první. Možná i proto mají tolik příznivců, kteří je obdivují a práci Stanislava Motla vysoce oceňují. V Dobrušce měli možnost poslechnout si je přímo od autora.

V pátek 5. září navštívil Stanislav Motl i naše město a vystoupil na besedě s velmi lákavým obsahem: osudy československého zlatého pokladu a tajemství pokladu ruských carů. Zaplněný malý sál Společenského centra-Kina 70 téměř bez dechu poslouchal poutavé vyprávění, které přiblížilo i málo známé stránky našich moderních dějin. Beseda se uskutečnila pod záštitou senátora Miroslava Antla, jehož nadace také hradila veškeré náklady.

Jediným nedostatkem celé akce byl začátek setkání v 9,30 hodin dopoledne. Na druhé straně tento začátek však umožnil účast i žákům dobrušského gymnázia, kteří stejně jako ostatní návštěvníci (dohromady jich bylo ke stovce) rozhodně čas zde strávený nepovažovali za promarněný.

7. Školství

Mateřská škola

Mateřská škola Komenského v Dobrušce slouží dětem již od roku 1923. Je to dvoupatrová budova, kde jsou čtyři menší, ale útulné třídy. V přízemí je společná šatna a tělocvična, vlastní kuchyň a jídelna, ve které se děti stravují společně. U budovy je menší pěkná zahrada.

Mateřská škola Za Univerzitou byla do provozu uvedena v roce 1978. Je to čtyřpavilonová jednopatrová budova se šesti velkými odděleními. V každém je velká třída a herna pro hry, odpočinek či tělesná cvičení dětí. I tato budova má vlastní kuchyň, ale děti se stravují v jednotlivých odděleních. U školy je rozlehlá zahrada.

V posledním desetiletí se v obou MŠ udály významné změny. V roce 2003 vstoupily do právní subjektivity a staly se příspěvkovými organizacemi. V roce 2005 je zřizovatel, kterým je město Dobruška, sloučil pod jedno ředitelství s nynějším názvem *Mateřská škola J. A. Komenského, Dobruška, Komenského 577*. Hlavní budova je v ulici J. A. Komenského, kde sídlí ředitelství. Ředitelkou pro obě pracoviště byla jmenována Bc. Monika Francová. Vedoucí odloučeného pracoviště Za Univerzitou je zástupkyně ředitelky Romana Šotolová.

Děti jsou do tříd zařazovány zpravidla podle věku. Snahou je vytvářet co nejlepší podmínky pro jejich přirozený osobnostní rozvoj, respektovat jejich individualitu. Dle možností škola poskytuje podmínky i dětem se zvláštními vzdělávacími potřebami. Během dne jsou děti vzdělávány podle společného Školního vzdělávacího programu "Děti – dívejte

se". Každá třída má vypracovaný svůj Třídní vzdělávací program, který postupně připravuje děti na vzdělávání ve škole.

Základní škola Františka Kupky

Je úplnou městskou ZŠ v rozsahu prvního až devátého ročníku. Ve školním roce 2013/2014 měla 18 tříd. Na I. stupni - 10 tříd v pěti ročnících, na II. stupni - 8 tříd ve čtyřech ročnících.

Škola má zkušený pedagogický kolektiv vedený ředitelem Mgr. Romanem Novákem. Na škole pracují metodické sdružení na I. stupni a předmětové komise na II. stupni. Učitelé I. a II. stupně se průběžně účastnili vzdělávacích akcí a kurzů pořádaných Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, kterých využívali při výuce žáků. Všichni učitelé se zapojili do vzdělávání pedagogických pracovníků v projektu „Zvýšení kvality výuky prostřednictvím vzdělávání pedagogů v ZŠ Františka Kupky Dobruška“. Škola pokračuje ve využívání studijních materiálů a umožňuje učitelům další vzdělávání v uvedených oblastech. Cílem projektu bylo přispět k rozvoji znalostí a dovedností ve využívání ICT ve výuce, připravit učitele k používání nových moderních pedagogických metod a různých postupů vhodných k vypěstování příslušných kompetencí u žáků. Učitelé se naučili na pokročilé úrovni ovládat programy MS Office a ovládat interaktivní tabuli.

V tomto školním roce navštěvovali zájemci (tři žáci 8. a 2 žáci 9. ročníku) o technické obory kroužek elektroniky a mechatroniky na SPŠ elektroniky a informačních technologií. V rámci spolupráce se SPŠelit se žáci 8. a 9. ročníku zúčastnili přehlídky mimoškolních činností studentů SPŠelit.

Ve čtvrtek 16. ledna byl uspořádán Den otevřených dveří pro rodiče, bývalé zaměstnance a širokou veřejnost. Účastníci se seznámili s prostředím školy, zhlédli vystoupení mažoretok a florbalových nadějí.

Žáci se během roku zúčastnili několika matematických soutěží. 6. a 7. ročníky se zúčastnily školního kola Pythagoriády. Čtyři žáci z 9. ročníku se zúčastnili školního kola matematické olympiády a postoupili do okresního kola, ve kterém žák Steven Hastrdlo z 9. B obsadil 5. místo a reprezentoval školu v krajském kole této soutěže.

Pro zájemce z 9. ročníku učitelé matematiky a českého jazyka zorganizovali přípravný kurz pro úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek z matematiky a českého jazyka na střední školy. Při přípravě z českého jazyka žáci využili testování v programu Alf.

V olympiádě z českého jazyka se 2 žáci 9. ročníku zúčastnili okresního kola. Zaslali jsme příspěvky žáků do projektu Podorlického vzdělávacího centra v Dobrušce s názvem Čím budu?, dále do literární soutěže České pošty k roku České hudby byly zaslány příspěvky dvou žákyň.

V rámci výuky fyziky dva úspěšní řešitelé postoupili do okresního kola fyzikální olympiády. Tomáš Müller obsadil 1. místo, Ladislav Matějů byl 2. a oba se zúčastnili krajského kola této soutěže.

Během školního roku se žáci II. stupně zapojili do výtvarných výstav v lapidáriu města Dobrušky, v místní knihovně a v malém sále Společenského centra – Kina 70. Dále se zúčastnili výtvarných soutěží pořádaných Domem dětí a mládeže, v nichž se umístili na předních místech. Svými pracemi vyzdobili žáci budovu školy ke dni otevřených dveří, poskytli výkresy na akci Školy za školou a zúčastnili se soutěže Příroda kolem nás.

V pěvecké soutěži „Karlovarský skřivánek“ se uskutečnilo školní kolo. V oblastním kole v Opočně získala Klára Hůlková ze 4. A třídy 3. místo. Žáci školy obohatili program Školy za školou pěknou písničkou a vystoupením mažoretok i cvičením na relaxačních balonech. V rámci hudební výchovy se žáci 7. a 8. ročníku zúčastnili programů ve

Filharmonii v Hradci Králové. S úspěchem se setkal muzikál Král zbojníků v podání ZUŠ Opočno.

V termínu od 8. do 13. května 2014 se uskutečnil zájezd do Anglie pro zájemce, kterého se zúčastnilo 12 žáků školy. Navštívili známé londýnské památky a okolí Londýna. Svě znalosti anglického jazyka si ověřili v rodinách, kde byli ubytováni.

Koncem měsíce února navštívili žáci 6. ročníků VGHMÚř v Dobrušce, kde se zúčastnili zajímavé přednášky, prezentace výroby map a poté si prohlédli pracoviště topografického ústavu.

V rámci kampaně „Společně proti kouření“ se žáci 6. a 7. ročníků zúčastnili přednášek pořádaných volnočasovým klubem VJEŠÁK.

Ve středu 16. dubna proběhly oslavy 20. výročí otevření nové budovy základní školy. Pozvané hosty přivítali úvodními projevy Ing. Mgr. Petr Tojnar a ředitel školy Mgr. Roman Novák. Součástí programu byla krátká videoprojekce historie školy, prohlídka odborných učeben a tříd. Přítomni si prohlédli ukázky prací žáků při velikonočních dílnách.

Žáky 6. a 7. ročníku zaujala beseda „nebezpečí facebooku a kyberšikany“, která byla zorganizovaná ve spolupráci s tiskovou mluvčí Policie ČR v Rychnově nad Kněžnou por. Alenou Kacálkovou.

Ke dni dětí se žáci školy zúčastnili outdoorových her a aktivit na dobrušském stadionu Václava Šperla, kde si zasoutěžili v netradičních disciplínách.

Pro žáky VII. ročníku se v měsíci březnu konal v Krkonoších na Pomezní boudě týdenní lyžařský výcvik včetně výuky jízdy na snowboardu.

Na závěr školního roku opět využily děti 1. až 3. ročníku školy program Kinematovlaku 2014.

Škola má vytvořený dlouhodobý systém podpory a pomoci žákům s poruchami učení, jejich evidenci a práci s nimi. Pomoc těmto žákům začíná v pedagogicko-psychologické poradně, kde jsou vyšetřeni specializovanými pedagogickými a psychologickými pracovníky, kteří škole podají zprávu s výsledky šetření a doporučeními pro práci se žáky. Zprávy z vyšetření žáků z pedagogicko - psychologické poradny (PPP) jsou uloženy u výchovného poradce a pravidelně kontrolovány. Řešení a potřeby sledovaných žáků jsou individuálně projednávány s příslušnými vyučujícími a třídními učiteli. Žáci jsou zařazováni do reedukační péče, kde jsou vedeni odborně připravenými pedagogy. V některých případech (kromě obvyklých postupů) jsou na I. i na II. stupni problémy řešeny konzultacemi s pracovníkem z PPP. S integrovanými žáky se pracuje podle individuálních vzdělávacích plánů. V letošním roce škola poskytla dvěma žákům pátého ročníku asistenty na vyučování, kteří žákům pomáhali s výukou ve třídě.

Příprava k volbě povolání je zahájena již v osmých ročnících. Žáci 8. a 9. ročníků se zapojili do projektu „Testy volby povolání“, které žákům pomáhají při výběru jejich budoucího profesního či studijního zaměření a s výběrem budoucího povolání. Dále se žáci 9. ročníků zúčastnili přednášky na Úřadu práce v Rychnově n. Kněžnou, kde byli seznámeni s možnostmi studia a uplatnění na trhu práce v našem regionu. I v tomto roce bylo na škole organizováno pro rodiče vycházejících žáků setkání se zástupci většiny regionálních středních škol a odborných učilišť. Žákům byla umožněna individuální konzultace s výchovným poradcem, návštěvy škol během dnů otevřených dveří, byli seznamováni s materiály a nabídkami škol, ve škole se zúčastnili prezentací pozvaných zástupců škol, kde měli možnost získat informace o studiu na daných školách.

V letošním roce byly průběžně řešeny případy začínající šikany, a to ve spolupráci s PPP. Škola využila nabídky pracovníků PPP preventivního programu pro školy zaměřeného na oblast vztahů ve třídě a prevenci proti závislostem. Dále se žáci zúčastnili besedy se zástupci policie České republiky, kde bylo diskutováno téma šikana, jako trestný čin. V několika případech byly individuálně řešeny problémové žáci a problematické rodinné

prostředí. V letošním roce byly řešeny dva závažnější případy záškoláctví, další přestupky týkající se vandalství a mravního ohrožování žáků. Na řešení kázeňských přestupků spolupracují třídní učitelé s výchovným poradcem. V případě vážnějších problémů vstupuje do řešení vedení školy, sociální kurátor s OSPOD. Vše probíhá ve spolupráci s rodiči. V tomto školním roce nebyl na škole projednáván případ užívání tvrdých či měkkých drog ani podezření na ně. Omezení kouření žáků v okolí školy se příliš nedaří, bohužel i nadále v těchto případech platí, že škola se stará o kouření žáků více než někteří rodiče.

Ve školním roce 2013/2014 vyšlo celkem 46 žáků z devátých ročníků a 5 žáků z pátých ročníků. Z toho 38 žáků bylo přijato na maturitní obory a 9 žáků na tříleté učební obory ukončené závěrečnou zkouškou. Výsledky přijímacího řízení: gymnázia 9 žáků, střední odborné školy s maturitním vysvědčením 28 žáků, střední odborná učiliště s výučním listem 9 žáků. Do osmiletého gymnázia bylo přijato 5 žáků z pátého ročníku.

Z celkového počtu 429 žáků na škole bylo hodnoceno ke konci školního roku: prospěl s vyznamenáním 248 žáků, tj. 57,6 %, prospělo 180 žáků, tj. 42,2 %, neprospěl 1 žák, tj. 0,2 %. Neprospívající žák postupuje do vyššího ročníku.

Chování: 427 žáků bylo hodnoceno velmi dobře, 2 žáci uspokojivě. Důtku ředitele školy dostalo 8 žáků, důtku třídního učitele 13 žáků, napomenutí třídního učitele dostalo 36 žáků.

Celkově bylo uděleno 281 pochval za vynikající výsledky učební a sportovní, za výsledky v mimoškolní činnosti, sběr starého papíru, léčivých rostlin a víček z plastových lahví. Ředitel školy udělil 3 pochvaly za účast v okresních, krajských a celostátním kole vědomostních soutěží (matematická a fyzikální olympiáda).

Základní škola v Pulické ulici

V roce 2014 Základní školu v Pulické ulici vedl jako ředitel Mgr. Václav Hlavsa. Funkci jeho zástupkyně vykonávala Mgr. Petra Poulová. Ve funkci výchovného poradce působil do června 2014 Mgr. Alois Žďárek, od školního roku 2014/2015 funkci převzala Mgr. Hana Novotná. S dříve jmenovanými pracovali po celý rok ve škole další učitelé (Jan Sedláček, Mgr. Josef Frýda, Mgr. Božena Moravcová, Mgr. Blanka Maixnerová, Mgr. Hana Tošovská, Mgr. Markéta Schmoranzová, Mgr. Michaela Matoušková, Mgr. Jan Macek, Mgr. Jarmila Matyasiková a Mgr. Jiřina Pultarová). Mgr. Jarmila Kučerová nastoupila na školu od září 2014 jako šestá učitelka na 1. stupeň (učila hlavně výchovy a angličtinu). Za nepřítomné vychovatelky a učitelky na I. stupni zastupovaly důchodkyně – paní učitelka Vatrťová a paní učitelka Ježková. Ve školní družině se žáky pracovaly tři vychovatelky (Dana Effenberková, Magdalena Hlavsová a Vlasta Bajerová). O bezproblémový chod školy se starala školnice Romana Dubnová, na částečný úvazek šest uklízeček a údržbář. Na částečný úvazek působila ve škole také účetní Zdena Hlavsová.

Na začátku školního roku 2014 – 15 navštěvovalo školu celkem 214 žáků (na konci roku 2013/2014 měla škola 204 žáky), kteří byli rozděleni do devíti tříd. V žádném ročníku nebyla paralelní třída. 45 žáků do školy dojíždělo z okolních obcí. Školní družina měla tři oddělení a tzv. ranní družinu. Při školní družině pracovalo také 5 zájmových útvarů: hra na zobcovou flétnu - 5 skupin, keramika – 3 skupiny, sportovní - 1 skupina, florbal – 2 skupiny, moderní gymnastika – 1 skupina. Na škole působí školní žákovský parlament. Do 6 reedukačních skupin bylo zařazeno celkem 27 žáků se specifickými vývojovými poruchami. Tři hodiny týdně se žáci 3. až 9. třídy učili anglickému jazyku (157 žáků), žáci 7. a 8. ročníku si volili jako druhý cizí jazyk ruštinu (28 žáků), nebo němčinu (40 žáků) s dotací dvě, resp. 3 hodiny týdně. Jako nepovinný předmět se vyučovala Dopravní výchova a Náboženství. Z devátého ročníku vyšlo 15 žáků, z toho 1 byl přijat na gymnázium, 11 žáků na SOŠ a 4 žáci na SOU. Jeden žák ukončil devítiletou povinnou docházku v nižších třídách. Tři žáci byli přijati do primy gymnázia.

Do prosince 2014 byly interaktivní tabule k dispozici ve všech učebnách (rozšířeno do obou učeben jazyků, do fyziky). O prázdninách byla podlaha v tělocvičně opatřena novým nátěrem, byly pořízeny šatní skříňky pro žáky 4. ročníku (řeší se tím také nedostatečné prostory pro žáky ve družině). Stále se řešil problém zatékání do školy - na podzim proběhla výměna světlíků ve 2. patře, při které bylo konstatováno, že bude třeba provést kompletní rekonstrukci celé střechy. Moderní a efektivní výuku však nemůže škola nadále realizovat v tělesné výchově, neboť nemá vlastní tělocvičnu a musí využívat pronájem v sokolovně, střední průmyslové škole a v sousedním gymnáziu. Výuka je doplňována dalšími sportovními činnostmi – plavání (kurzu plavání se účastnili žáci z 1. až 5. třídy), bruslení (pro 1. – 3. ročník), lyžařský výcvik (pro 5. až 9. ročník), turistický výlet, cyklovýlet. Přestože jsme na rok 2014 nezískali finanční podporu v rámci prevence rizikového chování žáků, nadále pracovali žáci 6. a 7. třídy s Rubikonem (pomůcku pro učitele občanské a zejména etické výchovy). Škola spolupracuje s PPP v Rychnově nad Kněžnou.

Škola se účastnila okresních sportovních soutěží pořádaných nejen ASŠK – turnajů ve florbalu, v malé kopané, fotbale, přehazované, stolním tenise, házené (3. místo v kraji), plavání, hokejbalu, vybíjené, atleti se účastnili přespolního běhu a atletického čtyřboje. Sami pedagogové pak uspořádali pro žáky tradiční olympiádu na městském stadionu (v červnu pro 2. stupeň, v září pro 1. stupeň, na podzim 2014 se uskutečnil ještě sportovní atletický den pro 2. stupeň). Z vícedenních akcí se uskutečnil v září 2014 adaptační kurz pro žáky 6. ročníku na Jurášce v Olešnici v O.h. , přes nepřející počasí také lyžařský výcvikový kurz v Deštném v Orlických horách v březnu 2014 (dojždělo se na Martu). Z řady projektových dnů připomeňme např. dubnový Den Země na 1. stupni, ve spolupráci s hasiči a městskou policií se uskutečnil Branný den – Den Země na 2. stupni a v červnu 2014 projekt 8. ročníku Zdravověda. V prosinci pak proběhl Čertovský den, při kterém deváťáci navštívili menší spolužáky a děti v MŠ v Dobrušce a ve Valu a v klubu Hastrmánek a připravili ještě program pro ostatní žáky školy.

Z vlastivědných poznávacích exkurzí proběhla každoroční podzimní návštěva pražských památek (2. stupeň), nejmenší vyrazili do Hradce Králové (Tongo, hvězdárna), 4. a 5. třída poznávala Broumov (výstava Play Broumovsko), starší se vydali do Studené Vody a na Nový Hrádek. Osmáci podnikli v červnu 2014 cyklovýlet za Babičkou do Ratibořic. Na podzim vyjeli deváťáci na program do Národního technického muzea v Praze.

Také rok 2014 byl bohatý na četné kulturně vzdělávací akce. Žáci navštěvovali filmová či divadelní představení v dobrušském kině, v kulturním domě či přímo v sále školy (Matylda zasahuje – divadlo pro 1. stupeň, výchovný koncert v hradecké Filharmonii Beatles mania, promítání filmu Cesta do pravěku s besedou, vystoupení ZUŠ Dobruška, divadelní představení jednoho herce Jan zvaný Hus, beseda s P. Mangem a ukázky z Cirkusu Humberto, beseda žáků 9. A s autorem knihy o odboji, před Vánocemi pak filmová pohádka Tři bratři). Vybraní žáci 2. stupně zhlédli v pražském divadle Na Fidlovačce představení Divotvorný hrnc. Naši žáci pod vedením vyučujících připravili předvánoční besídku pro MŠ a v rámci literárně dramatické výchovy secvičili sedmáci s paní Poulovou divadelní vystoupení (Ať žijí duchové), které předvedli nejen spolužákům, ale i rodičům a dětem ze ZŠ Opočenská, Pohoří a Podbřezí – vystoupili celkem čtyřikrát. Na představení se podílel i školní pěvecký sbor, který vede p. Matyasiková. Ve škole proběhla dvě školní kola v recitaci, soutěž ve zpěvu – Pulický vrabec, z níž někteří žáci postoupili do okresního kola celostátní soutěže Karlovarský skřivánek. V květnu 2014 vystoupili třetíci, pěvecký sbor, flétny a kroužek gymnastiky na přehlídce dobrušských kol Školy za školou. Výborně funguje i spolupráce s dobrušskou knihovnou – ať už jde o každoroční návštěvy v rámci hodin literatury, pasování prvňáčků na čtenáře nebo o nabízené besedy s autory knih.

V oblasti vzdělávací pak proběhly na škole olympiády v českém a anglickém jazyce, dějepisu a přírodopisu, z nichž vítězové postoupili do okresních kol. Školní klub ve spolupráci

s pedagogy zorganizoval dlouhodobou vědomostní soutěž z mnoha oborů – O korunu krále Václava. Matematici mohli své znalosti uplatnit v Pythagoriádě (naši pátáci přivezli z okresního kola 3., 5. a 6. místo) a Matematickém klokanovi (žák 5. A Jan Špaček získal maximum bodů v kategorii Klokánek). Osmáci se v prosinci zúčastnili výtvarné soutěže na téma lidská práva a jejich práce byly oceněny 2. místem. Žáci 9. třídy připravovali své závěrečné práce, které v květnu prezentovali před svými spolužáky z osmé třídy.

Z dalších akcí jmenujme ještě besedu s policií o bezpečném internetu, návštěvu Martinských trhů, výstavy drobného zvířectva a interaktivního programu Příroda všemi smysly v DDM, zapojení 1. stupně do projektu Zdravá pětka, družinový dětský den, dále den bezpečnostních složek, outdoorový festival, v rámci kterého žáci viděli zajímavé filmy a vyzkoušeli si netradiční hry a aktivity. Závěr školního roku patřil tradičnímu vystoupení žáků deváté třídy. V září byl pro 1. stupeň připraven program Zdravé zuby o zubní hygieně a besedy žáků 2. stupně v rámci protidrogové prevence. Kalendářní rok byl zakončen tradičním Zpíváním na schodech poslední den před Vánoce.

Při základní škole pracovala rada školy ve složení Karel Joukl, Lucie Hornofová (zvolena v doplňujících volbách v listopadu 2013 místo paní Svobodové, již mandát zanikl) a Josef Frýda. Klub přátel školy zorganizoval dětský karneval, který naše škola tradičně pořádá spolu s kulturním domem, a ještě jarní a podzimní sběr papíru. Školní parlament uspořádal turnaje ve stolním tenise a bowlingu.

Během celého roku probíhalo i vydávání školního časopisu – poslední ročník nesl název Exit a v soutěži Školní časopis roku 2014 si odnesl celkové 5. místo, což je zatím největší úspěch v rámci celé republiky.

Aby si pedagogové i rodiče mohli ověřit výsledky vzdělávání, zorganizovala škola účast na některých celostátních srovnávacích testech agentury SCIO (Stonožka – 9. ročník), každoročně se osmáci účastní testů profesní orientace (PPP RK). V listopadu byla v tělocvičném sále uspořádána schůzka žáků, rodičů a zástupců dvou desítek středních škol. Rodičům je již několik let k dispozici přístup k údajům, známkám a třídní knize přes internet v rámci „Bakalářů“. Již druhý rok je třídní kniha vedena v elektronické podobě.

Základní škola v Opočenské ulici

Základní škola v Opočenské ulici v Dobrušce byla zřízena jako škola Zvláštní v roce 1960. Vyučování začalo dne 1. září 1961. V jedné třídě s dvanácti žáky byly vyučovány čtyři postupné ročníky. Třída byla umístěna v budově dnešního gymnázia.

Od roku 1967 se škola několikrát stěhovala. Nejdříve do prostorů dnešní restaurace „U jelena“, v roce 1970 do budovy bývalé LŠU a v roce 1972 do tzv. „dřeváku“ v Křovické ulici. V roce 1975 získává škola poprvé ve své historii vlastní objekt v budově školy v Pulicích. Kromě učeben zde vznikl prostor pro školní dílnu, stravovnu a školní pozemek.

V roce 1998 přichází na řadu zatím poslední stěhování školy do budovy čp. 115 v Opočenské ulici. Přestěhováním škola získává výhodnější polohu v centru města a prostor pro tělocvičnu, ale ztrácí krásný pozemek a školní stravovnu.

Od 1. ledna 2006 díky novému školskému zákonu a nové zřizovací listině platné právě od onoho data, se škola jmenuje stejně jako kterákoli jiná, tedy základní.

Škola je v současné době šestitřídní. Kromě vlastního vyučování vyvíjí i celou řadu dalších aktivit, mnohé jsou směřovány i k veřejnosti. Škola pořádá výstavy výtvarných prací svých žáků, účastní se svými výrobky nejrůznějších jarmarků, děti navštěvují při různých příležitostech seniory v domech s pečovatelskou službou. Děti a jejich výtvoři uspěly i v několika soutěžích. Škola také pořádá besedy, mj. např. o problematice bezpečnosti za využití strážníků městské policie.

Gymnázium

Gymnázium v Dobrušce poskytovalo v roce 2014 vzdělání 340 žákům ve 12 třídách. K dosažení co nejlepších výsledků je motivovalo 27 kvalifikovaných učitelů pod vedením Mgr. Jiřího Macka, který se však v polovině roku rozhodl k odchodu do starobního důchodu a z tohoto důvodu byl vystřídán od 1. září Mgr. Lenkou Hubáčkovou. Ke zdárnému fungování školy dále přispívali 2 administrativní pracovnice, školník, 3 uklízečky a 6 kuchařek společně s vedoucí školní jídelny Evou Stonjekovou.

Žáci školy dosahovali v průběhu tohoto roku standardně solidních výsledků, účastnili se nejrůznějších předmětových soutěží, kdy po vítězstvích v okresních kolech postupovali do kol krajských i ústředních. K nejlepším patřili Jana Lepšová z 8.G (Matematická olympiáda kategorie A – úspěšný řešitel), Stanislav Valtera z 8.G (Chemická olympiáda, Fyzikální olympiáda – obě kategorie A – úspěšný řešitel) a Zuzana Koláčná z 3.A (KK konverzační soutěže v AJ – kategorie III.A - 4. místo). Z celkového počtu 53 maturantů zvládlo 50 žáků zkoušku z dospělosti úspěšně, 2 neprospěli ve společné části MZ z matematiky a jeden žák propadl u profilové zkoušky ze základů společenských věd. Všichni repetenti vykonali zkoušku zdárně v zářijovém opravném termínu.

Školní léta nejsou však vyplněna pouze studiem, ale také volnočasovými aktivitami, během nichž žáci utužují své vztahy a přispívají k rozvoji sebe sama a také komunity, v níž žijí. Naši žáci měli letos možnost zúčastnit se nespočetného množství exkurzí do přírody i za historií, absolvovat lyžařské kurzy (3.G, 5.G, 1.A), cyklistický týden s výukou první pomoci (4.G) nebo vodácký kurz (7.G, 3.A). Zájemci naplnili autobusy při poznávacích zájezdech do Drážďan a Vídně a skupina 45 studentů vycestovala také na týdenní zájezd do Anglie. Několik gymnazistů se věnovalo přípravě a realizaci dobrušského majálesu a další také organizaci školního Vánočního jarmarku a Vánoční akademie.

Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií

Ve školním roce 2013/2014 bylo ve škole 13 tříd denního studia: 5 tříd oboru Elektrotechnika a 8 tříd oboru Informační technologie. Celkem studovalo v denním studiu 276 žáků (z toho 30 dívek). Ve škole působilo 30 učitelů a v domově mládeže 3 vychovatelé. Na další šestileté období byl Radou Královéhradeckého kraje potvrzen ředitelem SPŠel.it Ing. Milan Maršík.

V tomto školním roce byla škola aktivně zapojena do následujících projektů:

- Podpora přírodovědného a technického vzdělávání;
- Moderní škola.

Škola i nadále rozvíjela spolupráci s polskou školou „Zespół szkół technicznych“ z Plocku a s univerzitami v Hradci Králové, Pardubicích, VUT Brno a Technickou univerzitou v Liberci. Také spolupracovala s řadou výrobních firem a podnikatelských subjektů, např. s firmami ČEZ, KBA-Grafitec Dobruška, ABB Trutnov, PZP Semechnice, OEZ Letohrad, Prodos Dobruška, B+R automatizace Brno, Atas Náchod, Ametek Náchod, Junker Holice, Stormware Hradec Králové, Continental Adršpach, HALLA Nové Město nad Metují.

Žákům bylo nabídnuto mnoho výchovně vzdělávacích aktivit, např. 32 odborných exkurzí, 18 sportovních akcí, filmová a divadelní představení, besedy, odborné přednášky, maturitní ples, mohli také navštěvovat tyto 3 zájmové kroužky: multimediální tvorba, robotika, sportovní hry.

Ve školním roce 2013/2014 úspěšně odmaturovalo 55 žáků.

Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum

Škola měla 16 tříd s 360 žáky. Maturitní zkoušky absolvovalo celkem 85 žáků (4 třídy) v oborech informační technologie se zaměřením na počítačovou grafiku, informační

technologie se zaměřením na programování a robotiku, mechanik seřizovač, mechanik strojů a zařízení a podnikání. Závěrečné zkoušky absolvovalo 31 žáků v oborech strojní mechanik, nástrojář, obráběč kovů a klempíř. Do prvního ročníku nastoupilo 1. 9. 2014 celkem 110 žáků a jsou otevřeny všechny studijní i učební obory.

V únoru škola zajišťovala již čtvrtý ročník republikové soutěže nejlepších studentů v CAD/CAM. Od ledna škola realizuje projektu POSPOLU – ve spolupráci s NÚV při MŠMT tvorba návrhů pro nové rámcové vzdělávací plány v rámci posílení duální výuky.

V prosinci v rámci dnu otevřených dveří škola po pětiletém přerušení zorganizovala ve spolupráci se zřizovatelem školy (Podorlické sdružení zaměstnavatelů) celodenní Prezentaci firem Podorlicka se seminářem, kterého se zúčastnili zástupci z NÚV, Hospodářské komory, ÚP, výchovni poradci ZŠ a představitelé podniků a organizací.

V roce 2014 byly zahájeny náročné stavební práce pro zhotovení nové laboratoře robotiky pro obor Informační technologie. Ředitelem školy je Ing. Vladimír Voborník.

Základní umělecká škola

Základní umělecká škola v Dobrušce poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a připravuje žáky pro studium učebních a studijních oborů na středních a vysokých školách uměleckého zaměření. Ve školním roce 2013-2014 pracovalo na škole celkem 26 pedagogických pracovníků, z toho 20 žen. Ředitelem školy je Mgr. František Zima.

Škola uspořádala 33 veřejných koncertů v sále ZUŠ, synagoze a Společenském centru Kině 70. Dále to byly třídní přehrávky jednotlivých nástrojů, interní koncerty, výchovné koncerty a výstavy. Učitelé a žáci školy účinkovali na literárně hudebních programech dobrušského vlastivědného muzea v synagoze. Vystupovali i na vernisážích, při rozsvícení vánočního stromu a při dalších příležitostech.

Vrchoslavovo kvarteto paní učitelky Prokopové, které v minulých letech vyrostlo ze žáků naší školy hrálo na slavnostním zahájení vernisáže obrazů Fr. Kupky na radnici Puteaux u Paříže: 5. 4. 2014.

Žáci školy se velmi dobře umístili v uměleckých soutěžích. V okresním kole v Kostelci nad Orlicí získala žákyně paní učitelky Zimové Lenka Horčíčková 1. místo a Dominik Ruml, žák pana učitele Zimy, 2. místo ve hře na kytaru. V okresním kole smyčcových nástrojů v Rychnově nad Kněžnou získali žáci paní učitelky Prokopové na ve hře na housle následující ocenění: Jana Peterová 1. místo, Petra Jakicová 2. místo, Dalibora Diblíková 3. místo a Michal Verner 1. místo; Klárka Hůlková, žákyně paní učitelky Vrbové, 1. místo ve hře na violoncello, stejně úspěšný byl i Martin Baše ve hře na housle. V ní ještě získal 2. místo Josef Vogl.

Úspěchy Základní umělecké školy v Dobrušce pokračovaly i v krajských kolech soutěže MŠMT ve hře na kytaru, housle a violoncello. Lenka Horčíčková získala 20. března 2014 v Jaroměři 2. místo v III. kategorii ve hře na kytaru (žákyně paní učitelky Zimové). V krajském kole v Hradci Králové 1. – 2. dubna 2014 získal ve hře na housle Martin Baše 2. místo v I. kategorii, Jana Peterová 2. místo v VI. kategorii a Michal Verner 3. místo v VII. kategorii (žáci paní učitelky D. Prokopové).

Klárka Hůlková pod vedením paní uč. A. Vrbové získala ve hře na violoncello 1. místo s postupem do celostátního kola, kde získala 3. místo v květnu 2014 v Liberci.

Dům dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže Dobruška byl zřízen k 1. dubnu 1996 jako příspěvková organizace městem Dobruška a je samostatným právním subjektem. Ředitelkou je Ing. Jaroslava Šafářová. Vedle dvou pedagogických interních pracovníků práci v zájmových útvarech zajišťovalo devatenáct externích vedoucích.

Dům dětí a mládeže jako středisko pro volný čas dětí, mládeže a ostatních zájemců uskutečňuje výchovně vzdělávací, sportovní a rekreační činnost pro děti, mládež, případně jejich rodiče a další dospělé zájemce v jejich volném čase.

Dlouhodobě je největší zájem mezi dětmi a mládeží o pravidelnou zájmovou činnost (využití volného času v odpoledních hodinách) a o program, který připravujeme na podzimní, jarní a velikonoční prázdniny. Stále oblíbenější jsou výtvarné dílny Pampeliška o prvním prázdninovém týdnu. Velký zájem je o tradiční letní stanový tábor, který je pořádán pro mladší děti od 1. do 5. třídy na táborové základně v Mělčanech. Úspěšně se již po šesté uskutečnil taneční tábor, letos opět v rekreačním zařízení Astra Dlouhé Rzy. Na táborové základně v Mělčanech proběhlo již třetím rokem víkendové soustředění řezbářského kroužku, kde si členové řezbářského kroužku zdokonalovali techniku, seznámili se s broušením dřát. Výrobky z tohoto soustředění i z celoroční práce budou vystaveny v únoru 2015 v Lapidáriu.

U dospělých návštěvníků přetrvává zájem o jednorázové sobotní kurzy např. pletení z papíru a z pedigu, drátování a různé moderní výtvarné techniky. Dům dětí a mládeže Dobruška se v listopadu 2013 opět zapojil do výzvy Úřadu práce „Týden vzdělávání dospělých“. Připravil pro zájemce bezplatný kurz Základní dovednosti na počítači a kurz pro seniory Nebojte se počítače. Zájemcům o novinky v rukodělných technikách byl určen kurz Dárkové krabičky, kde si z připraveného materiálu každý vyrobil a nazdobil několik dárkových krabiček.

Pravidelná zájmová činnost probíhala v budově DDM. Pouze rybářské kroužky pro všechny děti probíhaly v rybářské klubovně v Opočně. V pravidelné zájmové činnosti pracovalo ve 40 kroužcích celkem 390 účastníků.

Nepřavidelná zájmová činnost zahrnuje akce vzdělávacího a kulturního charakteru pro děti a dospělé. Probíhá o sobotách, nedělích nebo prázdninách. Nabídka na tyto akce je realizována prostřednictvím letáčků, regionálního tisku a Dobrušského zpravodaje. Těchto akcí bylo uspořádáno 88 a zúčastnilo se jich celkem 5240 zájemců.

Dům dětí a mládeže používal za výhodných podmínek táborovou základnu organizace Pionýr v Mělčanech na *Pohádkový les* a letní tábor. S ostatními organizacemi koordinoval většinou termíny akcí pro děti tak, aby byly rovnoměrně rozloženy. Spolupracoval s kulturním domem v Dobrušce při pořádání již tradiční taneční soutěže *Dobrušské sluníčko* a přehlídky dobrušských škol *Školy za školou*.

Taneční kroužky se zúčastnily tanečních soutěží v Pohoří, Dobrušce, Novém Městě nad Metují a Týništi nad Orlicí. Kroužek Melounci získal ve své věkové kategorii dvě první místa, jedno druhé a jedno třetí místo. Nejmladší tanečníci (předškoláci a prvňáci) se zúčastnili soutěže v Pohoří a Dobrušce a kromě mohutného potlesku publika získali v Dobrušce první místo a z Pohoří se vrátili se sedmým místem a radostí z prvního soutěžního vystoupení. Část tanečnic z kroužku D RUSH pod názvem SUPRESS nastudovala vlastní vystoupení a získala pochvalu od tanečníků v Rychnově nad Kněžnou a 2. místo ve své věkové kategorii v Dobrušce. Kroužek DRUSH vystupoval a reprezentoval DDM na plesech a Majálesu a mladší tanečnice a tanečníci z kroužku Melounci předvedli 6. června své vystoupení na *Dni bezpečnostních složek*.

V místním kole soutěže v rybářských znalostech a dovednostech *Zlatá udice* obsadili první místo členové rybářského kroužku Tomáš Preclík, místo druhé Ladislav Andrž a 3. místo Jan Šimek. V krajském kole *Zlaté udice* v Dolcích u Trutnova se naše družstvo sestavené z nejlepších členů rybářského kroužku umístilo celkově na druhém místě v závodě družstev. Mezi jednotlivci se nejlépe umístili Tomáš Preclík, Láďa Andrž a Luboš Petr.

Krajské kurzy v Dobrušce

Letos už po čtyřadvacáté se v dobrušském studijním středisku Karlovy univerzity uskutečnil Letní jazykový kurz. Mezi jeho frekventanty jsou zejména krajané – v Česku se

buď narodili, nebo odtud pocházejí jejich rodiče či příbuzní. Přijíždějí do Dobrušky s cílem zdokonalit se v českém jazyku, poznat život lidí v České republice nebo se setkat se svými příbuznými. Někteří je viděli poprvé právě až při pobytu na kurzu. Přijíždějí také lidé bez českých kořenů, protože je naše republika něčím zaujala, nebo se jim pouze líbí český jazyk.

Absolvovat kurz založený Alenou Obstovou, která jej vedla dlouhých 17 let, přijíždějí na východ Čech studenti ze všech kontinentů.

Studium nezahrnuje jen hodiny českého jazyka. „Absolvují přednášky z historie, politiky, dramatickou výchovu. Učí se české písničky. Ve výtvarné výchově malují obrázky s typickými věcmi pro jejich rodnou zemi či město a představují se tak ostatním," přiblížila vedoucí kurzu krajanů Vladimíra Koreňová studijní náplň. Volný čas studentů kurzu tradičně vyplňují výlety a exkurze po východě republiky, při nichž poznávají českou historii a současnost. Studenti se také setkali s představiteli a občany města na svém slavnostním vystoupení ve velkém sále Společenského centra – Kina 70.

8. Církev

Církev v Dobrušce

V Dobrušce působí v současné době šest křesťanských církevních denominací. Po obnovení demokratické společnosti v devadesátých letech minulého století mají všechny svobodu pro své působení. Na rozdíl od dřívějších dob, kdy jejich vzájemné vztahy nebyly vždy nejdylitější, dnes tyto církve spolupracují a zároveň se snaží otevírat se vůči veřejnosti.

Nejpočetnější církví v našem městě je církev římskokatolická. Je také církví nejstarší. Vždyť kostel Panny Marie a svatého Václava (gotický předchůdce dnešního kostela sv. Václava) stál zřejmě již před 14. stoletím, nejpozději v jeho první polovině. Církev v dnešní podobě je jedním z nositelů kulturních a společenských aktivit směřujících nejen k vlastním věřícím, ale ke všem obyvatelům města i okolních obcí. Diferencovaně se věnuje zejména jednotlivým věkovým skupinám, zvláště pak mladé generaci. Její programy zaujmou i veřejnost, objevují se zde témata, jež dokážou oslovit všechny generace. Velmi aktivní skupinou v katolické církvi je mládež. Za budovou dobrušského děkanství vyrostla v minulých letech nová stavba, pastorační centrum, která slouží nejrůznějším církevním aktivitám. Dobrušskou římskokatolickou farnost spravují členové Misijní společnosti sv. Vincence z Paula, a to administrátor, dva farní vikáři a jáhen. Kromě Dobrušky mají v péči ještě několik dalších okolních farností.

V Dobrušce působí také dalších pět křesťanských církví. Vesměs jsou vůči veřejnosti otevřené a nabízejí celou řadu aktivit nejen pro své členy, ale pro všechny obyvatele našeho města. Zřejmě nejaktivnější je v tomto směru Jednota bratrská. Začala zde působit v posledním desetiletí minulého století, ale její kořeny jdou mnohem hlouběji do minulosti. Jednota bratrská je nejstarší evangelickou církevní denominací, vznikla na počátku druhé poloviny 15. století a její kolébkou jsou právě Orlické hory, přesněji řečeno vesnice Kunvald. Je pravděpodobné, že i když v Dobrušce nebyl přímo ustaven sbor této církve, působila v předbělohorském období i v našem městě.

V moderní době zde Jednota bratrská nejprve hledala svoje místo a zpočátku byla vůči veřejnosti spíše uzavřená. Dnes je tomu právě naopak. Od minulého roku má pronajaté prostory prvního patra U Jelena na náměstí F. L. Věka, kde vybuodovala Křesťanské centrum. Své zájmy zde může realizovat především mladá generace. Jednota bratrská je zřejmě také církví s nejnižším věkovým průměrem. Klub Sedmikráska pro maminky s malými dětmi a volnočasový klub Vješák, který je určen především školní mládeži a teenagerům, nabízejí širokou paletu nejrůznějších nabídek od pravidelných setkávání s hrami a dalšími aktivitami až po letní dětské tábory. Jednota organizuje také celou řadu vzdělávacích programů, především s tematikou výchovy dětí.

Další církví, jejíž působení oslovuje veřejnost, je Církev bratrská. Stejně jako Jednota bratrská navazuje na staré tradice české reformace. Z nedalekého Bystrého rozšířila své působení i dalších míst, především do Dobrušky. S Jednotou bratrskou ji pojí i společná snaha v přípravě akcí zejména pro mladou generaci. Té nabízí například klub K 2 a další aktivity. Společně s dobrušským vlastivědným muzeem pořádá Klub seniorů naplněný řadou zajímavých přednášek a setkání. Církev bratrská také velmi úzce spolupracuje s mezinárodní křesťanskou ekologickou organizací A Rocha, jejíž centrum v České republice je v Dobřem.

Další, dříve velmi početnou církví, je Československá církev husitská. Vznikla na počátku 20. let minulého století oddělením od církve katolické. V Dobrušce si vytvořila silnou členskou základnu a posléze vybudovala i svůj vlastní svatostánek – Husův sbor, který byl slavnostně otevřen 24. května 1936. I když tato církev dnes není nejpočetnější, pořádá celou řadu programů i pro veřejnost. V Husově sboru můžete navštívit nejrůznější koncerty a oblibu zejména mezi mládeží si získala dnes již tradiční akce 3soboty, věnovaná mladým tvůrcům z oblasti výtvarného umění, fotografie, nebo experimentálního divadla.

V našem městě působí ještě další dvě církevní denominace: Českobratrská církev evangelická a Církev adventistů sedmého dne. Setkání obou těchto církví můžete navštívit v sobotu (adventisté) nebo v neděli (evangelíci) ve Spolkovém domě (Rýdlova vila) v Dobrušce. Sbor Českobratrské církve evangelické sídlí v Klášteře nad Dědinou.

Hlavním posláním církví je šíření naděje zvěstované v evangeliích. Je to cesta, která umožňuje orientovat se v dnešní složité době, cesta, která ukazuje hodnoty, jež jsou trvalejší než ty, které vyznává konzumní společnost. S tímto hlavním smyslem samotné existence církví souvisejí i všechny její další aktivity, ať se obracejí k jakékoli věkové či sociální skupině. Zcela zvláštní pozornost věnují všechny církve mládeži jako skupině, která v budoucnu zaujme místa dnešní starší generace. Bez pozornosti ale nenechává ani další věkové skupiny a specifické místo v činnosti církví patří seniorské generaci.

Zejména katolická církev směřuje své charitativní aktivity k těm nejpotřebnějším. Připomeňme si alespoň každoroční tříkrálovou sbírku, jejíž nemalý (a každoročně stoupající) výtěžek jde především na nákup pomůcek pro lidi s nejrůznějšími handicap. Charitativní aktivity mají i všechny další církve, které u nás působí. U katolické církve je dobré připomenout, že dnes tolik diskutované církevní restituce se dobrušské farnosti týkají naprosto zanedbatelně.

Město Dobruška a jeho samospráva podporuje řadu církevních aktivit nejrůznějšího zaměření. Finančními prostředky např. přispívá na údržbu památek v církevní správě. To se týká zejména církve římskokatolické, v jejíž péči jsou oba dobrušské památkově chráněné kostely – sv. Václava i Svatého Ducha. Oba jsou díky vzorné péči zdejší duchovní správy ve vzorném pořádku, přestože starost o ně si vyžaduje nemalého úsilí i finančních nákladů.

Město přímo pomáhá udržovat i další památky připomínající církevní minulost našeho kraje. Jde o celou řadu drobných plastik v plenéru, křížků, případně kapliček, které jsou v majetku města a na jejichž opravu a údržbu jsou každoročně vyčleňovány nemalé prostředky. Připomeňme si například kapličky v Křovicích, v Domašíně nebo v Archlebových sadech, které dostaly nový kabát a byly celkově rekonstruovány. V poslední době byla také renovována střecha zvonice u kostela sv. Václava a následně celá fasáda i nově zvýrazněno průčelí kostela, připomínající jeho téměř již ztracenou barokní tvář stavby. Nový nátěr dostala i kostelní střecha, takže se jedna z historických dominant Dobrušky skví opět v celé své starobylé kráse.

Výrazná je role církví v péči o ty nejpotřebnější. Charitativní aktivity jsou nedílnou součástí života všech církevních denominací, které v našem městě působí a i ony se těší podpoře městské samosprávy.

Kromě vlastní duchovní péče je zanedbatelná role církví v kulturním životě města. Ať již jsou to koncerty, přednášky, besedy a další kulturní akce, na mnoha z nich se podílí,

nebo je přímo organizuje některá z církví. Byla již připomenuta přímá spolupráce Církve bratrské a vlastivědného muzea na programech Klubu seniorů, církve se podílejí i na akcích pro mládež a pro širokou veřejnost vůbec. Město poskytuje při spolupřátelství pro tyto akce potřebné prostory, a to zpravidla buď úplně zdarma, nebo za režijní poplatek. Některé církevní akce jsou formou grantů a nejrůznějších příspěvků dotovány z městského rozpočtu.

Křesťanské církve mají v životě Dobrušky své nezastupitelné místo. Město si váží jejich přínosu a jejich aktivity považuje za jeden z pilířů duchovního, společenského i kulturního života v místě. Za práci, kterou ve prospěch nás všech církve vykonávají, jim patří velké poděkování a do budoucna ještě větší míra uznání, které by nepochybně mělo být vyjádřeno ještě vyšší všestrannou podporou.

Církev římskokatolická

Po patnáct let s krátkou přestávkou misie v Albánii působil v našem městě P. Vincent Zonták. Na počátku září odešel na odpočinek do Říma. Za těch patnáct let se s Dobruškou sžil natolik, že zde našel nejen místo svého kněžského působení, ale bez nadsázky se dá říci, že i svůj druhý domov. Navázal řadu kontaktů i přátelství, a to nejen v okruhu katolických věřících, ale i ostatních spoluobčanů.

Jeho práci vysoce ocenil i starosta města Petr Tojnar při přijetí na rozloučenou v reprezentačních prostorách dobrušské radnice. Ve svém vystoupení mj. uvedl: *Za důležité považují připomenout krásnou atmosféru spolupráce a pohody, kterou jste vždy při nejrůznějších setkáních dokázal mezi ostatní vnést. Jsem přesvědčen, že právě Vaše laskavost, vstřícnost a hluboké lidské pochopení jsou ony momenty, jež lidem, kteří s Vámi měli možnost spolupracovat, nebo se třeba jen příležitostně setkat, utkví natrvalo v paměti.*

Doufám, že budete s mnohými přáteli v našem městě udržovat kontakt a že se ještě čas od času budete do Dobrušky vracet. Budete tady vždycky vítáni, nejen jako milý host, ale jako někdo, kdo sem patří a kdo je tady doma.

Přijetí se zúčastnili i další dobrušští katoličtí duchovní, zástupci vedení i pracovníci města Dobrušky, kteří s P. Zontákem spolupracovali.

Nástupcem P. Zontáka se stal P. Augustín Slaninka, který nastoupil v prvních zářijových dnech.

Tříkrálová sbírka 2014 v Dobrušce, Opočně a okolí

Při letošní sbírce koledovalo v sobotu 10. ledna celkem 104 skupinek, do 104 úředně zapečetěných pokladniček. Celkem i s obslužným personálem ji zajišťovalo přes 450 lidí. Pokladničky byly zapečetěny pod dohledem pracovníků Charity i městského úřadu.

Malí koledníci se svým dospělým doprovodem obešli poctivě všechny domy a byty v Dobrušce a okolí. U každého zazpívali a na dveře napsali novoroční požehnání pro rok 2015. Vedle peněžních darů do pokladniček dostávali koledníci za svoji námahu i sladké dobroty.

V Dobrušce včetně sloučených obcí se vybralo celkem 163 497 Kč, v celém obvodu pak 494 906 Kč.

Církev bratrská

Sbor Církve bratrské sídlí v Bystrém, v Dobrušce má svou samostatnou misijní stanici, kterou spravuje Štěpán Vašíček. Pravidelné bohoslužby jsou pořádány každou neděli dopoledne v malém sále Společenského centra - Kina 70, který si církve pro tento účel pronajímá. Další sborové aktivity se odehrávají v *Domečku na rozcestí* v ulici Zd. Nejedlého. V něm jsou pravidelná páteční modlitební setkání a aktivity mládeže. V roce 2014 byly prostory *Domečku* částečně rekonstruovány. V přízemí byla dosavadní dřevěná podlaha

vyměněna za novou dlážděnou. Pro zlepšení akustických vlastností prostor byl zhotoven akustický podhled. Veškeré práce byly většinou prováděny svépomocí.

Církev pořádá každoročně společnou sborovou dovolenou. Ta v roce 2014 byla v Rejdicích nedaleko Tanvaldu a zúčastnily se jí především mladé rodiny s dětmi. Církev pořádá také celou řadu aktivit pro děti a mládež, a to nejen z vlastního sboru.

Dobrušská stanice *Církve bratrské* spolupracuje úzce s *Jednotou bratrskou* při organizování klubu pro mladé – *Vješáku*. Rovněž podporuje práci nově vzniklého domácího hospicu *Setkání* a ekologickou organizaci *A rocha*, která sídlí v bývalé krupárně u Dobrého.

Začínají se také rozvíjet ekumenické vztahy, a to nejen s již uvedenou *Jednotou bratrskou*, ale zejména s dobrušskou římskokatolickou farností.

Společně s dobrušským vlastivědným muzeem pořádá církev *Klub seniorů*. Podrobnější informace jsou v kapitole o vlastivědném muzeu. Před Vánocemi uspořádal sbor pro veřejnost dětské vánoční divadelní představení *To se nikdy nestane*. Zcela zaplněné hlediště velkého sálu Společenského centra - Kina 70 odměnilo malé herce velkým potleskem.

Jednota bratrská

V průběhu roku 2014 působila Jednota bratrská v několika oblastech. Věnovala se práci s dětmi prostřednictvím Rodinného centra Sedmikráska. Pokračovala v činnosti s mládeží ústřednictvím Volnočasového klubu Vješák. Rozšířila své obzory o podnikatelskou činnost. Tu představoval stánek se zmrzlinou a rychlým občerstvením. Přípravovala se na rozjezd účetní firmy.

Velkou změnou, která zasáhla všechny zmíněné oblasti, bylo přestěhování se do jiných prostor. Nově vzniklé Centrum pro všechny generace se nachází na náměstí F. L. Věka 24 vstup ze zadu od zahrádky. Zde našla zázemí veškerá dosavadní činnost sboru. Došlo k rekonstrukcím, do kterých se zapojili nejen členové církve, ale také mnoho přátel a dobrovolníků z Dobrušky a okolí. Původně místo využíval nekuřácký klub *Chillout*. Nyní se zde nachází herna pro děti, kuchyňka s kavárničkou, přednášková místnost a velký sál určený pro mládež a další jiná setkávání. Prostředí je útulné, čisté a příjemné, aby se zde každý z návštěvníků cítil dobře, mohl si odpočinout, pobavit se a načerpat sílu do dalších dnů.

Rodinné centrum Sedmikráska bylo otevřeno každý všední den v dopoledních i odpoledních hodinách. V pondělí, středu a čtvrtek probíhala herna s připraveným programem. Děti rozvíjely své schopnosti prostřednictvím básniček a písniček, společně s rodiči se zapojily do hry na Orffovy nástroje a nechyběly ani hry s padákem, tanečky a cvičení. Součástí programu bylo i vyrábění, svačinka a skákací hrad pro rozvoj hrubé motoriky. V úterý a pátek byl k dispozici hlídací koutek, kde mohli rodiče nechat své děti za drobný poplatek pohlídat a při tom si zařídit nákupy, návštěvu úřadů a mnohé další. V odpoledních hodinách se konaly kroužky pro chlapce a dívky. Jednalo se o výuku cizího jazyka (Hrajeme si s angličtinou), pohybové aktivity (Cvičení s tygrem), hudební aktivity (Hrátky s hudbou), příprava na školu (Klub předškolák) a volnočasové odpoledne pro děti mladšího školního věku (Vješáček). Mimo pravidelnou činnost pořádala Sedmikráska i mnoho jednorázových aktivit v podobě přednášek o výchově (Dětský vzdor, Jak pracovat s temperamenty svých dětí, Rituály v životě dítěte aj.), zdravotních kurzů (První pomoc, Moderní péče o zuby, Kojení) a jiných vzdělávacích akcí (Diagnostika leváctví, Orientace v sociálních systémech, Rodinné hospodaření). Pracovníci rodinného centra nabízeli v průběhu roku 2014 také služby pěstounským rodinám a celé veřejnosti poradenství v oblasti výchovy, školní zralosti, pedagogiky a ekonomiky. Každý čtvrtek večer bylo pro maminky a jejich dcery připravené Cvičení pro radost. Jednalo se o pohybovou aktivitu ve stylu zumbly.

Volnočasový klub Vješák je určen mladé generaci ve věku od 12 do 26 let. Byl otevřený každé pondělí, úterý a čtvrtek odpoledne. Na mladé lidi zde čekali vedoucí, kteří byli

připraveni se jim věnovat, vyslechnout je a povzbudit v jejich těžkostech, předávat jim kladné životní hodnoty, užít si s nimi legraci a prohlubovat vztahy. Chlapci a dívky měli možnost využít vybavení klubu a to taneční podložky, interaktivní konzoli wii, stolní fotbálky, deskové hry nebo lední hokej STIGA. Každý pátek večer se v tělocvičně gymnázia konal sportovní kroužek, kde měli nejen chlapci, ale i dívky možnost zahrát si florbal a podpořit tak své zdraví. Vješák pro své návštěvníky připravoval také jednorázové akce. Některé byly zaměřeny na sport (Baseball, Turnaj v Möllky, Turnaj v tanečních podložkách). Dále se jednalo o párty plné zábavy (Vješákové narozeniny, Aprílová párty, Palačinková párty). Nechyběly ani preventivní programy (Sociální sítě, Závislost, Strach). Ty měly pomoci mladým lidem orientovat se v každodenních okolnostech a přispět k tomu, aby mohli najít správný směr. V roce 2014 zahájil Vješák i airsoftový klub, který byl věnovaný této dnes moderní zábavě. Měl vést chlapce k týmovosti, schopnosti umět i prohrát a k prohloubení mezigeneračních vztahů mezi mladíky a dospělými otci. V říjnu se konal výjezd na několikadenní festival Get together v Liberci (sraz mladých lidí z celé ČR).

V průběhu roku sbor pořádal i několik mimořádných akcí pro veřejnost. Mezi nejzdařilejší patřil například Den otevřených dveří, při němž si návštěvníci mohli prohlédnout nové centrum, posedět si v kavárničce a pochutnat na kávě a zákusku. Velmi lákavý byl i koncert několika hudebních interpretů. Jednalo se o rappera Enveje, rockovou skupinu Rest Day a pop-rockovou skupinu The Neons. Vystoupení se konalo v prostorách Vješáku a účastnila se ho jak mládež, tak i dospělí příznivci hudby z Dobrušky a okolí. Kolem 400 hostů navštívilo výstavu kolejišť a železničních modelů. Ta se uskutečnila na podzim v prostorách centra. Mašinky byly obdivovány dětmi, rodiči i prarodiči. Návštěvníci měli mimo expozici příležitost využít otevřenou hernu a kavárničku.

O letních prázdninách pořádal sbor již tradiční Letní dětský tábor v Olešnici v Orlických horách. Téma země zvané Narnie, které vládne král lev Aslan, vtáhlo do děje děti i jejich rodiče. Ti měli možnost celé dny tábora sledovat prostřednictvím sociální sítě ze svých domovů. Sportovní i výtvarné aktivity, celotáborová hra, posezení u ohně, táborové písně i postavy chyběly účastníkům tábora (42 dětí z Dobrušky a okolí) natolik, že v září se konala After párty po táboře pro všechny dívky a chlapce, kteří se účastnili letního dobrodružství.

Důležité je zmínit i pravidelná setkávání členů církve, mezi něž patřila nedělní shromáždění. Kromě zpěvu písní, sdílení a povzbudivého slova byl pokaždé zajištěn i program pro děti, který jim měl předávat podstatu křesťanství moderním způsobem tak, jak je to blízké každodennímu životu. Probíhaly kluby Klubíčko, Klubík a Klubáč pro děti rozdělené podle věku. Diskusní skupiny pro dospělé se konaly každou středu večer. Někdy byly určeny pouze pro muže, jindy jen pro ženy, anebo se jednalo o smíšené setkání. Náplň byla věnována prohloubení osobního vztahu s Kristem a sdílení se o každodenních problémech. V průběhu roku se uskutečnilo i mnoho pracovních a přípravných setkání, společných posezení k příležitosti oslav narozenin, letního grilování, Silvestra, Vánoc nebo Velikonoc, řada výletů a jinak společně stráveného času. O prázdninách uspořádal sbor letní dovolenou do Českého ráje a vzal s sebou i mnoho svých přátel.

9. Spolky a spolkový život

Dobrušský spolkový život a jeho podpora městskou samosprávou

Spolky, spolková činnost. Již od druhé poloviny 19. století tvoří tento fenomén doprovodnou charakteristiku společenského života našich měst a vesnic. Uvolnění, které nastalo v šedesátých letech uvedeného století, přineslo přímo explozi v zakládání nejrůznějších spolků a sdružení, v nichž se scházeli lidé stejných zájmů, lidé, které spojovaly společné koníčky, nebo úsilí o prosazení společné věci.

V Dobrušce šlo vždy především o spolky kulturní. Pěvecké sbory Vlasta a Dobroš, Dobrušské filharmonické sdružení, ochotnické spolky, jejichž tradice sahá dokonce mnohem dále, snad až do první třetiny 19. století. K nim se pak přidružovaly spolky okrašlovací, nejrůznější spolky profesní, charitativní, ba dokonce i recesistické, jako například Spolek svobodných mládenců. Závěr století 19. a století 20. je ve znamení přibývání nejrůznějších spolků sportovních. Ty všechny zde působily, vznikaly a zase zanikaly, aby za nějaký čas byly znovu obnovovány. Protože člověk je tvor společenský a sdružování je mu vlastní již jako živočišnému druhu.

Přišla ovšem léta, která spolkovému životu příliš nepřála. Obě totality minulého století, nacistická i komunistická, chtěly mít vše pod svou kontrolou. Ta nacistická pak šmahem řadu spolků, které by jí mohly případně škodit, nebo příliš připomínaly český národní život a jeho dřívější samostatnost, prostě zakázala. Mnohé tyto spolky a jejich představitelé a členové se následně zapojili do protifašistického odboje, mnozí za to zaplatili i svými životy. Za všechny si připomeňme alespoň rozvětvený odboj sokolský.

Rovněž komunistická totalita nesnesla, aby spolkový život představoval jakýsi samostatný jev bez odpovídající kontroly centrem. Spolky byly tedy tzv. sjednocovány. Ty tělovýchovné v ČSTV, mládežnické v ČSM a podobně. Všechny pak v Národní frontě, která jako prodloužená ruka vládnoucí komunistické strany rozhodovala o všem, co spolky smějí či nesmějí, včetně disponování jejich hospodařením. Krátké oživení spolkové činnosti v letech šedesátých, zejména v roce 1968, bylo jen epizodou, normalizace vše uvedla do starých kolejí, i když perzekuce těch, kdo se tomu vzpírali, byla od té v letech padesátých již diametrálně odlišná.

Radikální změnu přinesla až sametová revoluce a léta po ní následující. Národní fronta se rozpadla a s ní odešlo do nenávratna i centrální řízení a dirigování spolkové činnosti. Lidé se opět mohli svobodně sdružovat podle svých chutí a zájmů. Postupně nastala renesance spolkového života i v našem městě. Některé spolky měly život jen jepičí (sem patří například Spolek za veselejší Dobrušku), některé navázaly na dřívější tradice a obnovily svou činnost. Někdy však zůstalo jen u pokusu o obnovu, jako tomu bylo v případě mužského pěveckého spolku Dobroš.

Obnovené spolky neměly rozhodně na růžích ustláno. Některým byl (jako Sokolu) sice restituován majetek, ale nastaly a trvají potíže s jeho udržováním. Není dostatek prostředků a někdy dokonce ani potřebných členů, kteří by se na činnosti spolků podíleli. Finance, vybrané na členských příspěvcích, v řadě případů nemohou pokrýt nároky příslušné zájmové činnosti. Postupně se jako stále aktuálnější jeví otázka, jak se spolkovou činností naložit dál.

Ve většině případů se do celé záležitosti zaangažovala městská samospráva, a to formou přímé i nepřímé pomoci. Ta druhá spočívá především v pronájmu městských zařízení, a to zpravidla za symbolickou cenu. Tento způsob pomoci se dotýká celého spektra spolků a jejich činnosti. Pro své scházení mají dobušské spolky k dispozici Rýdlovu vilu i prostory šaten a malého sálu Společenského centra - Kina 70. Zdá se, že tato nabídka je dostačující. Také město kvituje, že jeho prostory jsou účelně využívány. Například v Rýdlově vile se využití z dřívějšího jednoho odpoledne zvýšilo dokonce až na sedm dní v týdnu. Navíc je nájemné v tomto prostoru mimořádně přijatelné. Rýdlova vila má před sebou další etapy rekonstrukce, které by měly obnovit krásu jejích interiérů a navíc velmi prakticky přinést účinné vytápění jejích prostor, což spolky samozřejmě ocení zejména v zimním období.

Pro sportovní spolky je v Dobrušce k dispozici městský bazén s letním koupalištěm, všesportovní stadion s tenisovými kurty a dalšími sportovišti, město má také (zatím dočasně) pronajatou budovu sokolovny, jejíž provozní náklady (o údržbě nemluvě) byly nad síly jejího majitele, TJ Sokol. V dohledné době začne výstavba nové sportovní haly u základní školy v Pulické ulici, která bude rovněž sloužit dobušským oddílům, které se zabývají sálovými sporty.

Druhou formou pomoci města rozvoji spolkového života jsou finanční prostředky, které jsou spolkům poskytovány formou příspěvku na činnost i dotací na jednotlivé významné akce. O poskytování těchto prostředků rozhoduje rada města. Jejich výše je pochopitelně limitována možnostmi městského rozpočtu, i když by rada pochopitelně chtěla těmto prostředkům poskytnout spolkům co nejvíce. Kolik který spolek v příslušném roce obdržel, se můžete dočíst na internetových stránkách města. Spolků a sdružení, které dotace dostávají, je tam pěkně pestrá paleta. Od psího útulku v Lukavici (tam nacházejí svůj nový domov také opuštění pejsci z Dobrušky) až po hasiče. Mezi tím najdeme nejrozličnější spolky a sdružení charitativní, ty, které se zabývají prací s mládeží, sportovní, kulturní i zájmové. Jenom jejich vyjmenování by bylo velmi obsáhlé a přesáhlo by možnosti krátkého informativního článku. Rozhodovat o tom, který spolek je přínosnější či potřebnější, je opravdu záležitost nelehká a dobrušským radním není v tomto směru co závidět.

Podpora spolků a jejich činnosti patří a určitě bude trvale patřit mezi městské priority. Vždyť právě spolky jsou něčím, co tvoří jednu z nejdůležitějších stavebních částí toho, co nazýváme občanskou společností. Po mnoha desetiletích, kdy spolková činnost podléhala centrálnímu dirigismu, který stanovoval, co se smí a nesmí, může a nemůže, mají spolky možnost dělat to, proč se v nich lidé sdružili. Spolková činnost obohacuje život města, dělá jej pestřejším a zajímavějším a v neposlední řadě přispívá k užší sounáležitosti občanů s místem, v němž žijí. A to je pro každé místní společenství, tedy i pro Dobrušku a sloučené obce, nejenom přínosem, ale přímo jednou z podmínek existence.

Hasiči

Dobrušský hasičský sbor byl založen 20. července 1874, v roce 2014 tedy oslavil své 140. výročí. Již v prvních stanovách hasičského spolku najdeme ustanovení o vzájemné podpoře a pomoci v nouzi při ohrožení živelnými pohromami. A těmto ideálům zůstal věrný po celou dobu své existence. Postupně pak, až do období první republiky, byly zakládány sbory i v okolních obcích, které jsou dnes administrativně součástí města.

Rozvoj hasební techniky od 19. století a ustavování sborů dobrovolných hasičů společně s novými stavebními materiály zamezil dalším požárům katastrofálních rozsahů. Nová technika umožnila zrušení protipožárních rybníčků v Domašínské a Svatodušské ulici v roce 1914. Hasičské sbory v Dobrušce i okolních obcích byly postupně vybavovány novými motorovými stříkačkami a v roce 1935 zakoupilo město elektrickou poplachovou sirénu. Postupně se stavěly i nové požární zbrojnice. V roce 1973 byla dána do provozu nová moderně vybavená budova požární zbrojnice v Solnické ulici a zároveň zřízen profesionální veřejný požární sbor. Hrozba požárů, ničících celá města, se stala nenávratnou minulostí.

Výročí dobrušského sboru dobrovolných hasičů bylo připomenuto i na slavnostní schůzi, kde práci dobrovolných hasičů ocenil i starosta města Petr Tojnar. Od roku 2014 se dobrušská jednotka dobrovolných hasičů může pyšnit také novou cisternou, která jí byla zakoupena z prostředků města. Další automobilová stříkačka byla převedena od Hasičského záchranného sboru pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů v Domašíně.

Vedle dobrušských hasičů aktivně pracují i hasičské sbory ve sloučených obcích. Velmi aktivní jsou křovičtí hasiči, kteří pořádají i mnoho kulturních a společenských akcí pro veřejnost. Jde například o cestopisné přednášky, nebo jarmarky s ukázkami tradičních řemesel. Domašínští hasiči zase organizují každoroční živý betlém se zpíváním vánočních koled.

Klub českých turistů

Členská základna dobrušského *Klubu českých turistů* čítá 76 členů, z toho 32 žen, věkový průměr činí 59 let. Turisté pořádají pravidelné akce, kterých se účastní i nečlenové. Od ledna do března jsou to krátké zimní vycházky a výlety na běžkách. V hlavní turistické

sezóně, tedy od dubna až do prosince organizuje klub cyklistické výlety a další turistické akce. Dobrušští turisté se zúčastnili velikonočního, májového a silvestrovského pochodu, cikánských toulek, Hrádouské vařečky, Solnické solné stezky a dalších akcí pořádaných v našem regionu. Byl také uspořádán cyklistický zájezd do Rumunska a vysokohorský turistický výlet do Slovenského ráje. Tři autobusové výlety směřovaly do Svatky, Kerska a polského Karpacze.

Celkem bylo v roce 2014 uspořádáno pět akcí na běžkách (zúčastnilo se jich 20 členů, kteří ušli celkem 500 km) a dvacet cykloakcí, na nichž se ujelo 5000 km. Osmašedesáti pěších akcí se zúčastnilo 916 členů a 233 nečlen, kteří celkem ušli 18 100 km. Navšech akcích v roce 2014 bylo absolvováno celkem 23 500 km. Tradičního předvánočního výstupu na dobrušskou radnici se zúčastnilo 21 členů.

Junák Dobruška

Junák Dobruška je největší dobrušskou nesportovní organizací, sdružující děti a mládež, jakož i dospělé lidi všeho věku. Děti a mládež tvoří více než dvě třetiny z celkových dvou stovek registrovaných členů. Základním posláním Junáka je již cca sto let podporovat zdravý rozvoj osobnosti mladých lidí, zejména duchovních a mravních hodnot, jakož i správných sociálních i tělesných schopností, i když formy a prostředky se s vývojem společnosti během uplynulého století mění. Orientace na přírodu a táboření poskytuje přitom zvláště v dnešní době velmi užitečnou protiváhu elektronickým deformacím dětské mysli.

Dobrušský Junák má všechny věkové oddíly od nejmladších předškolních „Médátek“ až po nejstarší „Oldskauty“. Disponuje dvěma táboryvými základnami. Jedna se nachází v Orlickém Záhoří, jen malý kousek od hranice s Polskem, druhá je na chalupě v Mastech. Obě tato místa jsou využívána zejména pro letní tábory. Jednotlivé oddíly vyvíjejí bohatou činnost, z níž značná část slouží i veřejnosti. Jde například o skautské májové akce, nebo třeba o již tradiční Malý velký ples.

Pionýr

Další organizací, která se stará o mladou generaci, je Pionýr. V Dobrušce působí dva oddíly, *Osma* a *Skaláci*. Pionýr pořádá akce jak pro své členy, tak i akce, jichž se může zúčastnit veřejnost. Jsou to například tradiční drakiády, víkendové akce plné soutěží a her, výlety se sportovní náplní. Vyvrcholením každoročního snažení je tábor pořádaný v Suchém Dole na Broumovsku.

Dobrušský patchwork

Počet členek sdružení se nezměnil, stále je jich třináct. Členské příspěvky jako každoročně, činily 365,- Kč na člena a rok.

Počátkem roku byla spolku poskytnuta dotace od města Dobrušky ve výši 10 000,- Kč. Za získané prostředky byly zakoupeny dva šicí stroje, patchworkové pomůcky a materiál na společné projekty a charitativní činnost. V letošním roce poskytl spolek výrobky na bazar pořádaný hospicem v Červeném Kostelci - *Šikovné ruce pro hospic 2014 aneb Lidé lidem*. Další charitativní činností bylo předání drobných výrobků pro sdružení Ligy proti rakovině v Hradci Králové.

I v tomto roce využívá spolek prostory ve spolkovém domě, které mu město Dobruška poskytuje. Během roku zde bylo uspořádáno šest sobotních tvořivých ateliérů, které vedla vždy jedna z členek, a pravidelné schůzky se konaly ještě každý první čtvrtek v měsíci.

Rok 2014 začal stejně jako všechny předešlé šitím soutěžního quiltu na mezinárodní výstavu *Prague patchwork meeting*. Výstava se konala 4. – 6. dubna 2014 v Praze

v komplexu sportovního hotelu *Step*. V pátek 4. dubna navštívily členky spolku tuto výstavu společně. Netrpělivě čekaly na výsledek soutěže – dopadlo to dobře, byly šesté.

Při příležitosti Svatováclavských slavností byla již tradičně instalována výstava patchworku v dobrušské synagoze *Hrátky z látky 2014*. Jako každý rok byla prezentována pouze nová ještě nevystavovaná díla, kterých se tentokrát sešlo 127. Výstava byla pořádána ve spolupráci s městem Dobruška a také místním domem dětí, který pořádá kurzy patchworku, jejichž frekventantky zapůjčily 25 svých výrobků. Trvala od 27. září do 5. října 2014 a návštěvnost byla opět velká, do tisícovky chybělo jen devět návštěvníků.

Na jaře a na podzim se spolek zúčastnil akce *Tvoření* pořádané vlastivědným muzeem a celoroční činnost završil prodej na vánočním jarmarku v Dobrušce.

Některé z členek také publikovaly svá originální díla i s podrobným návodem na jejich vyhotovení v jediném u nás vydávaném časopisu pro tvořivé patchworkářky *Švadlenka*.

V průběhu roku uspořádal spolek dva výlety. Nejdříve na výstavu patchworku v malém, ale krásném muzeu v Železnici a ve stejný den také na výstavu v Novém Městě nad Metují. Advent jsme si členky spolku užily na výstavě spřáteleného patchworkového klubu v Semilech.

Po prázdninách začaly pracovat na přípravě společného quiltu, se kterým se chtějí příští rok přihlásit do soutěže hodnocené mezinárodní porotou, na *Prague Patchwork Meeting 2015*.

10. Sportovní život

Krytý bazén a koupaliště

Pracovníci krytého bazénu zajišťovali provoz a údržbu krytého plaveckého bazénu, koupaliště a sauny. Byly poskytovány sportovní a rekreační služby dle provozního řádu a platných smluv.

Zajištěno bylo využívání bazénu k plavecké výuce školních dětí (Plavecká škola DORKA – p. Slezák), plavání kojenců, batolat a dětí předškolního věku (pí Schlosserová) a k tréninkům členů plaveckých oddílů Kajman Dobruška a PK Nové Město nad Metují.

Krytý bazén mimo obvyklý návštěvní provoz pro veřejnost nabízel cvičební hodiny aquaerobiku (2x týdně – pí Bašková a Bartoňová) a spinningu (5 dní v týdnu – p. Pajer, Hájek a pí Pleslová).

V květnu se konal v rámci ukončení sezóny krytého bazénu první ročník plaveckých závodů „O pohár starosty města Dobrušky“ pro první a druhý stupeň dobrušských základních škol.

V průběhu roku 2014 došlo k rekonstrukci sauny – byla nově obložena celá potnice, nově potažena polovina lehátek v odpočinkové místnosti a vymalována ochlazovna.

V areálu koupaliště bylo nově zřízeno letní kino a k udržování zeleně v horkých letních měsících vybudována umělá zvlaha.

V rámci údržby byly natřeny konstrukce zábradlí v areálu koupaliště a kovová plotová konstrukce na beach volejbal a nohejbal. Pro zvýšení informovanosti návštěvníků o dění ve městě byla zakoupena informační TV, která je umístěna v hale krytého bazénu.

Proběhla pravidelná letní odstávka provozu krytého bazénu. Vypuštění a čištění van malého a velkého bazénu, čištění a generální oprava všech přepadových kanálků a generální úklid veškerých provozních prostor.

Při pravidelných kontrolách pracovníky Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje a pravidelných odběrech kvality vody nebyly v roce 2014 zjištěny závažné nedostatky.

V červenci se v areálu krytého bazénu a koupaliště uskutečnil tradiční týdenní školící kurz Vodní záchranné služby Českého Červeného kříže Praha.

Skiboby

Dobrušský skibobový klub měl k 31. prosinci 2014 288 členů, z toho 31 do 20 let. Zimní sezóna 2014/15 byla dosti špatná, protože zima byla bez sněhu, takže se odjel pouze jeden domácí závod. Přitom bylo do závodů Českého poháru přihlášeno 22 dobrušských závodníků.

K velkým úspěchům dobrušských skibobistů patří ocenění juniorky Kristýny Harnachové, která byla vyhlášena druhou nejlepší sportovkyní Královéhradeckého kraje.

Závodníkům se dařilo na zahraničních soutěžích. Zúčastnili se všech závodů Světového poháru a mistrovství světa. V konečném umístění Světového poháru žen skončila na třetím místě Preclíková, na čtvrtém Harnachová a pátá byla Jašková. Bodovalo celkem dvanáct žen z dobrušského klubu. V mužské soutěži obsadil třetí místo Pavel Čiháček (startuje za Sokol Deštné v Orlických horách) a mezi juniory vybojoval druhou pozici Dominik Harnach.

Veřejná lyžařská škola

Oproti jiným letům, kdy se mohla Veřejná lyžařská škola pochlubit, kolik dětí zase naučila lyžovat, vyzněl letošní rok naprázdno. Viníkem bylo počasí, které zapříčinilo, že sjezdovky u Masarykovy chaty zůstaly holé, takže se škola vůbec nekonala.

Fotbal

Největším sportovním úspěchem fotbalového oddílu TJ Dobruška v roce 2014 byl konečný triumf mužstva starších žáků v krajské soutěži. První tým mužů se v roce 2014 zachránil v elitní soutěži Královéhradeckého kraje – krajském přeboru. V konečné tabulce obsadil předposlední 15. místo. Sestoupily pouze poslední Hořice. B-mužstvo mužů se probojovalo do finálové skupiny krajské I. B třídy a skončilo nakonec na osmém místě. C-tým dospělých dohrál sezonu 2013/2014 na šestém místě z deseti účastníků okresního přeboru III. třídy. Starší dorost uzavřel sezonu v krajském přeboru jako desátý ze dvanácti účastníků. Mladší přípravek hráčů ročníku narození 2007 na podzim v krajské soutěži vyhrála ze 14 mistrovských utkání třináctkrát (pouze jednou remizovala). Navíc se mohla pochlubit obdivuhodným skóre 130:20.

V roce 2014 se personálně měnil výbor fotbalového oddílu. Ve zdvojené funkci předsedy a sekretáře oddílu skončil Miroslav Sixta, který ve fotbalovém výboru pracoval od roku 1993. Novým předsedou se stal Vladimír Gütler, který vedl oddíl už v minulosti. Funkce sekretáře se ujal Lukáš Petr. Pokladnu si vzala na starost Jana Krauhulcová. Propagaci zajišťoval Oldřich Hulc a místopředsedou se stal Zdeněk Zounar mladší.

V létě 2013 se po několika letech podařilo obnovit tradici turnaje fotbalových přípravek Rampušák Cup. Vítězem VI. ročníku Rampušák Cupu 2014 – memoriálu Slávy Balcara, který fotbalový oddíl TJ uspořádal pod záštitou města Dobrušky, se v konkurenci deseti týmů stal RSCM Rozkoš Česká Skalice. Vítězný tým prošel turnajem suverénním způsobem, když všechny zápasy vyhrál.

Rampušák Cup 2014 - konečné pořadí: 1. RSCM Rozkoš Česká Skalice, 2. FK Jaroměř, 3. MFK Nové Město n. M., 4. FK OEZ Letohrad, 5. SK Holice, 6. SK Třebechovice, 7. TJ Dobruška/Spartak Opočno, 8. TJ Červený Kostelec, 9. FC Spartak Rychnov n. K., 10. Spartak Opočno/TJ Dobruška.

Tělovýchovná jednota Dobruška uspěla se žádostí o dotaci na vybudování hřiště s umělým trávníkem. Na sklonku roku 2014 byl trávník položen (dotace činila 9 miliónů korun, město rekonstrukci dofinancovalo částkou 3,4 miliónu).

Oddíl badmintonu

V nejprestižnější soutěži, Extralize, se družstvo dospělých umístilo v roce 2014 na celkově sedmém místě, což bylo jedno z nejhorších umístění po dobu působení v naší nejvyšší soutěži. Družstvu se tak nevyhnula krize, která čas od času postihne všechny oddíly – udržet se dlouhodobě na vrcholu je velmi obtížné.

Smíšené B- družstvo nastupovalo v druhé nejvyšší soutěži – 1. celostátní lize, kde bojovalo ve východní skupině. V základní části skončilo na nelichotivém předposledním místě, v nadstavbové části pak po zlepšeném výkonu obsadilo konečné 5. místo.

Na celostátním žebříčku jednotlivců se v sezoně 2013 – 14 nejlépe umístil Ondřej Kopřiva ve čtyřhře mužů, který figuroval na 10. místě mezi 352 klasifikovanými hráči. Ve smíšené čtyřhře byl na 12. místě Matěj Šváb mezi 251 klasifikovanými hráči. Mezi 166 klasifikovanými ženami obsadila Petra Hofmanová 12. místo, Veronika Ostrá 18. místo a do první třicítky se vešla ještě Eliška Smejkalová na 24. místě. Nejvíce se dařilo ženám ve čtyřhře, kde Šárka Křížková získala umístění i na světovém žebříčku. Na domácím žebříčku skončila shodně na 14. místě ve čtyřhře i smíšené čtyřhře.

Úspěchem dobrušského oddílu byla i nominace do reprezentačního družstva dospělých na kvalifikaci Mistrovství Evropy. Do družstva byli jako hráči pro čtyřhru vybráni Ondřej Kopřiva a Šárka Křížková.

V srpnu se v dánské Kodani konalo BWF World Championships 2014 (Mistrovství světa jednotlivců), Českou republiku zde reprezentovala ve čtyřhře hráčka dobrušského oddílu – Šárka Křížková. To je úspěch, který je ojedinělý v historii oddílu, neboť o účast na mistrovství usilují ve světě stovky dvojic.

Bodlinka

Nejvýznamnější mimoškolní aktivitou zůstává Školní sportovní klub *Bodlinka* pod vedením pana učitele Zdeňka Potůčka. S jeho činností jsou děti, učitelé i rodiče seznamováni na nástěnkách ve škole i ve městě. Klub rozvíjí pohybové dovednosti a volní vlastnosti každého žáka, probouzí v dětech zájem o sportovní činnost konáním náborových soutěží, přeborů školy ve všech sportech, které jsou uvedeny na logu klubu.

Jde o vodáctví, florbal, lehkou atletiku, malou kopanou, vybíjenou, lyžování, plavání, odbíjenou, košíkovou, softbal, šachy, střelbu ze vzduchovky a stolní tenis. Sedmým rokem jsou sportovní soutěže rozšířeny o triatlon a dětský závod horských kol. Umožňuje dětem sportovat ve volném čase na školních hřištích, učí se základům sportovních her a činností, rozvíjí sportovní talenty (příprava na účast ve vyšších soutěžích apod.). Podílí se významnou měrou na protidrogovém programu školy pod heslem: *Kdo s Bodlinkou sportuje, jasně říká drogám ne.*

Nejlepší sportovci města

V Dobrušce pracují dvě tělovýchovné jednoty s dvanácti oddíly a další samostatné sportovní kluby jako moderní gymnastiky, kuželek, skibobů nebo orientačního běhu. Jejich členové úspěšně reprezentují své město a v roce 2014 díky vynikajícím výsledkům zvedli nad hlavy poháry vítězů a na krku se jim zaleskly medaile jak z mistrovství světa, tak z evropských soutěží. Cenná umístění získali i na mistrovství republiky či krajských přeborech.

Nejlepší z nich byli pozváni na slavnostní vyhlášení, které se uskutečnilo 26. ledna 2015 v malém sále Společenského centra - Kina 70. Z rukou starosty Petra Tojnara převzalo patnáct sportovců, kapitáni čtyř úspěšných kolektivů a sedm trenérů finanční odměnu a diplom, další obdrželi věcné dary v podobě knihy *Dobrušsko – stopami minulosti.*

Vyhodnoceni byli tito sportovci, sportovní kolektivy, trenéři a cvičitelé:

Tomáš Kupka, Bruslařský klub Hradec králové

- Zvítězil v Českém poháru seniorů 2014

- Obsadil 4. místo na MČR
- Zvítězil ve Velké ceně Prahy
- Obsadil 5. místo na Mezinárodním mistrovství seniorů v Budapešti

Vladimír Güttler, Kuželkářský klub

- postup z okresního a krajského přeboru na MČR seniorů

Bc. Petra Laštovičková, TJ Sokol Dobruška, národní házená

- vítězka tabulky střelkyň I. ligy žen v národní házené v soutěžním ročníku 2013/2014 s 259 brankami
- zásadním způsobem přispěla k vítězství v I. lize

Kateřina Hlávková, TJ Dobruška, oddíl atletiky

- přeborník KH kraje v kategorii mladších zákyň v disciplínách: běh 60 m, 150 m, 300 m, skok daleký, pětiboj, běh na 60 m překážek
- 2. místo v KH přeboru ve skoku vysokém
- 12. místo na MČR ve víceboji

Tereza Sýkorová, Sportovní klub moderní gymnastiky

- nadějná moderní gymnastka
- v roce 2014 obsadila 2. místo na přeboru Východočeské oblasti a tím si vybojovala účast na MČR.
- Na MČR v Hodoníně reprezentovala náš oddíl SK MG Dobruška a také závodila za družstvo Východočeské oblasti a vybojovala krásné 19. místo.
- V rámci Východočeské ligy se po součtu pěti závodů v roce 2014 stala absolutní vítězkou v I. kategorii ZPMG.

Tomáš Leštínský, Klub orientačního běhu

- 6. místo na MS v Trail Orienteering (6. - 11. 7. 2014, Trento, Itálie)

Jana Peterová, Klub orientačního běhu

- 6. místo na MČR sprint (D16)
- 1. místo v žebříčku B-Čechy 2014 (dlouhodobá soutěž sestávající se z osmi závodů v OB) v kategorii D14 (v jednotlivých kolech třikrát zvítězila, jednou byla třetí)
- vítězství na MČR žakovských družstev a A-členství v reprezentačním týmu dorostu ČR

Jonáš Chudý, Aleš Černý, Tri club Dobruška

- 3. místo v kategorii do 24 let na MČR v dlouhém duatlonu Krušnoman - tento závod je nejtěžším duatlonem, nejenom pro vzdálenosti (5 km běh – 80 km kolo – 15 km běh), nejtěžší je ale především převýšením, které tvoří úctyhodných 2250 metrů. Závod obsazený řadou elitních závodníků v součtu 120 borců, neodradil naše členy a ti v silné konkurenci vybojovali ve svých kategoriích 2 velice cenné bronzové medaile. Jonáš Chudý 3. v pořadí v kategorii do 24 let s časem 5:03:06 a Aleš Černý stejně tak 3. v pořadí mezi padesátníky v čase 5:08:28.

Martin Pago, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie mladší žáci
- vítězství v SG, OS, SL a kombinaci
- MČR - 3. místo ve slalomu, 4. místo v OS

Dominik Harnach, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie starší žáci
- vítězství v OS, druhá místa v SG, SL a kombinaci
- MČR - vítězství ve slalomu, druhé místo v OS

Kristýna Harnachová, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie juniorky
- vítězství v SG a kombinaci, druhá místa v OS a SL
- MČR - vítězství ve slalomu a druhé místo v OS

Martin Tribula, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie muži AK2
- vítězství v SG, OS a kombinaci, bronz ve SL
- MČR - vítězství ve SL a OS

Jana Trunečková, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie ženy AK3
- vítězství v OS, SL a kombinaci, stříbro v SG
- MČR - čtvrtá místa v OS a SL

Bohumil Flegl, Skibob klub Dobruška

- MS v rakouském Spital am Semmering - kategorie muži AK3
- vítězství v OS, SL a kombinaci, bronz v SG
- MČR - stříbro ve SL, páté místo v OS

TJ Sokol Dobruška, národní házená, ženy A

kapitánka: Markéta Štěpánová

- mistryně ČR a vítězky I. ligy žen
- 3. místo ve 40. ročníku Českého poháru – nejprestižnější zimní turnaj ligových družstev NH, hraje se pětikolovým systémem v období listopad až březen

Školní sportovní klub Bodlinka, vodácký oddíl, družstvo juniorů

kapitán: Tomáš Müller

- na MČR zvítězili ve vodáckém víceboji rychlostních pramic
- v konečném hodnocení Českého kvalifikačního poháru obsadili také 1. místo
- složení: Tomáš Müller, Michal Müller, Richard Jandáček, Tomáš Prudič, Ondřej Krkoška

Klub orientačního běhu, veteránská sprintová štafeta HD140

kapitán: Dita Štěpánová

- 2. místo na MČR ve sprintových štafetách (14.9.2014 Smiřice)

TJ Dobruška, oddíl fotbalu, starší žáci

kapitán: Josef Linhart, Dobruška

- sloučené mužstvo starších žáků FO Dobruška a Opočno obsadilo v konečné tabulce Kofola krajské soutěže starších žáků KHK soutěžního ročníku 2013/2014 první příčku.
- titul vítěze krajské soutěže získala se ziskem deseti výher, jedné remízy a pouze tří proher.

TJ Sokol Dobruška, národní házená

Božena Laštovičková

Jiří Sychrovský

- trenéři úspěšného ligového družstva žen
- dlouhodobě vynikající výsledky týmu

TJ Dobruška, oddíl atletiky

Emil Palguta

- zasloužilý funkcionář a zasloužilý bývalý trenér oddílu atletiky
- od r. 1974 pracuje jako člen okresní atletické komise při ČUS Rychnov nad Kněžnou a okresní atletický statistik

Sportovní klub moderní gymnastiky

Lenka Faitová

- dlouhodobě trénuje moderní gymnastky v oddíle SK MG Dobruška.
- V roce 2014 získala děvčata pěkná umístění v rámci závodů Východočeské ligy. Největším úspěchem byla účast Terezky Sýkorové na MČR .
- Dále je i rozhodčí moderní gymnastiky a podílí se na organizaci závodu v Dobrušce. Kromě pravidelných tréninků, také absolvuje každoročně s oddílem letní soustředění.

TJ Dobruška, oddíl fotbalu

Miroslav Horák

- působí v pozici trenéra sloučených přípravek fotbalových oddílů TJ Dobruška a Spartak Opočno
- mužstvo prošlo podzimní částí soutěže KP mladších přípravek suverénním způsobem, bez jediné porážky

Zdeněk Filip

- trenér sloučeného mužstva starších žáků FO Dobruška a Opočno, které obsadilo v konečné tabulce Kofola krajské soutěže starších žáků KHK soutěžního ročníku 2013/2014 první příčku
- titul vítěze krajské soutěže získala se ziskem deseti výher, jedné remízy a pouze tří proher.

Školní sportovní klub Bodlinka, vodácký oddíl

Jitka Müllerová

- zastupuje trenéra závodního vodáckého oddílu
- aktivně pracuje s dětmi a zastupuje klub ve výboru Rady pramic svazu vodáků ČR
- je rozhodčí při všech závodech

Zvláštní cena:

Oddíl národní házené

Jiří Bednář

- zasloužil se o realizaci výstavby multifunkčního hřiště s umělým povrchem v areálu národní házené za sokolovnou
- vypracoval projekt, který uspěl v dotačním řízení a NH získala dotaci 3 mil. Kč.

Kuželkářský klub

Jaroslav Černý

- dlouholetý, svědomitý a příkladný pracovník oddílu
- odpracoval stovky brigádnických hodin na kuželně

Oddíl fotbalu TJ Dobruška

Pavel Krahulec

- příkladné působení v A-týmu fotbalového oddílu a několikaleté působení v pozici trenéra sloučených přípravek fotbalových oddílů TJ Dobruška a Spartak Opočno

Skibob klub Dobruška

Karel Baláček

- za dlouhodobě vynikající výsledky trenérské práce ve skibobech
- podíl na úspěších českých reprezentantů na MS

11. Zajímavosti ze života města

Zemřel generál Štandera

Ve středu 26. února se přátelé, známí i široká veřejnost rozloučili v katedrále sv. Bartoloměje v Plzni s československým letcem, brigádním generálem Miroslavem Štanderou. Zemřel ve středu 19. února. Byl jedním z posledních žijících letců druhé světové války. Pietní akt se uskutečnil s vojenskými poctami za účasti Armády České republiky a osobností veřejného života, mezi nimiž byla i delegace města Dobrušky.

Miroslav Štandera se narodil 5. října 1918 v Praze, ale dětství a mládí prožil se svými rodiči a čtyřmi sourozenci v Dobrušce. Zde také ukončil základní vzdělání. Poté se vyučil topografem a dodělal si dva roky letecké školy, aby mohl nastoupit v hodnosti desátníka k leteckému pluku č. 4 na pardubickém letišti.

Po okupaci odešel do Velké Británie, kde za druhé světové války působil jako stíhací pilot 312. perutě RAF. Po skončení války se vrátil do vlasti, ale po únorovém převratu v roce 1948 znovu emigroval. Vrátil se mohl až po roce 1989.

Miroslav Štandera se angažoval mj. jako předseda Svazu československých zahraničních letců a v aerokubu Plzeň – Letkov. Byl čestným občanem města Plzně a města Dobrušky.

Za svoje hrdinské činy pro vlast obdržel mnoho vyznamenání, mezi nimi dvakrát Československý válečný kříž 1939, československou medaili Za zásluhy I. stupně a v roce 2006 mu byl propůjčen Řád T. G. Masaryka.

Příprava protipovodňového poldru v Mělčanech

Rozsah materiálních škod a četné oběti na životech způsobené povodněmi v roce 1998 přiměly odpovědné činitele k zamyšlení nad tím, jak omezit dopady takto rozsáhlé živelní pohromy na život obyvatel obcí ležících v povodí Zlatého potoka. Jako nejvhodnější se zdála výstavba víceúčelové údolní nádrže se zásobním prostorem pro příležitostné zvyšování průtoků.

Povodí Labe, s. p., zahájilo přípravu stavby již v roce 2001, kdy byla zpracována studie proveditelnosti výstavby údolní nádrže. Následoval mimořádně komplikovaný a zdoluhavý proces posuzování vlivů stavby na životní prostředí (EIA), během něhož orgány ochrany přírody dospěly k závěru, že vhodnější variantou protipovodňového opatření v oblasti toku Zlatého potoka je výstavba suché retenční nádrže (poldru).

Poldr má jedinou funkci, a tou je zachycení povodňových průtoků a protipovodňová ochrana města Dobrušky a dalších sídel umístěných podél toku řeky až po soutok s Orlicí. Poldr v Mělčanech bude schopen zachytit cca 3 159 000 krychlových metrů vody. Zatopená plocha bude v případě využití jeho maximální kapacity činit 55 ha.

Hráz poldru překonávající údolí o šířce přibližně 500 m bude vystavěna cca 3 km nad městem Dobruškou v katastrálním území Mělčany. Nad hrázovým profilem se až k obci Chábory nenacházejí žádné stavby, pod hrázovým profilem stojí rodinné domky, které nezasahují do tělesa hráze a jejich demolice tak nebude nutná. Na konci vzduť při zaplnění retenčního prostoru poldru leží Chábory. Za mostem v Cháborech bude nutné v důsledku výstavby suché retenční nádrže přistoupit k demolici jednoho objektu a dále k přeložce stávající trafostanice. Ochrana dalších domů bude zabezpečena hrázkami, případně mobilním hrazením.

Hlavní hráz je navržena jako zemní z materiálu z místních zdrojů. Délka hráze je 522 m, maximální výška nad terénem je 13,7 m, šířka koruny hráze pak 5 m. Na koruně hráze bude zřízena zpevněná komunikace. Součástí stavby je dále sdružený objekt (jde o několik staveb včetně bezpečnostního přelivu pro převádění povodňových průtoků, odpadní štolu, vývar a rybí přechod pro umožnění migrace vranky obecné a mihule potoční), přeložka Zlatého potoka v úseku pod hrází a nad hrází, úprava cesty pod hrází, boční hráz na náhonu do Zlatého potoka, příjezd k boční hrází, rozdělovací objekt do náhonu Zlatého potoka, ochranná hráz na pravém a levém břehu pro ochranu objektů pod mostem v Cháborech a ochrana objektu na pravém břehu v Cháborech, mokřad, rybí přechod na jezu nad Podbřezím, zemník, přípojka elektro, demolice trafostanice a objektu stavení v Cháborech a náhradní výstavba za objekty určené k demolicí.

Je zpracována projektová dokumentace pro územní řízení upravená v souladu s podmínkami orgánů ochrany přírody vzešlymi z procesu posuzování vlivů stavby na životní prostředí (EIA) a následných řízení o udělení výjimek z ochranných podmínek chráněných živočichů a rostlin. Mezi součástí této dokumentace patří i zpracování aktuální verze záborového elaborátu pro účely majetkoprávního vypořádání. Povodí Labe, s. p., se totiž v

případě stavby poldru rozhodl majetkoprávně vypořádat pozemky dotčené stavbou ještě před zahájením vlastní realizace.

Po mnoha letech plných zvratů se zdá, že se obyvatelé města Dobrušky a celé řady dalších obcí dočkají kvalitní protipovodňové ochrany a nebudou tak muset při každém jarním tání s obavami sledovat hladinu řeky. Vše nasvědčuje tomu, že parametry poldru, jehož výstavba by při hladkém průběhu jednání mohla být realizována v rámci dotačního titulu Ministerstva zemědělství Programu prevence před povodněmi III. etapa, jsou nastaveny tak, že katastrofa o rozsahu povodní v roce 1998 by se neměla opakovat.

Poldr tak přispěje nejen ke zvýšení bezpečnosti obyvatel povodí Zlatého potoka, ale pozitivně ovlivní i rozvoj této lokality. Potenciální investoři se totiž nebudou muset obávat, že jejich investice spláchne rozběsněný živel.